

GLASNIK

OBČINA
DIVAČA

ŠKOCJAN

SPOŠTOVANE OBČANKE, SPOŠTOVANI OBČANI!

V teh prazničnih dneh skušamo biti pozorni do svojih dragih, prijateljev, do sočloveka. Ostanimo v takem medsebojnem sožitju tudi naprej, skozi vse leto, ki prihaja.

Še naprej verjemimo vase, v svoje občutke in v našo skupno vizijo. Naj bo naše delo obogateno z znanjem, izkušnjami in z zmožnostjo prilagajanja na ljudi, na čas in razmere, v katerih živimo.

Naše življenje naj bo obdano z optimizmom in z željo delati dobro, delati za sočloveka, delati z ljubeznijo.

Spoštujmo drug drugega, spoštujmo ljudi, s katerimi delamo in se z njimi srečujemo. Rezultati pridejo le, če izhajamo iz sebe, če vidimo svoj cilj. Vložen trud poveča vrednost zgra-

nega in vrednost doseženega. Usoda nam pokloni srečo v znak hvaležnosti za naš pogum in dobroto.

Bodimo odločni, a strpni.

Uspeli bomo.

Želim Vam srečne, mirne in naklonjene božične praznike, v novem letu 2023 pa čim več veselih trenutkov, zasebnih in poslovnih uspehov, pozitivne energije in prijaznih misli.

Alenka Štrucl Dovgan,
županja

Naslednji Glasnik bo izšel marca 2023

Prispevke zanj zbiramo na e-pošto: glasnik@divaca.net do 11. februarja 2023.

Fotografije neustrezne kakovosti ne bodo objavljene. Objave v glasilu Glasnik se ne honorirajo.

Na <http://www.divaca.si> kliknite na **GLASNIK** in si na vrhu oglejte **navodila za objavo člankov**.

Starejše številke Glasnika si lahko ogledate na spletni strani: <https://www.divaca.si/objave/63>.

GLASNIK OBČINE DIVAČA december 2022, letnik 28, številka 5

Izdajatelj in založnik: Občina Divača; Uredniški odbor: dr. Jana Volk (odgovorna urednica), Nataša Adam, Romana Derencin, Barbara Race Krašovec, Jožica Planinc; Lektoriranje: Maša Rolih; Oblikovanje: Lucija Klanac (Tiskarna Mljač); Tisk: Tiskarna Mljač Divača;

Naklada: 1900 izvodov

Uredništvo ne odgovarja za avtorstvo člankov in fotografij.

Fotografija na naslovnici: Borut Lozej, arhiv PŠJ

BITKA ZA SUHORCO IN PADEŽ JE DOBLJENA!

Dragi prijatelji, prijatelji narave, Suhorce in Padeža.

Z največjim veseljem vas iz civilne iniciative Ohranimo Brkine obveščamo, da je bitka za Suhorce in Padež dobljena! **ZMAGALI SMO!**

Minister za okolje in prostor Uroš Brežan se je dne 20. oktobra 2022 skupaj z državnim sekretarjem mag. Matejem Skočirjem in sodelavci v Kopru sestal z delovno skupino glede oskrbe s pitno vodo slovenske Istre in kraškega zaledja, ki jo je imenovalo Ministrstvo za okolje in prostor (MOP). Delovna skupina je pregledala kratkoročne, srednjeročne in dolgoročne rešitve.

Z vidika predloga dolgoročnih rešitev oskrbe prebivalstva s pitno vodo slovenske Istre in zalednega kraškega območja bo MOP sprejel odločitev, vezano na zagotavljanje potrebnih rezervnih količin vode za vse sisteme.

Zaradi ekološko pomembnega področja in morebitnih posledic na okolje v Šmagurski dolini in Škocjanskih jamah ter geoloških raziskav, ki kažejo na povišanje stroškov, je delovna skupina sprejela predlog, da se prekine postopek priprave državnega prostorskega načrta (DPN) Suhorca in se takoj začne postopek iskanja nove optimalne rešitve.

Dve leti in pol smo s civilno iniciativo Ohranimo Brkine trdno garali, raziskovali, se pogovarjali s strokovnjaki, ozaveščali, pisali pripombe, dolgo v noč pregledovali dokumentacijo, lobirali pri odločevalcih, organizirali različne aktivnosti, sestanke, okrogle mize, pohode in sedaj je to naše neizmer-

no bogastvo ohranjeno za nas in za naše zanamce.

Vsekakor je to eden izmed naših največjih dosežkov v življenju – to, da smo zaščitili našo naravo, naš dom in vsa živa bitja – ljudi, živali, rastline!

Še naprej bomo šepetali celotni naravi, da MI SMO TU in da jo bomo branili za vedno. Saj zeleno ostaja zeleno in modro ostaja modro.

Narava je naše največje bogastvo. Čuvajmo jo še naprej!

Dragi prijatelji, OHRANILI SMO BRKINE!

Za civilno iniciativo Ohranimo Brkine

Mario Benkoč

Foto: arhiv CI Ohranimo Brkine

PODPIS POGODBE ZA OBNOVO MITNICE V SENOŽEČAH

Ministrica za kulturo ga. Asta Vrečko in županja Alenka Štrucl Dovgan sta v Senožečah podpisali pogodbo o sofinanciranju zelo pomembnega projekta obnove Mitnice v Senožečah, kjer bo dobil svoje prostore muzej prevoznitva in tovarništva. Vrednost sofinanciranja ministristva je 1.660.000,00, delež občine je 423.000,00 EUR. Obnova naj bi se začele drugo polovico leta 2023 in zaključila oktobra 2025. S tem bosta ob-

čina Divača in kraj Senožeče pridobila pomemben kulturni spomenik, ki bo popestril ponudbo Krasa in Brkinov. Za muzej prevoznitva in tovarništva smo se odločili, ker so bile Senožeče nekoč pomemben furmanski kraj na poti med Dunajem in Trstom. Verjamem, da bomo z obnovo mitnice prinesli tudi malo več življenja v sam kraj. Mitnica je nekakšen simbol kraja in je edina še tako ohranjena v Sloveniji.

Alenka Štrucl Dovgan

Foto: arhiv Občine Divača

POLETNE AKTIVNOSTI CI GIBANJE ZA DIVAČO

Spoštovane krajanke in cenjeni krajanjani.

Četudi nismo bili aktivni v medijih, CI med poletjem ni »spala«.

Po preučevanju težko pridobljene dokumentacije o projektih, ki jih izvaja Dom na Krasu pa tudi širše, smo pridobljena dejstva oblikovali v predstavitev. Dokazovanje, da Divačani nismo ksenofobi, ampak da gre pri preselitvi 26 varovancev v naš kraj za **strokovno napako**, smo poskušali predstaviti tudi odločevalcem, ki so nad zavodom Dom na Krasu.

Zadnje število preselitev, ki se pojavljajo v medijih, je (že) 26 varovancev na 1700 prebivalcev naselja Divača, torej eden na 65 Divačanov. Če bi ta podatek npr. aplicirali na mesto Koper, bi za enako gostoto varovancev v Kopru morali preseliti **395 varovancev**. Rada bi videla odzive, ki bi se zgodili ob predstavitvi takega podatka v Kopru. Vendar smo za ksenofobe označeni Divačani, ker je naša številka manjša, nihče pa ne jemlje v obzir majhnosti našega kraja.

Naš cilj je dokazati, da **gre za strokovno napako** in da se zaradi tega pilotni projekt, ki naj bi bil primer za izvajanje nadaljnjih projektov, **ne sme izvesti na tak način**.

Zato smo na Ministrstvo za delo oziroma na **Direktorat za starejše in deinstitucionalizacijo**, ki je v njegovi sestavi, naslovili dopis z vprašanji o strokovni primernosti projekta. V odgovoru nismo dobili pojasnila, kdo je v investicijskem projektu Deinstitucionalizacija Doma na Krasu, ki so ga pisali strokovnjaki gradbene in ekonomske stroke, definirali 3 bivalne enote v Divači. Zato smo z njimi zahtevali sestanek.

Kabinet predsednika vlade: Biljana, Lilijana, poslanka Andreja Živic, Mario Benkoč, državna sekretarka Nataša Max in sodelavki

Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide: Lilijana, poslanki Mateja Čalušič in Andreja Živic, Jelena

Obenem smo navezali kontakt z **državnima poslankama Gibanja Svoboda Andrejo Živic in Matejo Čalušič**. Tematiko sta obe razumeli že ob prvi predstavitvi in nam tudi izrazili svojo podporo. Andreja je v podobno problematiko vpeta že celo življenje, ko išče spodobne pogoje za življenje svojega sina, ki je zaradi bolezni težko gibalno oviran. Ni nas odpravila z besedami, da »kaj takega se lahko jutri zgodi tudi tebi«. Takoj je razumela, da deinstitucionalizacijo podpiramo, da pa je problematična strokovnost njenega izvajanja ter kategorizacija ljudi s posebnimi potrebami.

Tako smo 24. 8. 2022 s pomočjo poslanke Mateje dobili možnost **vstopa v parlament ter predstavi-**

tev problematike članom Odbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide iz stranke SVOBODA. Zanje smo pripravili predstavitev problematike in takoj dobili njihovo strinjanje ter zagotovilo, da bodo ukrepali po svojih možnostih.

Iz **Direktorata za starejše in deinstitucionalizacijo** smo na našo zahtevo dobili termin za sestanek in se 30. 8. 2022 tudi srečali z generalnim direktorjem g. Grdišo in njegovimi sodelavkami. Predstavili smo problematiko, sodelavke so kimale, direktor pa se je do nas obnašal zelo arogantno. Na vprašanje, *kdo je tisti, ki je za projekt določil 3 enote za Divačo in dopustil še možnost povečanja tega števila ter na katerih strokovnih temeljih je to storil*, smo dobili odgovor, da vprašanje naslovimo (še enkrat!) pisno in da bodo nanj odgovorili.

Ali g. Grdiša ne zna ali pa noče odgovoriti na ključno vprašanje, ki je srž problema Divačanov?

Če ne zna on, ki je odobril projekt in nadzira njegovo izvajanje, kdo potem zna?

Da je ironija še večja, je od nas zahteval, da mi sami izpodbijamo strokovnost projekta. Vprašanje smo v pisni obliki poslali še enkrat. Do se-

Ministrstvo za delo, Direktorat za starejše in deinstitucionalizacijo: Biljana, Lilijana, Jelena

daj smo dobili zahtevane informacije javnega značaja, odgovorov na postavljeno vprašanje pa tudi po dveh mesecih še ne.

To je ključno vprašanje, ki bo tudi osnova za pritožbo na evropske institucije, če bo to potrebno.

Naša naslednja pot je bila v **kabinet predsednika Vlade RS**, kjer nam je poslanka Gibanja Svoboda Andreja Živic omogočila srečanje z državno sekretarko Natašo Sax. Sestanka se je poleg nje in dveh predstavnic CI udeležil Mario Benkoč (kandidat Gibanja

Svoboda za župana občine Divača). Predstavili smo problematiko ter tudi predlog rešitve, ki je požel odobravnje.

Naslednji korak je sestanek z državnim sekretarjem, pristojnim za enake možnosti, družino, invalide, starejše in deinstitucionalizacijo, da potrdimo predlog rešitve in začnemo z njenim izvajanjem. Termin za sestanek je že določen, in sicer torek, 22. 11. 2022.

Pa še predlagana rešitev:

V Divači se z varovanci Doma na Kra-

su naselita dve na novo zgrajeni enoti. Preostali dve enoti odkupi MDDSZ kot posledica odgovornosti za vodnje projekta in jih preda v uporabo občini Divača, ki poišče primerno vsebino (dnevni center za starejše, prostori za mladino ...). Nadomestni dve enoti izvajalci projekta poiščejo v drugih okoljih ali pa zmanjšajo obseg projekta.

**CI Gibanje za Divačo
Lilijana Kocjan Žorž**

Foto: arhiv CI Gibanje za Divačo

IZ ZGODOVINE NAŠIH KRAJEV GLASNIK

SLOŽNOST IN SPOŠTOVANJE IZROČILA V VASI DOLNJE VREME /ŠPILE

Leta 1963 je v Ljubljani umrl vremski pisatelj, urednik in zdravnik Bogomir Magajna, tam je tudi pokopan, ker v tistih časih prevoza v Vreme, da bi ga pokopali v družinski grobnici, kar je bila pisateljeva želja, ni bilo mogoče uresničiti.

Huda, dolga in ostra zima v letih 1962/1963 ni prizanašala. Bilo je pošteno mraz in veliko snega. Takrat ni bilo plugov za vaške poti. Če že, je cestno podjetje, denimo cesto Divača-Ribnica, čistilo z lesenim plugom, ki ga je vleklo 4 do 6 konjev, cestarji pa so z lopatami odmetavali sneg.

Pot skozi *Špile* / Dolnje Vreme do ceste in pot do pokopališča Vremski Britof so *Špilarji* skupinsko očistili, "skidali" sneg ročno z lopatami, tako ni bil problem bodisi izpeljati obred pogebe sovaščana ali pa, da je v vas prišel zdravnik k bolnemu.

V začetku druge polovice 20. stoletja je skozi *Špile* peljala še makadamska vaška pot. Ker je pot strma, so jo dežni nalivi spirali in so bile skupinske akcije vaščanov za urejanje poti od vrha vasi do odcepa na cesti, pogoste. Vedno je od vsake hiše sodeloval najmanj eden. So pa prišle prav vsake roke in seveda povezovalna osebna komunikacija, saj takrat ni bilo telefonov. V vasi Dolnje Vreme takrat ni bilo še nobenega avtomobila, čeprav so drugod že vozili največ *fičkote*.

V začetku 21. stoletja Dolnjevremci složnost izkazujejo na drugačen način: z močno zavestjo pripadnosti

kraju, skupni preteklosti in izročilu. Z ljubeznijo tipajo za vaško preteklostjo, saj se zavedajo, da le-ta daje vasi identiteto. Zavedajo se tudi, da ob skrbi za materialne pomnike njihov kolektivni spomin ne bo zbledel. — Obnovili so vaški pil/kužno znamenje sredi vasi; na pobočju nad vasjo, na Ješevniku, so dostojno uredili in obnovili kraj spomina iz leta 1853, ko je bilo ob času graditve južne železnice na "*Žebliji*" posebno pokopališče za železniške delavce; dragoceni so zapisi nesnovne dediščine, domačih hišnih imen na domačijah v *Špilah*; gojijo šego vaškega pustovanja, v kar je vpeto "mlado in staro"; očistili in obnovili so legendarne stopnice, po katerih so se skozi vas na železniško postajališče

"*nad Vreme*", ki ga ni več, vzpenjali desetletja potniki (dnevno šolarji, dijaki, uslužbenci) iz Vremške doline in Brkinov, da so se z vlakom *odpeljali v svet*. Identiteto svojega rojstnega kraja je v svet s svojimi domoljubnimi pesmimi, ki opevajo Vremsko dolino in rojstno vas, ponesel dolnjevremski pesnik Danilo Florjančič.

Ljubezen do domačega kraja in povezanost z njim je v svojih pesmih izpovedal tudi dolnjevremski pesnik Franc Magajna Čemparjev. Oba pesnika sta bila dobra opazovalca vaškega življenja, torej sta pristno ujela v svoje pesmi tudi identiteto *Špil*.

Jožica Planinc

Foto: iz družinskega arhiva Planinc

Vaščani iz Dolnjih Vrem / *Špil* na Vremskem polju leta 1963 skupinsko "kidajo" sneg na poti do pokopališča Vremski Britof.

KERAMIČNI KROŽNIK

Keramični plitek krožnik, premera 34 cm, je bil naključno odkrit v kuhinjski vetrinski omari, v stanovanju moje tete, v Trstu, Antoniette Bombonato, (sestre moje mame), ki je 18.11.2022 praznovala 98 let. Zanimivo odkritje: krožnik je bil kupljen v trgovini »Obersnel« v Divači, nekje proti koncu druge svetovne vojne, v letih 1943 – 1945, pred okoli osemdesetimi leti. Družina Obersnel ali Ričevi po domače, je imela takrat trgovino in gostilno v veliki hiši ob železniški postaji, sedaj obnovljeni, na trgu 15. april, št. 1. aprila, leta 1948, je tedanja nova ljudska

oblast trgovino poddržavila. Moja teta, imenovana tudi »Zia Etta«, je bila hčerka italijanske železničarske družine, ki je takrat stanovala v vodnem stolpu (moja rojstna hiša, porušena 2013), nasproti železniškega skladišča. Pozneje (takoj po vojni) se je tja vselila družina Ravnič, pozneje družina Žiberna. V drugem stanovanju, na drugi strani tega vodnega stolpa, pa je živela družina Dobrila.

Lucijan Dubrovič – Lučo
Foto: Lucijan Dubrovič – Lučo

Obersnelova hiša leta 1902. Pritličje levo gostilna, desno trgovina.

Obersnelova hiša danes.

Teta Antonietta s krožnikom.

KAJ JE BEDA

Kaj je beda? Tista prava, globoka, brezupna. O tem v mladih letih (pred okrog 60 leti) nikoli nisem razmišljala. Kruha doma, v Brkinih, pri G. Kušmarjih na Barki, ni manjkalo. Res, da je bil proti koncu tedna, ko smo načenjali zadnje hlebce, spečene v veliki krušni peči pred tednom dni, že malo kiselkast, a manjkalo ga ni. Druga hrana: vsi tisti ječmeni, mineštre, krompirji v oblici ali krompirji v župci, zelje ali repa na kislo, ocvrta jajca in že zdavnaj prezorela poletna solata so bili pač nekaj običajnega. Sladkor smo morali sicer dozirati skromno, a kave, tiste cenene iz Proje in Divke, je bilo dovolj. Ostala hrana je bila dosegljiva na vrtu ali njivah. Pravo bedo sem začutila že kot osnovnošolka (in srednješolka) pri materini teti Karolini Talindrovi (Špikarjevi) z

Barke in njenem možu Tonetu Mlačevemu. Streho nad glavo jima je ob poroki po koncu prve svetovne vojne ponudila Tonetova teta v delu svoje male vaške hiše. Tu sta živela še vedno v svojih poznih letih. Bila sta brez vsakih rednih dohodkov. Imela sta skromno njivo in vrtiček ter malo senožet za svojo kozo ter v strmi rebri beden vinograd.

V mojem spominu sta oba že stara. On je ves upognjen, ona se le še težko premika, a vseeno zmore počasi pripeščiti do cerkve, da se redno udeleži nedeljske maše. Noben letni čas ali neugodno vreme je ne odvrne od te poti.

Njuna skromna hiška (ki je zavzemala del ob Leviževi kovačiji) je bila sestavljena iz temne vežice, tlakovane s skrlami, čisto male kuhinje in sobe v

zgoranjem nadstropju, S spodnje vežice je na levo vodil nizek vhod v mali (prizidan) hlevček za kozo in nekaj kokoši. Desno, takoj za vhodnimi vrati, so vodile stopnice v gornjo sobo. Pod njimi je bil prostor za shrambo (ko je bilo tam sploh kaj spraviti). V nadstropju je bila mala vežica s predalnikom in v njem par lepo izvezenih rjuh in prtov – Karolinina bala, ki je verjetno ni nikdar uporabila, in sobica, komaj toliko velika, da je bila v njej malo širša postelja (služila je kot zakonska). Na koncu spodnje veže je bil tudi vhod v tesno kuhinjo. V njej je bil star predalnik, s katerega se je že zdavnaj oluščila siva oljna barva. Ob njem star gašperček, ki ga ni bilo več moč ogreti, in miza z dvema stoloma. Edino malo okence ob štedilniku je spuščalo komaj kaj svetlobe v prostor. Temni, sivi prostori

so bili prežeti z dimom, ki je v srebrnoplavi kopreni lebdel pod stropom kuhinje, silil v nosnice in dražil grlo.

Oba siromaka sta že z izgledom nakazovala svojo stisko. Stara, ponošena oblačila so kazala, da so bila dobljena v dar. Rokavi in hlačnice so bili zavihani, Karolinino krilo spodrečano. Vse skupaj, že velikokrat pošivano, se je navleklo jedkega vonja po dimu. Obutev je že zdavnaj izgubila svojo obliko. Tonetove hlače je v pasu zategovala navadna špaga in preprečevala, da mu niso zdrsnile čez boke. Pozimi je bilo na njiju videti več plasti majic, s katerimi sta vsaj za silo hotela ogreti svoji koščeni telesi. Toni je bil redkobeseden. Menda ga sploh nisem slišala govoriti. Ko sem prišla k njima, je navadno pobral kos suhega kruha, ga potisnil v žep stare fanele in s kakim orodjem na rami odšvedral do svojega vinograda, ves star in upognjen. Tam je nekega dne dočakal tudi konec svoje kalvarije.

Mati me je večkrat pošiljala do Tolindrovih s hrano ali navodili, kaj naj tam postorim. V njuno skromno hišo sem prinašala nekaj svetlobe. Bil je to liter mleka, kos kruha, košček krompirja, vrček koruze ali pšenične moke, glava zelja, nekaj kosov domačega mila. Na njuno prošnjo sem nato z vaške fontane prinesla par kalavnikov (veder) vode ali za kako uro gnala na pašo ob vaških poteh njuno kozo. V jesenskih dneh sem ob teh vaških poteh nagrabila tudi žakeljček listja za njuno kozo

ali kokoši. Komaj sem se otepala njihovih prizadevanj, da bi mi v zameno za prineseno dala jajce ali dve, ki sta ju prihranila od svojih kokoši, ki so nedvomno enako slabo hranjene kot onadva komaj znesle kakšno. In tega je bilo seveda skoraj greh porabiti v njihni prehrani.

Ogenj v njunem gašperčku je vedno le za silo brlel. Če je imela Karolina srečo, je v gorišču tlelo nacepljeno drvo, nikoli več kot eno naenkrat. Ko drv ni bilo, so bile tam naložene tanjše vejice in suha trava, ki so proizvajale bogat dim, a le malo toplote. Njuna kurjava je bila res zelo borna. Če je Karolina zmogla, je nabrala vejo ali dve v gozdičku nad vasjo. Včasih sem jo nabrala jaz. »Zdaj bom pa lahko zakurila«, je rekla Karolina. Nikoli ni potarnala, da nima kurjave, nikoli ni potožila, da nima kaj jesti. Pa je bilo vendar očitno, da ji vsega tako neusmiljeno primanjkuje. Tudi Toni je ob povratku s svojega »vinograda« privlekel s seboj kako suho vejo. Navadno smo jima pred zimo od nas pripeljali karjolo ali dve nacepljenih drv. Verjetno so ju podobno za zimo obdarovali še v hiši brata moje matere ali kak dobrosrčen vaščan - Barčan, sicer hudih, sneženih zim tistega časa ne bi mogla preživeti. Kava, ki se je cmarila na gašperčku, je bila kdove kolikokrat že prekuhana. Mleko, ki sem ga prinesla, se je porabljal skoraj po kapljicah in »bela kava«, ki je nastala iz njega, je bila še vedno črna. V vedno isto obtolčeno

skodelo je Karolina nadrobila nekaj kosov suhega kruha in ga borno zalila s tisto temno brozgo. Da bi ga sladkala nisem nikoli videla. Včasih se je, v zmeraj istem, najbrž edinem, lončku na štedilniku cmaril krompir, ki je ob bornem ognju verjetno potreboval nekaj ur, da se je zmehčal. Nisem vedela, ali ga na koncu namenita za hrano živalim ali sebi. Prav tako nisem videla, da bi se na štedilniku kuhalo kaj drugega kot krompir ali polenta. Je bilo to njuno kosilo, večerja?

Toni je odšel prvi. Dokler je še kaj zmogla, sta vdovi Karolini dve kokoši še delali družbo. Zaudarjalo je v stari hiši takoj, ko si vstopil, saj so bila vrata v hlevček tik nasproti kuhinje. In zdi se mi, da je marsikateri grizljaj hrane, ki je bil namenjen njej, končal v kokošnjaku. Nazadnje se je morala posloviti še od njiju, starost in bolezen sta prehudo pritiskali. Obležala je in kokoši sta ji podarili še zadnji dar. Kokošja juha pa ni mogla več pozdraviti njenih težav.

Nego obolele Karoline je kot svojo moralno obvezo prevzela moja mati. Ko je postalo prehudo, so jo odpeljali v bolnišnico. Od tam se ni več vrnila domov. Leta 1971 je v bolnišnici v Koprju bolna in betežna zaključila svoje skromno življenje tudi ona.

Ne hčere, ne sina po meni ne bo, je zapisal Valentin Vodnik. Naj ostane o njiju vsaj ta zapis.

Cvetka Kušmarjeva

ADVENT, BOŽIČ, NOVO LETO

Naj bo tvoje srce kot drag kamen – malo prostora zavzame, je pa veliko vreden.

Naj bo tvoja roka kot angel – ne opaziš ga, a te povsod varuje.

Naj bo tvoja beseda kot cvet – majhen je, pa prinese sonce.

Naj bo tvoja misel kot zvezda – drobna je, pa vodi sredi noči.

Naj bo tvoje življenje kot potok – skromen je, pa toliko cvetja zaliva.

Naj bo tvoje srce kot mesec december – zadnji je, a prinaša popolnoma nov začetek.

Naj bo tvoje srce kot advent – teman je, a podarja največjo Luč.

Naj bo tvoje srce kot Jezusovo – v hlevu je, pa podarja kraljestvo.

Te misli naj napolnijo tvoj advent v pričakovanju Jezusovega rojstva in naj te spremljajo vse dni v letu 2023.

Slavko Obed,
župnik v Divači, Vremah in Lokvi.

KAPELICA SV. ANTONA PUŠČAVNIKA NA BREŽCU

Ideja o novem verskem znamenju v vasi Brežec se je porodila ob praznovanju obletnice zlate poroke Vide in Edvina Bude. Nekaj let se je o tem le pogovarjalo, zbiralo ideje kje in kaj bi zgradili, da bi imela vas svoje znamenje, ki ga do danes ni imela. Kasneje so se prvi resni pogovori o tem pričeli na prazniku žetve sivke, ki ga v vasi praznujemo vsako poletje. Ob priselitvi nove družine v vas je projekt postal še bolj aktualen. Poiskal je prijatelja arhitekta, ki je pripravil nekaj osnutkov skic kapelic. Potekal je pogovor o umestitvi kapelice v okolico vasi, nakar je bila izbrana lokacija na Gorazdovi parceli, ki jo je v ta namen prostovoljno odstopil.

Prvi uradni dan gradnje se je pričel spomladi leta 2020 z izkopom in pripravo terena. Projekt je bil vse do jeseni 2021 začasno ustavljen, a je nato ponovno zaživel, saj sta samo vodenje

projekta v vajeti prevzela vaščana Drago in Gorazd. Pri tem so jima pomagali tudi ostali. Pričelo se je kopanje temeljev, treba je bilo priskrbeti material, delavce, ki bodo sodelovali pri izvedbi in realizaciji projekta. Ob tem se je bilo treba dogovoriti, kateremu zavetniku bo kapelica posvečena. Sklepčno smo izbrali, da bo posvečena Sv. Antonu Puščavniku, ki je zavetnik vitezov, domačih živali ... Delo v zimskem času ni bilo mogoče, zato se je gradnja nadaljevala marca 2022 v sončnih dneh in je intenzivno potekala do zadnjega tedna pred slavnostnim blagoslovom.

Tako smo 8. oktobra 2022 s slavnostnim blagoslovom, posvetitvi kapelice in sveto mašo vaščani Brežca pridobili novo versko znamenje. Sveto mašo je skupaj z generalnim vikarjem msgr. Slavkom Rebcem maševal domači župnik g. Slavko Obed. Pri tej so so-

delovali tudi pevci domače cerkve. V ta namen so bile izdelane tudi spominske podobice s sliko zavetnika, upodobljenega v kapelici, ki so jih prejeli udeleženci dogodka.

Slavnostne prireditve se je udeležila tudi županija občine Divača Alenka Štrucl Dovgan, predsednik Krajevne skupnosti Divača Benjamin Škrlj ter člani občinske uprave. Po končani sveti maši je sledilo druženje ob pogostitvi.

Ob tej priložnosti bi se radi zahvalili vsem, ki so pri izpeljavi samega projekta sodelovali, pomagali in prijateljem, ki so nas pri tem podpirali. Vas je s tem pridobila zgodovinsko pomembno versko znamenje.

Tanja in Katarina Gec

Foto: Zvonko Malovec in Katarina Gec

DOBRODELNA PRODAJNA RAZSTAVA V DIVAČI

V Tednu Karitasa pod geslom »Skupaj delajmo dobro« je divaška župnijska Karitas v sodelovanju z Varstveno delovnim centrom (VDC) ter divaško enoto CUEV Strunjan pripravila v župnišču v Divači dobrodelno prodajno razstavo. Na otvoritvi, 24. 11. 2022, sta prisotne nagovorila **Alojz Mljač**, predstavnik medžupnijske Karitas, in **Tanja Mržek**, vodja VDC Koper, Enota Divača, glasbeno pa je otvoritveni dogodek popestrila sedmošolka **Ivana Grižon**, ki je na saksofon zaigrala dve skladbi: Ko dvigneš me ter Kondorjev let. Razstavo so si ogledali tudi divaški veroučenci v spremstvu župnika **Slavka Obeda**. Sledilo je druženje v prijetnem vzdušju ob toplim čaju. Razstava je bila zaprta 27. 11. 2022, župljani so namreč pokupili skoraj vse ročno izdelane šiviljske in druge okrasne božično-novoletne ročno izdelane razstavljene izdelke **uporabnikov in uporabnic VDC-ja Divača** — njihovi darovi bodo za ljudi v stiski.

Jožica Planinc
Foto: Jožica Planinc

PLANET ZEMLJA JE NAŠ DOM – POSKRIBIMO ZANJ

V času od 30. septembra do 6. novembra je potekal najdaljši podnebni tek z naslovom »Čas se izTEKa – podnebni tek« (Running Out of Time – RooT 2022) s skupnim ciljem ukrepati za podnebje, proti podnebnim spremembam, za ohranjanje biotske pestrosti in naravnih virov, pridružili pa smo se mu tudi predšolska skupina Sovice iz vrtca Divača.

Podnebni tek je 7.767 km dolgo potovanje podnebne štafete skozi 18 držav na okolju prijazen način (tek, kolesarjenje, jadranje). Podnebna štafeta je začela svojo pot v Glasgowu na Škotskem konec septembra in se zaključila 6. novembra v Sharm El Sheikhu v Egiptu.

Že nekaj dni prej smo čistili okolico vrtca in naše igrišče; urejali smo cvetlična korita, grabili in pometali odpadlo listje, pobirali veje in kamenje. S preprostimi koraki smo spoznavali, kaj lahko vsak naredi za življenje na zdravem in lepem planetu. Strinjamo se, da radi živimo v čistem, predvsem pa zdravem okolju, in s priključitvijo tej akciji smo izkazali svojo podporo in globoko spoštovanje našemu planetu. Iz odpadnega materiala smo izdelali štafeto palico in tako poskrbeli za manj odpadkov. Nanjo smo se podpisali in si jo v teku predajali z močnim sporočilom, da ohranimo naš planet čist. Tako je vsak otrok

lahko začutil, da je pomemben del celote in da lahko s skupnimi močmi dosežemo marsikaj. Z nasmehi na obrazu smo si podajali palico in se ob tem zelo podpirali ter glasno navijali.

»Pomembno je, da mladim pokažemo, da imajo moč, glas in možnost, da lahko prevzamejo pobude za spremembe,« pravi mag. Gregor Cerar, nacionalni koordinator programa Ekošola v Sloveniji.

Barbara Majcen,
Vrtec Divača

Foto: Barbara Majcen

DAN HOJE PRI ČEBELICAH

Že nekaj let tudi v vrtcu obeležujemo dan hoje, ki jo praznujemo 15. oktobra. Ker je bila to sobota, smo se pri »Čebelicah« odločili, da jo obeležimo

na petek. Opremljeni s pijačo in sadjem smo se odpravili na daljši pohod do igrišča v Dolnjih Ležečah. Kljub dolgi poti nam je pohod popestrilo

iskanje prometnih znakov po Divači, saj sodelujemo tudi v projektu »Varna pot v vrtec«. Izven Divače smo opazovali naravo, po poti pa smo srečali tudi gasilce, ki so za nas vklopili sireno. Kmalu smo zagledali tudi igrišče, na katerem smo uživali skoraj eno uro. Vmes smo si privoščili tudi sadno malico, pijačo pa so otroci imeli na voljo ves čas gibanja. Ob odhodu v vrtec so otroci med hojo podživljali svoje izkušnje, skupaj smo pa sklenili, da zmoremo opraviti tudi daljše poti, zato se bomo enkrat mesečno odpravili na daljše potepe v okolico Divače.

Mateja Lah Vojska

Foto: Mateja Lah Vojska

VARNO V VRTEC

Otroci iz skupine "Čebelice" so letos sodelovali v projektu "Varno v vrtec", ki ga organizira društvo Sobivanje. Glavni namen projekta je s preventivnimi aktivnostmi doseči večjo ozaveščenost otrok in mladih o prometu oziroma spodbuditi otroke in mlade k razmišljanju o varnosti v prometu, predvsem v okolici njihovih vzgojnih zavodov ter domov.

Sama vozila smo že v prejšnjem šolskem letu dobro spoznali preko etwinning projekta "Fun learning with vehicles", tema pa je otrokom blizu.

V mesecu oktobru smo raziskovali prometne poti v naši okolici, iskali in spoznavali smo prometne znake, opazili pa smo tudi, da od železniške postaje do osnovne šole že vodijo stopinje, ki predstavljajo varno šolsko pot. Med spoznavanjem poti smo ugotovili, da na nekaterih mestih v Divači pogrešamo prehod za pešce, zato na teh predelih prečkamo pot z dvignjenimi rokami. Odpravili smo se tudi na daljši pohod izven mesta, zato smo si naredili preventivne zaščitne brezrokavnike, da se nas je v prometu lažje opazilo. Otroci se zelo radi igrajo z leseno cesto in avtomobili, zato smo se odločili, da skupaj izdelamo veliko maketo/zemljevid naše okolice, ki jo bodo nato otroci lahko uporabljali za igro. Otroci so bili aktivni od začetka

do konca izdelave zemljevida, dejavnost jih je zelo pritegnila. Na zemljevid smo zalepili tudi naše fotografije s sprehodov izpred bolj znanih stavb v Divači, ki so jih posneli otroci sami. Prometne znake smo spoznavali preko piktogramov, otroci so jih risali, izrezovali iz revij, izvajali smo matematične dejavnosti, ob FIT dnevu pa smo pripravili tudi aktivno metodo "glasbeni obroči" na temo prometnih znakov. Otroci so utrjevali svoje znanje o prometnih znakih, morali so jih pa tudi upoštevati pri gibanju, saj so bili postavljeni po celotni igralnici. Igra jim je bila zabavna, popestrila je našo plezalnico - igralnico.

Projekt se nadaljuje tudi s pomočjo staršev, saj bo "čebelji nahrbtnik" z različnimi pripomočki obiskal vse družine naših otrok, skupaj pa bodo nato izvajali aktivnosti. Ena izmed njih je tudi predstavitev svojega kolesa ali skiroja. V spomladanskih mesecih, ko bo naš "Čebelji nahrbtnik" prišel nazaj od vseh družin, bomo pripravili razstavo z izdelki, sledil pa bo tudi kolesarski dan, ko si bomo lahko naša kolesa ogledali tudi v živo.

Mateja Lah Vojska
Foto: Mateja Lah Vojska

HITRO IZPRAZNIMO VRTEC! GORI!

Oktober je mesec požarne varnosti, zato smo v vrtcu Divača izvedli vajo evakuacije.

Med igro nas je presenetil glasen alarm. Vse skupine smo po evakuacijskih poteh kar se da hitro zapustile vrtec. Poklicali smo na pomoč, na številko 112 ter mirno počakali na zbirnem mestu na igrišču. V zelo kratkem času so se z novim gasilskim vozilom na pomoč pripeljali gasilci PGD Divača. Gasilci so najprej preverili, če smo vsi varno zapustili stavbo, nato pa »pogasili« in pregledali vrtec. Kasneje pa so nam gasilci razkazali nov gasilski kamion, vso svojo gasilsko opremo in odgovorili na vsa naša vprašanja.

Vaja evakuacije je pustila številne vtise, ki bogatijo naše vsakodnevne iz-

kušnje in doživetja. Gasilcem PGD Divača se zahvaljujemo za sodelovanje.

Nuša Živec
Foto: arhiv vrtca Divača

TEDEN OTROKA

V vrtcu smo tudi letos obeležili Teden otroka, ki je potekal od 3.10 do 9.10. pod geslom SKUPAJ SE IMAMO

DOBRO. Najprej smo otroke v krogu prijateljstva vprašali: »Kdaj se imamo skupaj dobro?« Dobili smo zelo

zanimive odgovore. Večini je najbolj všeč skupna igra, spoznavanje novih gibalnih dejavnosti, obiski železniške postaje, prosta igra na igrišču vrtca ... V tem tednu smo zato pripravili in uživali v skupnih dejavnostih, ki so nam popestrile naše dneve. Tako smo si pripravili kulturni dan z obiskom knjižnice, kjer je bila razstava izdelkov najmlajših skupin, plesni dan, pevski dan, filmski dan, odprte igralnice, ob koncu tedna pa smo se vse skupine zbrale na kupu, se predstavile s pesmijo in skupno zarajale ob zvokih otroške himne z naslovom "Mi se imamo dobro". Z otroki smo preživeli en krasen teden, ki je bil namenjen res samo njim. Imeli smo se lepo, predvsem pa smo se zabavali.

Mateja Lah Vojska

Foto: Mateja Lah Vojska

RAZGIBAN OKTOBER

Letošnji oktober je vabil k preživljanju časa v naravi. In ker je pri Sovicah v vrtcu šport doma, smo obeležili Evropski teden mobilnosti, Svetovni dan hoje, se udeležili Podnebnega teka 2022, telovadili na Fit dnevu in še kaj bi se našlo.

V vrtcu smo pripravili likovno razstavo koles vseh vrst, katere smo ustvarjali v parih. Na Svetovni dan hoje, 15. okto-

bra smo se skupaj z svojimi družinami povzpeli na Kokoško. Med njimi sta bili tudi dve noni, kar je še posebej pohvalno. Na Podnebnem teku smo simbolično tekli »okoli« in ZA naš planet, v zavedanju, da ga je potrebno ohraniti čistega in skrbeti zanj. Igre z baloni na vrtčevskem Fit dnevu, pohod z nahrbtniki proti ležeškemu letališču, pa so zaokročili razgiban mesec.

Naj dodam, da tudi praznovanja rojstnih dni obarvamo športno, se veselimo uspehov slovenskih športnikov in ne mine dan, da ne bi gibali. Saj se vsi strinjamo, da naj je šport in telesna aktivnost del življenja vsakega otroka. Z zgodnjim vključevanjem otroka v gibalne aktivnosti, otroku spodbudimo veselje, pozitivno samopodobo, zaupanje vase ter navdušenje za gibanje,

ki vpliva na njegov pogled in doživljanje skozi vsa obdobja njegovega življenja. Tako otrok, ki bo motiviran za gibanje v otroštvu, bo imel pozitiven odnos do gibanja tudi v odrasli dobi. In s tem mu nudimo dobro popotnico za življenje.

Barbara Majcen

Foto: Nuša Živec in Barbara Majcen

ZAČETEK PRI LEVČKIH

Septembra smo pri Levčkih začeli s pisanjem nove zgodbe. Naši skupini se je priključilo pet novih otrok.

Veliko časa smo namenili spoznavanju, druženju, navajanju na igralnico, na nova pravila in na igro. Z vsak dan daljšimi sprehodi smo odkrivali okolico vrtca. Dan smo si velikokrat popestrili s prepevanjem že poznanih in novih pesmi ter z rajanjem ob glasbi. Med nami so se spletla nova prijateljstva. Vsi smo pogumno zakorakali v novo šolsko leto. Čaka nas leto novih izzivov.

Nuša Živec

Foto: Nuša Živec in Lea Tinta

JEŽKI V NOvem ŠOLSKEM LETU

V septembru smo se Ježki navajali na novo igralnico, na nov ritem, drug na drugega. Čim več časa smo se zadrževali na svežem zraku, na terasi, na atriju, na igrišču, kjer so otroci pridobivali gibalne veščine, veliko smo hodili na sprehode. V oktobru smo ob svetovnem dnevu hoje opravili prvi daljši sprehod, tako da smo sedaj že pravi pohodniki. Veliko smo se posvetili gibanju – oponašali smo gibanje različnih živali in tako usvajali gibalne vzorce, to gre otrokom že zelo dobro in radi sodelujejo.

Veliko smo delali na samostojnosti na vseh področjih, predvsem pri preobnavljanju, oblačenju, skrbi za svoje stvari, največ časa pa smo posvetili prosti igri, saj jo otroci potrebujejo za povezovanje s sovrstniki, preko nje razvijajo domišljijo in se krepijo na vseh področjih.

Vsako jutro smo se v jutranjem krogu pozdravili, prešteli, zapeli pesmico Dobro jutro, otroci pa so si sami med seboj razdelili znake, ki so jih prilepili

na plakat. S to dejavnostjo nadaljujemo še naprej in je poleg jutranje telovadbe postala že del dnevne rutine.

V tednu otroka smo se spoznavali in navezovali stike z otroki iz skupin Račke, Žabice in Levčki, skupaj smo telovadili, se igrali, plesali, obiska-

li pa smo tudi knjižnico, kjer smo si ogledali razstavo, ki smo jo pripravili vrtčevski otroci.

Mateja Modic

Foto: Mateja Modic

V VRTEC GREM

Že Tone Pavček je zapisal: »Vsak človek je zase svet.« In tudi vsak otrok v našem vrtcu je edinstven, unikaten in poseben. Vsi skupaj ustvarjamo pisano mavrico idej, čustev, besed, pričakovanj, zgodb. Prav zato so dnevi vrtcu vsak dan drugačni. V tem času

je v vrtec Divača vključenih 161 otrok. Zanje skrbimo 22 strokovnih delavk in 6 kuharic. To je vrtec, ki nudi otrokom varno, prijazno in spodbudno okolje, kjer bivajo zadovoljni, razigrani ter ustvarjalni otroci in odrasli.

Veselimo se vsakega dneva posebej,

radovedni v pričakovanju nečesa novega, lepega in zanimivega. Vključeni smo v vrsto projektov, kot so na primer Ekošola kot način življenja, Fit Slovenija, Mreža Unesco šol in vrtcev, Projekti za trajnostni razvoj – društvo Sobivanje, Bralni palček itd.,

ki bogatijo naš vsakdan, spodbujajo doživljanje, ustvarjanje in nas povezujejo. Dobro sodelujemo s krajevno knjižnico in s knjižničarko Tanjo, sosednjo osnovno šolo, glasbeno šolo in godbeniki, gasilskim društvom, krajevno skupnostjo, Občino ... in, psssst, tudi z dedkom Mrazom, ki je tudi letos že obljubil svoj приход. Radi smo del skupnega okolja in, čeprav najmlajši, prispevamo svoj delček v mozaik časa in kraja, kjer ustvarjamo.

Barbara Majcen,
Vrtec Divača
Foto: Barbara Majcen

PREJELI SMO ETWINNINGOV ZNAK KAKOVOSTI

E-Twinning je skupnost za evropske šole, ki nudi platformo učiteljem in vzgojiteljem, ki delajo v vrtcu v eni izmed evropskih držav, ter jim omogoča komunikacijo, sodelovanje, razvijanje projektov, izmenjavo znanj, izkušenj pogledov in strategij za delo. V projektu »Fun learning with vehicles

– Zabavno učenje z vozili«, sva strokovni delavki in otroci iz skupine »Čebelice« iz enote Divača sodelovali s strokovnimi delavci vrtcev po vsej Evropi (Turčija, Romunija, Španija, Bolgarija, Grčija, Italija). V projekt je bilo v Divači vključenih 18 triletnih otrok. Raziskovali smo svet vozil. Preko igre in raz-

ličnih dejavnosti smo spoznavali lastnosti in razlike med kopnimi, vodnimi, zračnimi in tirnimi vozili. V najini skupini sva dali večji poudarek na matematične dejavnosti, ki je bilo šibko področje v skupini. Projekt se je skladal z obstoječim kurikulumom, prepletali sva ga skozi vse dejavnosti, čeprav je

temeljil na matematičnih in družbenih dejavnostih. Poudarek projekta je bil na otrokovem raziskovanju in spoznavanju različnih vrst vozil, izmenjavi primerov dobre prakse in učenja drug od drugega, ki je potekalo preko spletne učilnice »Twinspace«. Večina skupnih dejavnosti je potekala frontalno in v obliki jutranjega kroga, kjer smo diskutirali teme in spoznavali nove informacije (branje knjige, ogled videoposnetkov na platnu). Veliko smo sodelovali z okoljem (knjižnica, železniška postaja, muzej letalstva). Največkrat uporabljena metoda je bila metoda igre in opazovanja. Načrtovane komunikacijske aktivnosti so bile: predstavitev preko video posnetkov, izmenjava pozdravov, pošiljanje izdelkov, risbic in ustvarjanje skupne razstave na temo vozil. Bili sta izvedeni tudi dve videokonferenci. Tam so se otroci spoznavali in drug drugemu peli pesmi. Takrat so se otroci tudi najaktivneje vključili v spoznavanje drug drugega in opazovanje oko-

lice. Do končnih rezultatov so otroci prišli z ogledovanjem videoposnetkov in slik, saj govora in ustnih navodil (v tujem jeziku) niso razumeli, razumeli pa so telesno govorico sodelujočih. Otroci so opazovali drug drugega, izdelovali različne izdelke na temo vozil in se pogovarjali ob izdelanih plakatih. Projekt je pozitivno vplival na vse udeležence. Na začetku projekta je bilo veliko konfliktov med igro, otroci so se igrali vzporedno, po koncu projekta pa se je opazilo skupinsko igro z veliko dialoga. Otroci so začeli z uvajanjem matematičnih konceptov med igro (naredimo dolg vlak, moj bo hitrejši, poiščimo samo rumene avte ...). Tudi sedaj radi prepevajo naučene pesmi, listajo po slikanicah o vozilih ter se pogovarjajo ob izdelanih plakatih. Cilji so bili realizirani, tudi dejavnosti so bile v celoti uresničene. Sledili so globalnim ciljem, veliko so se navezovali na področje družbe in matematike. Najpomembnejši cilj je bil seznanjanje

z matematiko v vsakdanjem življenju, kar smo tudi mesečno dosegli. Otroci so se seznanjali z lokalnim okoljem in družbo, zajeli so vse predvidene dejavnosti in nova znanja. Raziskovanje v projektu je bilo odprtega tipa, zato smo lahko izhajali iz otrokovih interesov, starši so bili vključeni v dejavnosti. Informacije o projektu smo staršem predstavili preko spletne strani vrtca in občinskega glasila, s partnerji smo si izmenjevali slike v aplikaciji Whatsapp ter v Twinspaceu. Projekt je bil junija 2022 nagrajen z nacionalnim znakom kakovosti. Znak pomeni, da je projekt dosegel določene nacionalne in evropske standarde.

V letošnjem šolskem letu »Čebelice« zopet nadaljujemo v novem projektu, tokrat bomo sodelovali v projektu z naslovom »Friends with nature«.

Mateja Lah Vojska
Foto: Mateja Lah Vojska

DEVETOŠOLCI V PARKU VOJAŠKE ZGODOVINE V PIVKI

Za divjaške devetošolce je bil torek, 4. oktobra, prav poseben dan. Člani Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo so jim namreč omogočili brezplačen ogled Parka vojaške zgodovine v Pivki. Že na avtobusu sta se jim pridružila veterana vojne za Slovenijo Zvone Vatovec in Bruno Kocjan ki sta jim med potjo spregovorila o ključnih dogodkih vojne in jim razložila, zakaj na Primorskem trdimo, da je se tu vojna začela že dan prej.

Ob prihodu v Pivko so se učenci razdelili v dve skupini in se v spremstvu prijaznih vodičev sprehodili po muzeju. S pomočjo bogatega muzejskega gradiva so spoznali, kako so njihovi očetje in dedki preživljali dneve v jugoslovanski vojski, kako se je oblikovala slovenska teritorialna obramba in kako je prišlo do vojne za Slovenijo. Nato so si z zanimanjem ogledovali različno orožje, puške, tanke,

helikopterje in celo vojaško podmornico. Obisk Parka vojaške zgodovine je bil za vse nedvomno zanimiv, zato se Območnemu združenju veteranov vojne za Slovenijo najlepše zahvaljujemo, da so našim učencem

omogočili ta nekoliko drugačen vpogled v preteklost naše domovine.

Suzana Kavčič

Foto: arhiv OŠ Divača

GOSPODARSTVO GLASNIK

NA SEJMU MOS JE BIL PETEK, 16. 9. 2022, DAN OBRTNO PODJETNIŠKE ZBORNICE

Predsedniki, sekretarji, direktorji in strokovne službe krovne OZS in 62 območnih obrtno-podjetniških zbornic in strokovnih sekcij so na tradicionalnem srečanju v okviru MOS spregovorili o aktualnih vprašanjih obrti in podjetništva. Gostili so tudi ministra za gospodarski razvoj in tehnologijo Matjaža Hana in ministra za infrastrukturo mag. Bojana Kumra, ki sta ponovno poudarila pomembno vlogo zbornice kot zagovornice obrtnikov in podjetnikov in zagotovila sodelovanje tudi v prihodnje.

»Energetska kriza, kadrovska problematika, davčna zakonodaja in evidentiranje delovnega časa so le nekatere teme, s katerimi se Obrtno-podjetniška zbornica Slovenija aktivno ukvarja v tem obdobju. Vključeni smo v delovne skupine, ki se ukvarjajo z omenjenimi izzivi, in pozorno spremljamo sprejemanje zakonodaje, pomembne za obrt in podjetništvo,« je zbrane, tokrat na daljavo, pozdravil predsednik OZS **Blaž Cvar** in poudaril, da se obeta zahtevna jesen, ko bo treba vrste še bolj strniti in glasno zagovarjati interese obrtnikov in podjetnikov. Sicer pa je v dvorani zbrane pozdravil podpredsednik OZS **Peter Pišek**, ki je izpostavil predvsem nujnost sodelovanja in povezovanja znotraj sistema, saj le to organizaciji, kot je obrtno-podjetniška zbornica, zagotavlja moč.

Minister za gospodarski sistem in tehnologijo **Matjaž Han**, ki se je udeležil srečanja obrtno-podjetniške zborničnega sistema, je zbranim povedal, da se je od prvega dne svojega ministiranja zavedal, da delo, predvsem

zaradi energetske krize, ne bo lahko. »Krizo nas zagotovo oddaljuje od smelih načrtov, ki jih imamo na področju gospodarstva, a sem prepričan, da bomo z dobro organizacijo in s sodelovanjem kljub temu uspeli marsikaj urediti,« je med drugim dejal Han. Pohvalil je še aktivno vlogo obrtno-podjetniške zbornice pri oblikovanju zakonodaje. Na vprašanje direktorja OZS **Danijela Lampergerja**, kaj meni o sistemskem viru financiranja zbornic, kot dela podpornega podjetniškega okolja. Han je dejal, da se strinja, da bi morale zbornice imeti sistemski vir in zagotovil, da bo o tem načel razpravo.

Minister za infrastrukturo mag. **Bojan Kumer** pa je spregovoril o energetske krizi. »Zavedamo se, da v regulaciji niso zajeti vsi, ki potrebujejo pomoč.

Od Evropske komisije smo zahtevali, da mora uredba na to temo dovoljevati vključitev več poslovnih subjektov, ki bodo upravičeni do reguliranih cen, in vsebovati varovalke. Poleg tega smo zahtevali še, da se zaradi zelo spremenjenih okoliščin spremeni tudi model trga, da bo tako, da bo lahko general sprejemljive rešitve tudi na nacionalni ravni,« je povedal Kumer in dodal, da bo ukrepov v povezavi z energetske krizo zagotovo več, saj mora biti po njegovem mnenju breme te porazdeljeno sorazmerno in pošteno.

OZS

Foto: OZS

PRIREDITEV OBMOČNE OBRTNO-PODJETNIŠKE ZBORNICE SEŽANA

V petek, 23. septembra 2022, je Območna obrtno-podjetniška zbornica Sežana organizirala tradicionalno prireditev, kjer so bila podeljena jubilejna priznanja za 10, 20, 30, 40 in celo za 70 let delovanja.

Tudi letošnja prireditev je bila pomembna, saj so izzivi, s katerimi se še vedno srečujejo obrtniki in podjetniki, neusmiljeni, zato so jubileji, ki jih obrtniki beležijo, vredni posebne pozornosti.

V uvodnem govoru je predsednik OOOZ Sežana, Marko Svetina poudaril, da se vsi še kako dobro zavedamo, s kakšnimi izzivi so se obrtniki in podjetniki soočali v preteklih letih, sedaj pa so že na udaru drugi izzivi – energetski. Gospod Svetina je povedal, da so obrtniki močni, trdni, iznajdljivi in da verjame, da bodo kos vsem prihajajočim izzivom. Dodal je, da se zaveda, da izzivi niso enostavni, vendar verjame, da jih je mogoče premagati »skupaj in povezano«.

OOOZ Sežana preko OZS-ja aktivno sodeluje tudi z Vlado Republike Slovenije. Pri predlogih vladnih ukrepov je OZS dober pogajalec, žal pa je treba ob tem povedati, da smo sicer velikokrat slišani, a premalo uslišani. In kot je še poudaril Svetina: »Obrtniki in podjetniki znamo in zmoremo delovati v ekstremnih pogojih. Vajeni smo trdega dela in neusmiljene borbe za svoje preživetje in napredek, a se ob tem vsi močno zavedamo, da v nedogled takšno stanje ne bo mogoče. Mnoge panoge že zapirajo svoja vrata, primanjkuje nam delovne sile. Zato, spoštovani županji in spoštovana župana, prisluhnite nam in pridite nam nasproti. Le skupaj lahko soustvarimo varno in spodbudno poslovno okolje, iz katerega nam ne bo treba bežati, saj bomo imeli doma možnost razvoja in napredka«.

Za 10 let uspešnega dela v obrti in podjetništvu za leto 2022 so zahvalo prejeli: Erica Vaccari, - Turizem in storitve, d.o.o.; Hiti Istok s.p. - Servis električnih strojev in naprav; Hrvatitč Aleš s.p. - Vulkanizacija; KARSUS, - Gradnja, inženiring in svetovanje, d.o.o.; Kozmetične storitve studio

LEPA.SI Barbara Husu s.p.; Omilingua, - izobraževanje, d.o.o.; SANTI, - Računovodstvo in svetovanje d.o.o.; ŠTOLFA, - Gradbeno podjetje, d.o.o.; Ukmar Robert s.p. - ROBILES stavbno mizarstvo in tesarstvo in Žiberna David s.p. - mizarstvo

Za 20 let uspešnega dela v obrti in podjetništvu za leto 2022 so zahvalo prejeli: Kavčič Matjaž s.p. - Avtoservis, trgovina in prevoznništvo; Lukač Vladimir s.p. - Avtoprevoznništvo Lukač; Patajac Peter s.p. - Okrepčevalnica RUJ; Ristič Nevenka s.p. - BRILJANT - čistilni servis; Salkoski Nazim s.p. - Gradbeništvo Salkoski; SPAGO, - Svetovanje, trgovina in proizvodnja d.o.o. in Trebec Dean s.p. - EMET elektromehanika

Za 30 let uspešnega dela v obrti in podjetništvu za leto 2022 so zahvalo prejeli: Antič Ranko s.p. - Slikopleskarstvo; ART-GLAS, Podjetje za proizvodnjo in predelavo stekla, d.o.o.; BOR-MET, - Podjetje za proizvodnjo, trgovino in storitve, d.o.o.; Brne Aleš s.p. - Avtoservis VULTES; EURO KRAS karavan commerce, - Podjetje za trgovino, izposajo in transport d.o.o.; INTERVELLA, - Proizvodnja jader, turizem, uvoz - izvoz, d.o.o.; Lipičar Bernetič Mojca s.p. - Frizerstvo; Miklavec Alenka s.p. - Žensko in moško frizerstvo; Skok Irena s.p. Knjigovodske storitve

- SIKS; Stepančič Dušan s.p. - Grafične storitve GRAPHTECH; Šturm Jelka s.p. - Svečarstvo in prodajalna sveč in dekorativnih predmetov; Švara Robert s.p. - Avtoprevoznništvo in posredništvo; Trampuž Marino s.p. - avtoprevoznik in Zadnik Boris s.p. - Elektroinstalacije, servis in storitve z avtodvigalom.

Za 40 let uspešnega dela v obrti in podjetništvu za 2022 so zahvalo prejela: Kamnoseštvo Ražem, storitve in trgovina, d.o.o.; Matevljič Franko s.p. - avtokleparstvo; Miklavec Žarko s.p. - Stavbno kleparstvo; Švagelj Severin s.p. - Avtoprevoznništvo in Avtoservis SUZUKI.

In za 70 let uspešnega dela v obrti in podjetništvu za 2022 so zahvalo prejela: Frizerstvo Sežana d.o.o. in Jadran inženiring, trgovina in storitve, d.o.o. Sežana.

Priznanje za kakovost izdelkov, storitev in inovatorske dosežke v obratovalnicah in podjetjih so za leto 2022 prejeli:

GRADBENA TRGOVINA Z GRADBENIM MATERIALOM D.O.O. SEŽANA

Podjetje je bilo ustanovljeno leta 2010. Poslovati so začeli v začetku leta 2011 v najemniških prostorih Gradbene oskrbe, d. o. o., na Le-

nivcu, kjer sta bila prej zaposlena lastnika Pavel Žerjal in Urban Svetina in večina zaposlenih. Podjetje prodaja gradbeni material, ki ga po potrebi dostavi na gradbišča.

Leta 2010 so s štirimi podjetji iz njihove panoge (Grim-commerce, d. o. o., iz Kopra, Bandelli, d. o. o., iz Vipave, Apia, d. o. o., iz Nove Gorice in Mix, d. o. o., iz Ljubljane) ustanovili podjetje Eumat, d. o. o., z namenom skupne nabave materialov na slovenskem trgu pri domačih dobaviteljih in doseganja konkurenčnih cen. Leta 2013 so odprli trgovino še v Ilirski Bistrici.

Zaradi pomanjkanja prostora so leta 2018 začeli z gradnjo lastnih poslovnih prostorov v Sežani in se leto kasneje preselili na Kraško ulico 5. V podjetju je 24 zaposlenih, v večini vse od ustanovitve, saj se vodstvo podjetja dobro zaveda, kako pomembno je imeti dober kader in vlagati vanj.

LIČEN BOJAN, s. p., oz Ličen Aleš, KOBDILJ

Družinsko podjetje posluje že od leta 1977, ko je Bojan Ličen, pri svojih 22 letih odprl popoldansko obrt. Po končani elektro šoli se je zaposlil na železnici, kmalu pa je ugotovil, da mu poslovna žilica ne da miru in mora še kaj ustvariti. V okviru popoldanske obrti je začel izdelovati avtomobilske prikolice. Upošteval je nasvete očeta in ponudbo razširil na izdelovanje kovinskih dvoriščnih vrat in ograj.

Po končanem šolanju se mu je pridružil še sin in skupaj sta podjetje še nadgradila z elektro dejavnostjo. Skupaj sta zasnovala novo družinsko delavnico, se leta 2014 preselila in istega leta podjetje preoblikovala v Elko, d. o. o. V zadnjih letih je Bojan podjetje prepustil mlajšim, a Bojan ne more biti pri miru in mora nekaj ustvarjati, zato sta si z ženo Ivo za tretje življenjsko obdobje ustvarila prelepo turistično ODLIČNO HIŠO, ki se nahaja prav blizu – v Štanjelu.

MAVRICA ZAVES PRODAJA, ŠIVANJE IN SVETOVANJE NATAŠA RAVBAR, S. P.

Nataša je poklicna šivilja, ki ji ustvarjalno delo prinaša veselje že več kot 30 let. Pred več kot pred 20

leti jo je življenjska pot pripeljala na Kras, novo okolje in nove poslovne ideje so jo navdihnile, da se je začela ukvarjati s šiviljstvom nekoliko drugače.

Leta 2008 je prevzela samostojno obrt in ustanovila podjetje »Mavrica zaves«. Nataša pravi, da ji je na začetku poti izjemno podporo nudila tudi Območna obrtno-podjetniška zbornica Sežana s promocijo na različnih sejmih in prireditvah. Zaveso so pomemben dekorativni element vsakega prostora, zato je Nataša razvila popolno storitev, ki zajema svetovanje, prodajo, izdelavo in montažo zaves. V svojo ponudbo je dodala še ostale dekorativne elemente: prte, blazine, senčila, karnise.

Njen cilj je bil in je - zadovoljstvo strank in ustvarjanje najboljše ponudbe zaves na Krasu. Prav zadovoljstvo strank tako na Primorskem kot do Ljubljane priča o kakovosti njenih storitev.

Posebno priznanje MLADI OBRTNIK, ki ga komisija podeljuje četrto leto in je namenjeno mladim upom, ki z veseljem in ponosom opravljajo obrtni poklic ter tako ohranjajo vrednote obrti, je prejel Blaž Grahor.

Blaž Grahor, rojen 5. avgusta 1994, je že kot otrok govoril, da bo kuhar. Po osnovni šoli se je vpisal v srednjo kuharsko šolo v Šempetru pri Gorici, smer gastronom hotelir. Po triletnem šolanju se je zaposlil doma, po treh letih dela pa se je odločil za opravljanje mojstrskega izpita pri OZS. Njegova večna strast je pripravljanje sladic, domačih pralinejev in čokolad. Zato se je lani odločil, da bo svoje znanje izpopolnil v Las Vegasu. Vpisal se je na Pastry Academy by Amaury Guichon svetovno znanega slaščičarja Amaurya Guichona. Blaž je razvil svojo lastno linijo pralinejev in čokolad G Box.

Podeljeni so bili BRONASTI PEČATI OBRTNO PODJETNIŠKE ZBORNICE SLOVENIJE, ki so jih prejeli:

KAMNOSEŠTVO RAŽEM, STORITVE IN TRGOVINA, d. o. o. Kamnoseštvo Ražem je družinsko podjetje, ki se z obdelavo narav-

nega kamna (granita in marmorja) ukvarja že od leta 1982. Podjetje od svoje ustanovitve naprej uspešno raste ter izpopolnjuje svoj proizvodni program ter tehnologijo. Na sedežu podjetja v Divači imajo svojo proizvodnjo in razstavnici prostor, ki vabi z različnimi vrstami kamnov, obdelav in končnih izdelkov. S svojim znanjem in svetovanjem že 40 let izpostavljajo obstojnost in vrednost izdelkov iz naravnega kamna. Podjetje je v 40 letih delovanja močno prispevalo k razpoznavnosti Krasa tudi z ohranjanjem bogate, a samosvoje kraške stavbene dediščine in izpostavljanjem kamnatega bogastva Krasa.

MATEVLJIČ FRANKO, s. p. – AVTOKLEPARSTVO

Franko Matevljič je svojo servisno dejavnostjo za popravilo motornih vozil začel leta 1982, takoj po končani srednji tehniški šoli in odsluženem vojaškem roku. Ljubezen do poklica, ki jo je navdahnili njegov oče, spremlja nenehno izpopolnjevanje znanja. V svoji delavnici v Škofljah je kot samostojni podjetnik delal praktično vse življenje. Z leti je vztrajno rasel, nadgrajeval znanje in razvijal posel. Franko v šali pravi, da je dolga leta poznal le tri praznike, vse drugo so bili zanj delovni dnevi. Z leti si je pridobil renome zanesljivega mehanika. Skozi leta se je srečeval z različnimi izzivi, jih presegal in z neizmerno prilagodljivostjo se z njimi sooča tudi danes. Franko Matevljič že izpolnjuje pogoje za upokožitev, a zaradi veselja do svojega poklica, tega še vedno opravlja. Upajmo, da bo za poklic navdušil tudi mlajše generacije!

Bronasti pečat OZS naj bo Franku Matevljiču v vzpodbudo za nadaljnje delo in v zahvalo za ves trud, ki ga je skozi desetletja vlagal v razvoj in obstoj svojega podjetja.

ŠVAGELJ SEVERIN, s. p. – AVTOPREVOZNIŠTVO

Podjetje Švagelj Severin, s. p., je družinsko podjetje, ki svojo zgodbo o uspehu piše v Sežani. Severin Švagelj je svojo dejavnost pred 40 leti začel v Hruševici. Kot kooperant Avto Gorice je svoj prvi kamion kupil leta 1982. V začetku po-

slovanja so delovali v solastništvu z GATIS-Co. Leto 1995 je prineslo širitev in začeli so z dejavnostjo, ki jo opravljajo še danes; to je prevoz naftnih derivatov in kurilnega olja. Leto 2016 je bilo prelomno in odločilno, saj so sprejeli pomembno odločitev in odšli na svoje. Še isto leto so se iz Hruševice preselili v Sežano, kjer jih najdemo še danes. Kot mnogi podjetniki se je tudi Severin Švagelj skozi desetletja srečeval s številnimi izzivi, danes pa se lahko s ponosom za nasvet obrne na svoje otroke, ki so vpeti v poslovanje podjetja. Podjetje danes šteje 23 zaposlenih in 22 tovornjakov. V najboljših letih se lahko pohvalijo s 33 kamioni.

Severinova zgodba je zgodba o vztrajnosti in pogumu. Zaveda se, da so izkušnje bistvenega pomena za uspešno nadaljevanje razvoja in rasti družinskega podjetja, zato še danes skupaj s sodelavci prisega na konstruktivno izmenjavo mnenj in medgeneracijsko sodelovanje.

MIKLAVEC ŽARKO, s. p. – STAVBNO KLEPARSTVO

Žarko Miklavc iz Dan pri Sežani je temelje obrti postavil že leta 1982. Najprej s popoldansko obrtjo, nato kot reden obrtnik. Danes uspešen obrtnik, ki svoje znanje krovstva, kleparstva in spremljajočih dejavnosti črpa iz bogate, 40-letne tradicije. Tako lahko svojim strankam ponudi kakovostno izvedbo kleparskih del na ostrešju, poleg montaže žlebov pa izdelajo tudi obrobe podbojev konstrukcije dimnikov in izdelajo obrobe streh.

Usoda mu je pred 12 leti pripeljala pomoč. Njegovo tiho desno roko kakor pravi. Če ga ne bi imel, verjetno ne bi bilo teh 40 let.

Njegovo vodilo je kvalitetno izvedena storitev in zadovoljstvo strank. V 40 letih je pridobil veliko referenc, veliko zadovoljnih strank. Da se s trdim delom daleč pride, se Žarko Miklavc zelo dobro zaveda, dolgoletne izkušnje pa mu omogočajo, da s svojim strokovnim znanjem, lastno inovativnostjo, fleksibilnostjo ter spoštovanjem dogovorjenih rokov suvereno uresničuje želje in potrebe strank. Zadovoljstvo strank je njegovo največje poplačilo.

AVTOSERVIS SUZUKI

Pot družinskega podjetja Avtoservis Suzuki je začel Ludvik Gec leta 1958. Kot samostojni podjetnik je popravil peči, kolesa in motorje, kasneje pa tudi avtomobile. Podjetje je leta 1982 prevzel Pavel Gec. V manjši delavnici je bil med prvimi na Krasu, ki se je ukvarjal z vulkaniziranjem, poleg tega pa še s servisiranjem in zastopanjem blagovnih znamk Fiat, Zastava in Lada.

Od leta 1994 zastopajo tudi blagovno znamko Suzuki, servisirajo in popravljajo pa tudi vozila ostalih blagovnih znamk.

V podjetju se zavedajo, da so zaposleni temelj uspeha, zato se redno izobražujejo in vestno spremljajo njihove uspehe. Pri delu si pomagajo z moderno tehnološko opremo, delovanje družinskega podjetja Avtoservis Suzuki v Dutovljah je usmerjeno v popoln servis na področju vzdrževanja vozil. Dokaz o njihovi predanosti je uspešno poslovanje in zadovoljstvo strank.

S svojim bogatim znanjem na področju vzdrževanja vozil, aktivnim delovanjem, doslednim uresničevanjem ciljev in skrbjo za poslovno odličnost ter družbeno odgovornost želijo ohraniti in utrditi prepoznavnost podjetja tudi v prihodnje.

Andrej Gec je danes že tretja generacija, ki skrbi za razvoj podjetja, danes pa se pretežno ukvarja z vzdrževanjem in popravili terenskih vozil. Kot dokaz Andrejeve pridnosti in zagnanosti lahko povemo, da že četrto leto sodeluje z ekipo Top speed racing iz Salzburga, pri kateri vzdržujejo Red Bullove dirkalnike formule 1.

Bronasti pečat jim je bil podeljen za 40. letno tradicijo, vendar dobro vemo, da je podjetje začelo pisati svojo zgodbo leta 1958.

IN ZLATA PEČATA OBRITNO PODJETNIŠKE ZBORNICE SLOVENIJE, ki sta ju prejela:

PODJETJE, FRIZERSTVO SEŽANA, d. o. o.

Podjetje je z odločbo o ustanovitvi družbenega gospodarskega podjetja ustanovil Krajevni ljudski odbor Sežana leta 1952. Obratova-

ti je začelo na Partizanski cesti 3 v Sežani z dvema zaposlenima. Vse večje povpraševanje je spodbudilo razvoj podjetja, sledili so še saloni v Divači leta 1957, leta 1962 pa v Postojni in v Komnu. Leta 1965 je sledila otvoritev salona v Sežani na Kolodvorski, kjer je danes sedež družbe. V devetdesetih letih se je salon iz Partizanske 3 preselil na Partizansko 16, kjer je še danes. Z odpiranjem novih salonov je podjetje kmalu postalo eno izmed vodilnih ponudnikov frizerskih storitev v regiji v tedanji Jugoslaviji.

V začetku devetdesetih let so se začele priprave na lastninjenje. Prelomno je bilo leto 1996, ko se je podjetje preoblikovalo v družbo z omejeno odgovornostjo v večinski lasti zaposlenih. Podjetje se je preimenovalo v Frizerstvo Sežana, d. o. o., in nadaljevalo s tradicijo, podprto z znanjem in zavzetostjo zaposlenih, z ohranjanjem obstoječih in odpiranjem novih salonov, nadgrajevanjem frizerskih storitev ter v zadnjih letih z obnovo salonov v Sežani in v Postojni.

Za obstoj in razvoj podjetja so največ prispevali zaposleni, ki so z odrekanjem dobičku gradili, obnavljali in kupovali salone in se dolgoročno izognili visokim najemninam. Ni dovolj le hoditi v službo, podjetju moraš pripadati, skrbeti zanj, vsak po svojih močeh, za ohranjanje lastnega delovnega mesta in »eksistence«.

Konec januarja 2022 je vodenje podjetja za štiriletno obdobje prevzela direktorica Julijana Ravbar z zavezo, da bodo s sodelavci še naprej stremeli h kakovosti, ohranjanju konkurenčnosti, trženju novih, specializiranih frizerskih storitev in ohranjanju blagovne znamke podjetja. V podjetju se zavedajo, da so za uspeh potrebni predanost, znanje in izkušnje, sodobne tehnologije in pristopi ter nenehna skrb za zupanje.

JADRAN inženiring, trgovina in storitve, d. o. o., Sežana

Podjetje je bilo ustanovljeno leta 1952 z odlokom Okrajnega ljudskega odbora takratne povojne oblasti z namenom razvoja obmejnega trgovinskega poslovanja z Italijo. Prvi izvozni posli so bili prodaja žive

živine, mesa, lesa, mleka in drugih živil v Italijo, uvažalo pa se je gradbeni material, industrijske izdelke, kmetijske stroje, kemikalije ...Leta 1955 sta Jugoslavija in Italija sklenili maloobmejni sporazum, na podlagi katerega se je poslovanje skokovito povečalo. Podjetje je v pogojih oligopolnega položaja v zunanji trgovini ustvarjalo veliko akumulacijo in jo v velikem delu vlagalo v razvoj. Odprlo je predstavništva in poslovne enote na celotnem območju bivše države in je v 80-tih letih doseglo največje število zaposlenih: okoli 400 ter v letu 1989 skupne prihodke 400 mio DEM (preračunano cca 200 mio EUR). Na Hrvaškem in v Srbiji je Jadran imel v pogodbeni proizvodnji do 20.000 glav goveje živine, namenjene izvozu, bil je največji izvoznik sladkovodnih rib, veliko je vlagal v lesno industrijo, bil je celo eden od sovlagateljev v Fructalovo tovarno v Čeliciu v BiH.

Gotovo se marsikdo spomni tudi vrhunskih nemških televizorjev LO-EWE OPTA, Jadran je bil generalni zastopnik za Jugoslavijo, in sicer že od leta 1973 dalje vse do bridkega konca te zadnje evropske tovarne televizorjev pred nekaj leti.

Po padcu berlinskega zidu so sledila leta radikalnih sprememb; najprej so se konec leta 1989 na podlagi novega Zakona o podjetjih popolnoma sprostil pogoji za poslovanje v zunanji trgovini – do takrat so namreč zunanjetrgovinske posle lahko izvajala samo podjetja, ki so za to izpolnjevala posebne pogoje, med 1350-imi je bil tudi Jadran. Poseben privilegij poslovanja v režimu maloobmejnega prometa z Italijo so v nekdanji državi ostro kritizirali črnogorski in srbski politiki z oznako »javni šverc«. Še hujši udarec za Jadran je bil razpad Jugoslavije leta 1991, saj je več kot 90 % prihodkov ustvarjal v sodelovanju s kupci in dobavitelji izven Slovenije. Sledila so leta prilagajanja pravilom svobodnega trga z izdatnim bremenom presežka zaposlenih.

V času pridruženja Slovenije EU je Jadran uspel zgrabiti nekaj dobrih priložnosti: postal je eden večjih uvoznikov sladkorja iz EU za območje cele bivše Jugoslavije ter mesa iz Južne Amerike. Žal je EU kmalu po vstopu novih članic spremenila

področje trgovanja s sladkorjem ter uvozne kvote za meso iz Južne Amerike. To je Jadranu onemogočilo nadaljevanje omenjenih poslov.

Jadran je od leta 2016 skupina podjetij, ki so iz matične družbe prevzela posamezna med sabo nepovezana področja poslovanja: Jadran dom za prodajo izdelkov široke potrošnje v trgovske mreže v Sloveniji, Jadran agro za izvoz živine, mesa in žitaric ter Jadran energetika za prodajo ogrevalno hladilnih naprav. Prav na področju ogrevalno-hladilnih naprav je Jadran največji distributer za korporacijo Panasonic v Sloveniji, razvoj tega segmenta pa poleg dinamike nosi tudi izjemno perspektivnost.

Podjetja so v letu 2021 skupaj ustvarila 16 mio EUR konsolidiranih prihodkov, v letu 2022 pričakujejo okoli 20 mio EUR skupnega prometa.

Jadran je leta 2012 z lokacije pri železniški postaji preselil svoj sedež na območje svojih skladišč ob terminalu, z obnovo obeh vil in nadomestno gradnjo bivše poslovne stavbe pa bo trgu ponuditi okoli 45 stanovanj, predvidoma v letu 2024.

SREBRNI KLJUČ – Jernej Bortolato

Jerneju Bortolatu za dolgoletno uspešno delo na področju obrti. Samostojni podjetnik je že od leta 1999 in deluje v dejavnosti domače in umetnostne obrti. Aktivno sodeluje v organih OOOZ Sežana in OZS, v letih delovanja je opravljal številne funkcije in s svojimi idejami pripomogel k uspešnemu delu

organov tako območne kot krovne zbornice.

Naštejmo le nekatere funkcije: bil je predsednik OOOZ Sežana v dveh mandatih od 2014 do 2022, trenutno je podpredsednik OOOZ Sežana, je član Upravnega odbora OZS, od leta 2018 je predsednik Sekcije za DUO pri OZS, aktiven je pri promocijskih aktivnostih zbornice ter promociji poklicev in nastajanju regijskih centrov za DUO.

Z dolgoletnim delom v zbornici ter kot predstavnik obrti v drugih organizacijah je prispeval k promociji obrti in podjetništva. Predvsem je uspešen podjetnik, o čemer pričča rast in prepoznavnost njegovega kamnoseštva. Zaradi njegovega aktivnega dela tako v organih OOOZ Sežana kakor tudi v organih OZS ter doprinosa k prepoznavnosti in razvoju obrti in podjetništva Jernej Bortolato prejme srebrni ključ OZS.

Spoštovani jubilanti in prejemniki priznanj, ste sinonim za delavnost, prizadevnost in privrženost, vztrajnost, pogum ter dobro delo! Iskrene čestitke za vaše izjemne dosežke in zahvala, da skupaj soustvarjamo prihodnost, v kateri vsi z veseljem sobivamo. Sodelujemo.

Zahvala Občini Divača, Hrpelje – Kozina, Komen in Občini Sežana, ki so nas pri izpeljavi prireditve tudi finančno podprle.

Klementina Križman,
OOOZ Sežana
Foto: Olga Knez

NOVIM CILJEM NAPROTI V KARATE KLUBU BUSHI DIVAČA

Karate klub Bushi Divača je klub, ki vedno stremi k izboljšanju, k dodatnim aktivnostim, ki imajo nešteto koristnih lastnosti in ki so primerne tako za mlajše kot starejše.

V mesecu septembru smo v KK Bushi priredili dan odprtih vrat, ob katerem smo vsem, ki so prišli na ogled, pokazali s čim naš klub razpolaga, kaj točno počnemo in kako potekajo naši treningi, kar pa je najpomembnejše, kaj s treningov odnesemo in česa novega se priučimo. Kot nenehno poudarjamo v klubu, je karate borilna veščina, ki krepko presega le "brcanje in udarjanje".

Karate ponuja mladim možnost, da se razvijajo tako fizično kot čustveno, hkrati jim pa daje priložnost, da dosežejo svoj največji potencial. Za otroke je pomembna izgradnja refleksov za soočanje z grožnjami. Učenje samoobrambnih manevrov je ključna veščina, ki se razvije z učenjem karateja ali drugih borilnih veščin.

Karate je odličen način za učenje otrok, kako biti spoštljivi ter se osredotočiti na obrambo in ne na napad. Z uporabo obrambnih in protinapadnih gibov telesa se bodo otroci na-

učili spoštovati svoje nasprotnike in hkrati razvijati svoj značaj.

Glavna korist je, da se lekcije, ki jih pridobijo med treningi prenesejo na druga področja njihovega življenja, na primer v razredu, med zunajšolskimi dejavnostmi in celo doma.

Vizija našega kluba je predati novim članom prav to, kar smo se skozi leta treningov naučili dolgoletni člani. Poleg tega nenehno postavljamo nove cilje, tako se zdaj denimo pripravljamo na novo sezono tekmovanj in polaganja pasov, po tem ko so naši člani, tako mlajši kot starejši, uspešno zaključili polaganje izpitov in tekmovalno sezono.

Naša novost pa je dodaten tečaj, ki ponuja program samoobrambe, poteka pa pod vodstvom kadra, ki se že leta izobražuje na tem področju, Vojka Franka in Nike Frank.

Živimo v nepredvidljivih časih. Sposobnost fizične zaščite pred poškodbami je osnovna človekova pravica, ki bi morala biti dostopna vsem, tudi otrokom. Učenje samoobrambe je nekaj, kar v današnji družbi pogosto spregledamo.

Samoobramba otrokom ne omogo-

ča le oprijemljive obrambe pred fizičnimi napadi, temveč jim prinaša tudi različne koristi v vsakdanjem življenju. Naučiti se je mogoče pomembnih vrednot in načel, kot so trdo delo, predanost in vztrajnost, pa tudi pomembnosti ohranjanja osebnih odnosov, kar je pa skoraj najpomembnejše, kako se obraniti pred napadom.

Ni pa tečaj samoobrambe primeren le za otroke, temveč tudi za odrasle. Naučili se boste, kako odreagirati v nepredvidljivih situacijah, kako braniti sebe in tiste, ki so z vami, ter se postaviti po robu vsakemu, ki bi vas morebiti želel napasti.

KK Bushi ni le športni klub, temveč tudi družina, v kateri se prav vsi naši člani počutijo domače in v kateri smo v vseh letih delovanja stkali prav posebne vezi prijateljstva. Vpis v klub je še vedno mogoč, vsi tisti, ki vas karate zanima, pa se le oglasite na naših treningih in se o kakovosti in koristih karateja prepričajte tudi sami.

Nicol Vujović

Foto: Kristina Maver

DIRKAČ DRUŠTVA AMD DIVAČA ZASEDEL 5. MESTO NA EVROPSKEM PRVENSTVU

Še en uspeh za mladega Kraševca, Tadeja Maverja Guština, ki ste ga sredi junija spoznali na Dnevu motošportov in minimoto test dayu v Divači. Dirkač društva AMD Divača je 7. avgusta v nizozemskem Assnu dosegel zavidljivo 5. mesto na evropskem prvenstvu v minimotu.

Čakanje na začetek 2. dirke

Za panogo minimoto je evropsko prvenstvo največ, v čemer lahko dirkač zmaga. Svetovnega prvenstva v minimotu namreč ni. Za Tadeja je bila udeležba na evropskem prvenstvu letos tudi debi na evropski sceni. Prvič je tudi dirkal na tukajšnji stezi, TT Junior Track. Stezo je večina dirkačev že poznala, saj se je evropskega

prvenstva tu že udeležila. Med Tadejevo konkurenco so bili tudi kar trije domačini, Nizozemci, ki jim je Junior Track domača steza.

Tadej tako vsekakor ni startal kot favorit, je pa prijetno presenetili konkurenco. V soboto je obe dirki končal na četrtem mestu, tik za favoriti, Italijani. Tudi v nedeljo je kazalo, da bo rezultat ponovil, saj je skoraj do konca dirke vozil na četrtem mestu. Nekaj krogov pred koncem dirke pa se mu je snela veriga. Tadej kljub temu ni obupal in je kar z dirkaškimi rokavicami na rokah verigo ponovno namestil. Vrnil se je v boj. Hiter je bil, vendar je čas, ki ga je porabil za nameščanje verige, vseeno tekel hitreje od njega. Z dvema dodatnima krogoma bi lahko prehitel dirkača pred njim, tako pa se je v ne-

deljo moral zadovoljiti z 9. mestom. Po skupnem seštevku vseh treh dirk je bil Tadej peti, z le dvema točkama zaostanka za četrtrim.

Tadeju je evropsko prvenstvo kljub temu ostalo v lepem spominu, saj je rezultat, ki ga je dosegel, vseeno zavidljiv. Poleg tega pa so izkušnje, ki jih je pridobil, neprecenljive. Več si lahko o njegovi avanturi preberete na njegovi spletni strani tadej96.eu. Če imate čas, pa vas mladi dirkač vabi, da ga pride te spremljat in zanj navijat na njegovi naslednji dirki, ki bosta na Vranskem 28. avgusta in v Vrtojbi 2. oktobra. Tadej se bo bojeval za naslov državnega prvaka v članski kategoriji Open.

AMD Divača
Foto: AMD Divača

Zadovoljstvo po dirki

Spoštovane bralke, cenjeni bralci,

*naj vam praznični ter novega leta dnevi pišejo
ravno prav napete, razburljive, sproščujoče, osrečujoče,
tu pa tam čarobne zgodbe s srečnim koncem.*

Blagoslovljeno in srečno!

vaša knjižničarka

Tanja Bratina Grmek

KO BARVE ZAŽARIJO

V prijetnem ambientu galerije Krpanovega doma v Pivki so v petek, **4. 11. 2022**, zažarele barve likovne sekcije **Zlati žarek**, ki deluje v okviru **Foto kluba Žarek Sežana**.

V skupini deluje šest članic: **Božica**

Mihalič, Cvetka Šemrov, Dajana Čok, Jana Štok, Maruša M. Maraz in Tatjana Fičur.

Na ogled je 25 abstraktnih likovnih del, ki nas s svojo barvitostjo in raznolikostjo popeljejo v čudoviti jesenski čas.

Povezovalke vsebinskih poudarkov so barve, ki jih likovnice pogosto izražajo s prepoznavnimi simboli. Domišljivi svet in duhovnost prihajata v njihovih delih do prepričljivega izraza in s tem vedno znova izkazujejo edinstveno izražanje vsake izmed članic.

Prisotne je nagovorila direktorica doma **Jana Gržinič**. Skupino in njevo delovanje pa je predstavil predsednik foto kluba **Igor Petaros**. Razstavljalke se poleg slikarstva ukvarjajo tudi z ljubiteljsko fotografijo, nekatere so članice foto kluba od njegove ustanovitve dalje.

Za popestritev večera je poskrbela vokalna skupina **Brkinci**.

Razstava bo na ogled do konca meseca decembra.

FK Žarek

Foto: Bogdan Čok

PESMI SREČKA KOSOVELA V GRAFIKI

Pesem v grafiki je naslov večletnega projekta (2022–2025) galerije Hiša kulture v Pivki, ki raziskuje povezave med poezijo in likovno umetnostjo skozi medij grafike. Prva izvedba projekta se osredotoča na poezijo kraškega pesnika Srečka Kosovela. Vsa dela, ki so nastala na delavnici, so bila prvič predstavljena na razstavi junija letos v Hiši kulture, izbor del pa so (19. avgusta 2022) prenesli v Malo galerijo Kosovelovega doma v Sežano in jo počastili sežanskemu občinskemu prazniku, kot je povedal ustvarjalec programov Kosovelovega doma David Terčon. Kustosinja razstave Mojca Grmek pa je predstavila nastajanje projekta, vse štiri avtorje razstave in njihova dela. Na razstavi se je poleg Jovane Đukić iz Sežane, Mihe Majesa iz Radovljice in Monike Plemen iz Mežice predstavila tudi Maša Pušnik iz Divače.

„Sodelujoči umetniki so se najprej udeležili literarnega sprehoda po Sežani v korak s Kosovelom, na katerem so spoznavali pesnikovo življenje in delo. Sledila je delavnica v Hiši kulture, kjer so ustvarjali grafike v tehniki sitotiska. Za izhodišče pri delu so si izbrali Kosovelovo pesem in jo uporabili kot navdih za zasnovo grafike, pri

čemer so morali uporabiti dve vnaprej določeni barvi, črno in rdeče-rjavo, ter tipografijo kot neposredno vizualno vez s poezijo. Nato so grafiko odtisnili in tretjino natisnjenih izvodov spremenili v marginalno delo z intervencijami, kot so kolaž, vezzenina, risba,“ je povedala Mojca Grmek.

Maša Pušnik (1995) je študirala na Naravoslovno tehniški fakulteti v Ljubljani, kje je leta 2021 magistrirala na smeri Grafične in interaktivne komunikacije. Svoje znanje je izpopolnjevala v okviru študijske izmenjave na akademiji za umetnost v Lizboni. Svoje

delo jej predstavila na več skupinskih razstavah v Sloveniji in tujini ter zanj prejela nekaj nagrad in priznanj. Lani je bila za študijski projekt preoblikovanja knjige nagrajena s častno omembo na Graphis New Talent Annual 2021, prejela je tudi posebno omembo za oblikovanje plakata za Tam-Tamov 13. natečaj Plaktivat na temo solidarnosti in Brumново nagrado za oblikovanje interaktivne knjige Pika Nogavička. Mojca Grmek je v galerijskem listu zapisala: „Za razstavo v Sežani je za izhodišče izbrala verze z naslovom Moja pesem. Osrednji motiv grafike

je dlan, ki med palcem in kazalcem drži oko, okrog pa so raztresene besede iz prvih dveh verzov pesmi. Ta motiv se ponovi tudi na obeh ostalih delih, pri čemer kompozicija obeh ključnih elementov ostaja enaka, njuna barva in deloma tudi oblika, dodatni elementi ter ozadje pa se spreminjajo. Spričo te igre med konstanto in številnimi spremembami serije deluje dobro kot zaokrožena celota in hkrati kot skupek samostojnih del. Njen čar je v tem, da je vsako posamezno delo mogoče interpretirati drugače, glede na njegovo pozicijo znotraj ali zunaj serije, saj brez konteksta pač ne more vedeti, ali prikazuje dlan (in) oko ali kaj tretjega. Pač, Many Faces, kot pravi umetnica tudi v naslovu.“

Jovana Đukić je za izhodišče svojega dela izbrala pesem Rdeča raketa. Delo je zastavila kot zaokroženo serijo 6 papirjev, kjer je v grafiko intervenirala z vezenjem. Miha Majes je grafiko zasnoval na pesmi z naslovom Kons. Osrednji motiv je ekspresiven obraz,

upodobljen kot mrežasta konstrukcija. Monika Plemen izhaja iz pesmi Ekspanzije. Osnovni motiv grafike je verz, ki se v pesmi največkrat ponovi (mi vsi, ki korakamo).

Razstavo v Sežani, ki je bila na ogled do 4. septembra, je spremljala tudi umetniška publikacija, ki so jo v okviru

projekta skupaj zasnovali pod mentorstvom Leona Zuodarja. Projekt sofinancirajo Ministrstvo za kulturo RS, Občina Pivka in Kosovelov dom Sežana.

Olga Knez
Foto: Olga Knez

AMORIKE

Dokaj pozno pošiljam pesniško knjigo Amórike (2022), ki je moja petindvajseta knjiga. Morda ni zadnja, ker je v pripravi naslednja, prozna na podobno temo. Čas bo sporočil, koliko jih bo še, čas, ki pa ima svoja pota. Ob Amórikah Vam želim prijetno branje in ob priliki kakšno besedo o njem. Toplo zimo Vam želim. Ivko S.-M.

Silvestrovo je tisti čas, ko spomin priključuje lepe trenutke, in tudi najbolj tankoslišne v pesnikovi duši.

»Jaz sem samo pasant, vagabund trenutkov časa« pravi pesnik, ki je sicer častilec ljubezni, saj je v knjigi **Amórike** izpovedal, da je tak zaklad, »kjer bije ljubezenski zvon v skladbo dueta srčnega ključa« pravzaprav iskal v hoji življenja, iskal zaman, prepoznal nikdar. — A mu pravzaprav ugaja tudi biti »vagabund trenutkov ljubezni« ljubezni, ki mu zadošča sama po sebi, saj je on sam izvir ljubezni. Trenutki resnične in celovite ljubezni v srcu preminule v bisere mu hranijo spomin. In ko jih je iz spomina v poznih letih pretil v pesmi ljubéznice, takrat je pesnikovo srce spet cvetelo, kajti ljubezen ne ugasne, saj spomin pričara navzočnost, četudi koga ni. In ko je po kamricah svojega spomina lovil neulovljivo, mu je spomin omogočil podoživeti trenutke ljubezni, barve, vonjave, občutke ... da je oživila njegova duša, kar je ujel v metafore: *Ljubezen kot veter, ki pride in gre, ... kot sonce, ki greje in žge, ... kot plamen, žar in požar zablode utvar in prevar, ...*

Divača, krajevna knjižnica, 2021: Ivko Spetič Magajna

ljubezen je roža, ki grize in boža, ... je srce, ki se odpre in odmre ... in prese- nečajo kontrasti kot: »V vrtinec vihre sva zašla, tja, kjer naju je zvrtnčila moč srca.« In v naslednjih verzih tiši- na napoveduje harmonijo: »A njene duše svetli smeh je bil bolj bel, kot bel je sneg, ki iz beline je privozil na saneh.«

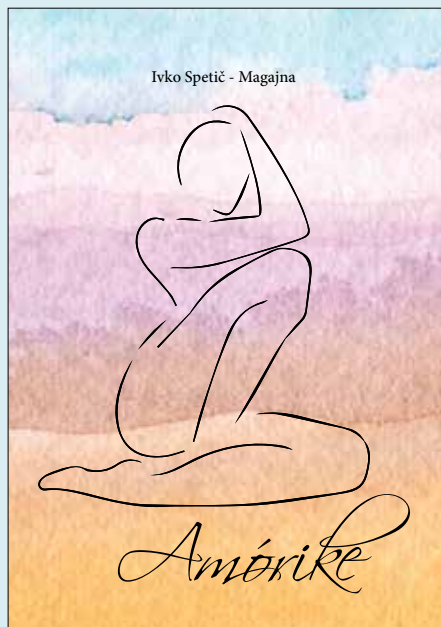
SILVESTROVO

*Vojaško sivozelene
silvestrove noči
sem sedel v kasarni
sam od vseh ljudi,
le vojaki smo bili.*

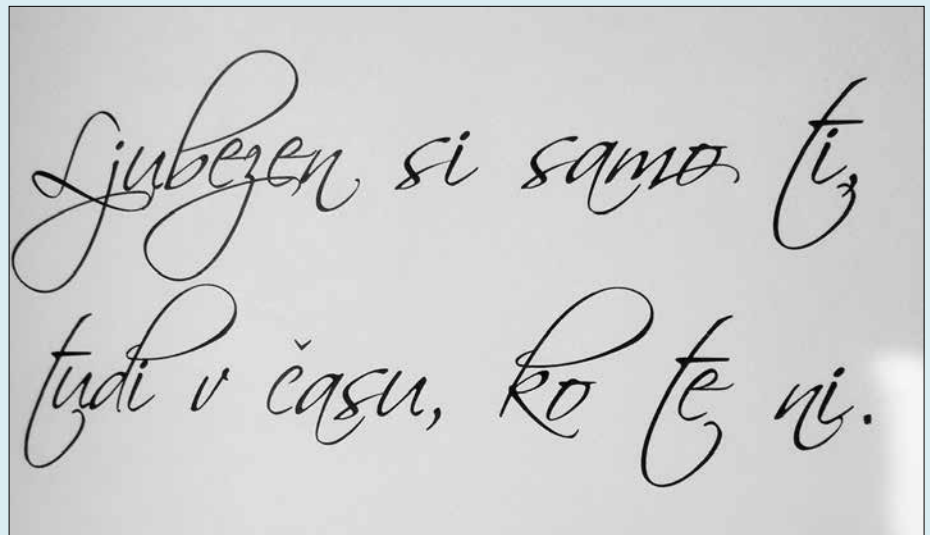
*Nekoč pa le midva
v kolegija mansardi.*

*Sedaj so voščile petarde
in preglasile tvoj obraz,
ki bi ogrel vojaški mrz.*

*Takrat pa je zapokala
petarda iz penine bele
in v študentovski mansardi
se stari radio je vrtil
v nepozabno najino polnoč.*

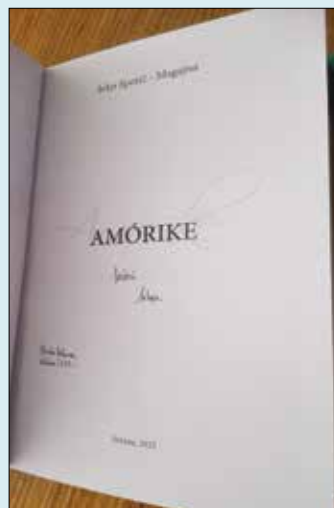
V maju letos je izšla pesniška zbirka avtorja **Ivka Spetiča Magajne** z naslovom **Amórike**. (V rokopisu je knjiga nastala leta 2021 ob avtorjevi 90-letnici.) Pesmi je uredila **Mateja Kralj**, spremno besedo je napisala pesnica in pisateljica **Stanka Hrastelj**. Oblikovanje in prelom: Studio Packa, Rakel; jezikovni pregled: **Ana Kodelja**;

izdal in založil: Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, zanj **Damjan Damjanovič**, JSKD območna izpostava Sežana, zanjo **Vladislava Navotnik**; tisk: Tiskarna Mljač, Divača.

Knjiga je izšla s finančno podporo avtorja in Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti OI Sežana.

Pesnica **Stanka Hrastelj**, avtorica Spremne besede, pravi, da se Ivko Spetič v svojih pesmih z Ljubeznijo pogovarja. »Pesnik je v pričujoči zbirki raziskovalec. ...Ljubezen ga zanima vsa, od glave do pete, od alfe do omege. V pesmih jo raziskuje, preučuje, tipa, vonja, išče odtenke. Kajti ljubezen zaobjema vse, zaznamuje vsako stvar, bitje ...« in »kjer je ljubezen v pesmih najzrelejša in najpristnejša, pesnik v verze vplete izraze, kot so: tišina, molk, šepet, šelest, ...Ko pa v verze vstopa slišno, tedaj pesnik nakazuje, da je harmonija načeta. Zvok je že nekakšna temna slutnja ali napoved kršenja.«

MUŠKAT

*Popita steklenica vina,
trsa izpita naplavina
prazna na prod rožlja.*

*Nekoč do roba polna
se smehlja brezkrvna, bolna.*

*Takrat midva na tej obali,
polna steklenica, polni vali
in muškat od ust do ust
nama je ljubezni noč ogrel.*

Amor brenkal je in pel:

*»Muškat, ti vinski bog arome,
v ples vrtinčič in amore,
kdor okusi te do dna,
ljubezni radosti spozna.«*

*Znova sva na tej obali,
v steklenici vode minerali
zdravijo utrujeno srce,
ki med nama s hoduljo gre.*

*A v kleti vinskega arhiva
čaka muškata pesem rediviva.*

Dragi bralci, če boste liste pesniške knjige *Amórike* brali in obračali, kot da listate spominsko knjigo, se bo pred vami v 65-tih pesmih razodela pesnikova živa prisotnost ljubezni, preminula v spomin.

Jožica Planinc

Foto: Jožica Planinc

FOTOGRAFSKI POZDRAV IZ POSAVJA

Po več kot dveh letih premora, ko je epidemija preprečila družbeno življenje in dogajanje, so 20. septembra 2022 v avli Občine Divača, ki je postala že prava galerija, odprli fotografsko razstavo z naslovom Pozdrav iz Posavja. Tudi v zadnjih letih so si obiskovalci divaške občine kot tudi sami uslužbenci lahko ogledali kar nekaj fotografskih in slikarskih razstav, ki so pričarale prijetnejše vzdušje in polepsale prostore.

Tokrat se nam predstavljajo fotografi Društva ljubiteljev fotografije Krško na temo Pozdrav iz Posavja, ki popelje gledalce na drugi konec Slovenije. Številne zbrane je najprej pozdravila divaška županja Alenka Šturcl Dovan in predsednik sežanskega Foto kluba Žarek Igor Petaros, ki je pojasnil, kako je prišlo do sodelovanja kraških in posavskih fotografov. Pobudo za to je dala nekdanja direktorica sežanskega zdravstvenega doma dr. Ljubislava Škibin, ki je doma iz Malega Kamna, je pa že več desetletij na Krasu. Kot je sama povedala, se je včlanila v posavski foto klub, saj je podedovala fotoaparate pokojnega brata Blaža, uspešnega fotografa, po katerem so posavski fotografi poimenovali vsakoletni Blažev fotografski

natečaj. Zato ni čudno, da je dr. Škibinova postala članica Društva ljubiteljev fotografije Krško, saj ljubi naravo in rada fotografira.

Kot je povedala predsednica krškega foto kluba Jožica Mikek Veber je njihovo društvo nastalo leta 1997 in letos praznujejo 25 let delovanja. Trenutno šteje klub 16 članov iz posavskih občin in drugod. V teh letih je društvo z manjšimi prekinitvami dosegalo dobre rezultate v širšem področju fotografskega ustvarjanja. Vsako leto pripravijo več skupinskih in samostojnih razstav v Krškem, drugih krajih v Posavju ter drugod po Sloveniji. Posamezni člani sodelujejo tudi na drugih razstavah in natečajih. Skrbijo za izobraževanje s fotografskimi tečaji in delavnicami ter si radi ogledajo tudi druge razstave. Posebnost društva je tudi v tem, da letno najmanj enkrat predstavijo fotografe in druge umetnike, ki so delovali na območju Krškega v preteklosti, saj ima fotografija v Krškem dolgo tradicijo. V šestdesetih letih prejšnjega stoletja je namreč tu deloval zelo uspešen Fotoklub Krško. Fotografije, ki so predstavljene na razstavi v Divači, so izbor več klubskih razstav, s katerimi so se predstavili po raznih krajih v Posavju v preteklih

letih. S temi razstavami so poskušali popularizirati fotografijo med ljudi v Posavju ter s tem pospešiti rast in razvoj društva ter sodelovanje z drugimi društvi.

V Divači se predstavlja devet avtorjev: Branko Benčin, Aleš Hribar, Miloš Kukovičič, Sabina Košir, Jože Lesjak, Boris Moškon, Jožica Mikek Veber, Goran Rovani in Bojana Vodlan. Na fotografijah so avtorji prikazali svoj pogled na domači kraj, kako ga vidijo, čutijo in imajo radi. Z razliko od kraških motivov so posavski fotografi velikokrat v svoj objektiv ujeli vodo in vodne motive. So pa kraški fotografi, ki so lani razstavljali v Krškem, tokratne goste povabili na Kras jeseni, ko bo ruj najbolj žarel in dajal slikovite motive, da jih ujamejo v fotografske aparate.

Kot vedno tudi tokrat odprtje razstave ni minilo brez kulturnega programa. Tokrat so dogodek z ljudskimi pesmimi popestrile pevke sežanskega KD Borjač in Ljubislava Škibin, ki je predstavila svoje pesmi. Razstava bo na ogled do konca oktobra.

Olga Knez
Foto: Olga Knez

SPOŠTLJIVO SPOMINJANJE NA TOČKI DIVAŠKE KULTURNE DEDIŠČINE

DIVAČA – 1. november 2022 v divaški vrtači na opuščnem avstrijskem pokopališču iz prve svetovne vojne z veličastnim stopniščem vhoda – Spominska vrtača v ogrinjalu dostojanstva in tišine molka na dan spomina na mrtve

22	13458	Divača - Vojaško pokopališče iz prve svetovne vojne	Avstroogrsko pokopališče je opuščeno. Vidno je še obzidje v obliki pravokotnika, ponekod je že porušeno. Na jugovzhodni strani je vidno stopnišče vhodnega dela. V 20. letih 20. stol. je bilo prekopano.
23	22648	Dutovlje - Vojaško pokopališče	

Vir: 6. 11. 2022: Seznam_vojaskih_pokopalisc_ 2017.

Fizična sled prve svetovne vojne v divaški krajini ni le Letališče Divača na Gabrku iz leta 1916, ampak tudi **opuščeno avstrijsko vojaško pokopališče**, ki še živi v divaškem kolektivnem spominu.

Na divaškem krožišču, ob odcepu nekdanje stare ceste, levo stoji kamnoseštvo Ražem, desno pa stojita označevalna tabla za Divaško krasoslovno pot in na novo letos postajališče za avtomobilske prikolice. Ob njiju se spušča globlja vrtača. Malo naprej ob stari cesti sta še dve vrtači: plitvejša in globlja – **vrtača spomina**, do katere se je najlažje moč prebiti, le v par korakih, na njeni jugovzhodni strani (pri z žico ograjeni lepo urejeni trati) skozi živo mejo, onesnaženo z ostanki turistov. Potem se po "veličastnih", dobro ohranjenih kake tri metre širokih 35-

kamnitih stopnicah po 5 in vmesnih kakih 2-meterskih podestih, lahko spustiš do opuščnega pokopališkega polja (približno 20x40 m) in ostalin pravokotnega kamnitega pokopališkega meter visokega suhega kamnitega zidu. Času kljubujejo le še vogali zidu in tu pa tam deli obodnega zidu.

Opuščeno divaško vojaško pokopališče je bilo eno zalednih pokopališč, nastalo v prvi svetovni vojni. Z njim so Avstrijci za seboj pustili sledove kulture, kar bi lahko lokalna skupnost vzdrževala in negovala. Čeprav so bila grobna polja po prvi svetovni vojni leta 1920 prekopana, so za njimi gotovo ostali posamezni deli skeleta. Torej kraj spominjanja na zgodovinski čas prve svetovne vojne.

Vhodne stopnice na jugovzhodu spominske vrtače, na vrhu stopnic je le par metrov do ceste Divača-Koper (foto levo: leta 2013, foto desno: 1. 11. 2022).

Ciklama je vzcvetela kot simbol – vsem žrtvam vojn v spomin – v divaški vrtači spomina, 1. 11. 2022.

Ostaline vogala in kamnitega obodnega pravokotnega pokopališkega zidu desno od vhodnih stopnic s pogledom na nenegovan gaj na notranjem pokopališkem polju (leva foto: 2013, desna foto: 2022).

Na dnu vrtače spomina je na dan vseh svetih letos kljub neposredni bližini prometne ceste vladala tihôta. Ob šelestenju listja, ki je padalo, padalo in prekrivalo na debelo "nekdanje" grobove, porasle s travo in grmovjem ter mladim drevjem, iznad katerega se stegujejo štiri bele breze v nebo, in vanje se je ta dan ujelo sonce spominjanja, saj nič ne more izbrisati in popraviti praznine, ki je nastala s človeškimi žrtvami – kajti vsako življenje je dih svetega.

Morda pa bi kolektivni spomin osvežili, če bi opuščeno vojaško pokopališče iz 1. svetovne vojne, še navzoče ostaline divaške kulturne dediščine, oživili, uredili in postavili označevalno tablo ob tem spominskem objektu, ki se nahaja neposredno ob Divaški krasoslovni poti in vizavi udornice Risnik.

Le zakaj se to ni zgodilo že leta 2014 v okviru projekta Na

krilih zgodovine ALISTO, ko je Občina Divača razpolagala z večjimi evropskimi sredstvi, s katerimi je bila obnovljena stara šola v Divači, postavljena stalna razstava s prikazom pomena avstroogrškega letalstva s poudarkom na letališču Divača in kupljen simulator letenja? V primerjavi z omenjeno porabo evropskih sredstev, bi tako malo potrebovali, da bi tudi ostalinam opuščene vojaškega pokopališča dali ustrezno mesto v aktualnem življenju, ponudili v ogled in predvsem v razmislek.

Jožica Planinc

Foto: Jožica Planinc

Pogled na ostaline kamnitega pokopališkega zidu, 1. 11. 2022, z leve strani od vhodnih stopnic: z zunanje strani (zgornja fotografija), z notranje strani (spodnja fotografija).

Mlade breze sredi pokopališkega polja (1. 11. 2022).

KOMEMORATIVNA SVEČANOST V SENOŽEČAH

Zadnji petek v oktobru je pri centralnem spomeniku padlim med NOB v Senožečah potekala komemorativna svečanost. V imenu ZB NOB Sežana je prisotnim spregovoril predsednik Vinko Mahnič, pozdravni govor pa je imela tudi županja Občine Divača ga. Alenka Štrucl Dolgan. V kulturnem programu, ki ga je povezovala Nataša Adam, so sodelovali učenci PŠ Senožeče pod mentorstvom Ade Škamperle in Nataše Adam, svoj kamenček v mozaik spomina na vse padle pa so prideli tudi člani MePZ Senožeče. Po spominskem programu, ki je nujen za to, da se nikoli ne pozabi, kaj vse so morali nekateri naši predniki pretrpeti in koliko jih je moralo svoja nedolžna življenja dati, da lahko mi živimo v svobodi, so se delegacije napotile še k

spominskemu obeležju Danila Zelena in v Dolenjo vas, kjer so položili vence.

Nataša Adam
Foto: Maša Rojč

KOMEMORACIJE OB DNEVU SPOMINA NA MRTVE

V petek, 21. oktobra, so se na območju naše občine odvijale komemoracije v spomin padlim borcem in žrtev fašističnega nasilja. Najprej so se predstavniki **Združenja borcev za vrednote NOB** ter predstavniki **Združenja veteranov vojne za Slovenijo** ter drugih združenj skupaj s praporščaki poklonili padlim pred spominsko ploščo na podružnični šoli v Vremah, kjer sta spregovorili predstavnica združenja **Mirjam Frankovič Franetič** ter županja **Alenka Štrucl Dovgan**. V kulturnem programu so sodelovali učenci podružnične šole v Vremah pod vodstvom svojih mentorjev in učiteljev. Ni se pozabilo tudi na polaganje cvetja

pred grobnico padlih **20. dalmatinske divizije** na vremskem pokopališču ter pred ostala obeležja v Brkinih,

na Kozjanah, Varejah in Misličah. Sledila je komemoracija v Divači, kjer so v kulturnem delu nastopali učenci

divaške šole. Program je povezovala **Lidija Uršič**. Pozdravni govor pa sta imela županja občine **Alenka Štrucl Dovgan** ter predsednik občinskega združenja **Vinko Mahnič**. S komemoracijo so se predstavniki poklonili tudi pred spomenikom padlih borcev v Senožečah, kjer so v kulturnem delu sodelovali učenci podružnične šole v Senožečah ter Mešani pevski zbor iz Senožeč. Program je povezovala **Nataša Adam**. Spregovorila sta županja **Alenka Štrucl Dovgan** ter **Vinko Mahnič**, predsednik Občinskega združenja borcev za vrednote NOB Divača. Tako kot po ostalih krajih se je cvetje položilo tudi pred ostala spominska obeležja v krajevni skupnosti Senožeče, v Lažah, Potočah ter v Dolnji vasi.

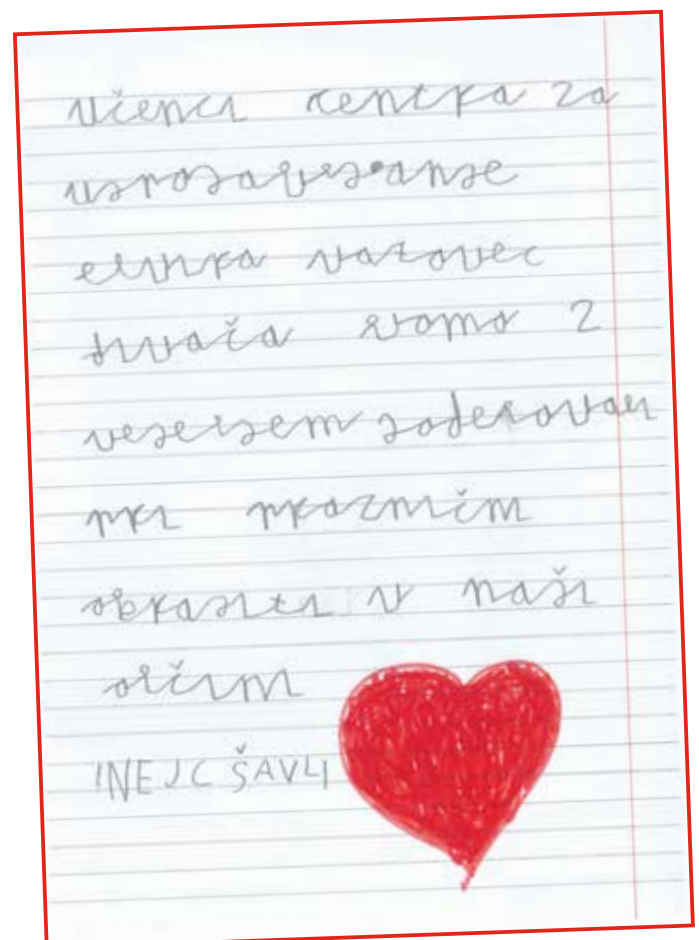

Mirjam Frankovič Franetič
Foto: Mirjam Frankovič Franetič

STRAŠNE BUČE IZ NAKLEGA

Nakouci smo ameriško noč čarovnic obrnili kar po svoje in jo vsako leto s pridom izkoriščamo za ustvarjanje in druženje. Naši mladinci vsako leto v buče vrežejo različne strašne obraze, ki jih nato razstavimo pred vaškim domom. Ugotovili smo, da ima najboljšo seme za buče velikanke Anica Toretova, ki je vnuku Maticu tudi letos vzgojila največjo bučo. Letos se je z jesenskim kostanjem in mladim vinom sladkalo preko 30 vaščanov, ki smo vaški dom zapolnili do zadnjega kotička in tako že naredili uvod v martinovanje.

Vesna Matevljič
Foto: Vesna Matevljič

90 LET ČASTNEGA OBČANA DIVAČE ANDREJA JELAČINA

Igralcu, režiserju, dramatik, pisatelju, tigrovcu, divaškemu častnemu občanu, predvsem pa humoristu Andreju Jelačinu, ki ga predvsem Primorci poznajo pod vzdevkom Toni Karjola, so se ob njegovem 90. rojstnem dnevu poklonili tudi v rodnih Senožečah. Najprej je slavljenec v družbi hčerke Iris in sina Dejana z družinama svojce in najožje prijatelje povabil na kosilo v gostilno Pri mlinu v Dolenjo vas, kjer je gostilničar Andrej Koritnik pripravil lokalno obarvane kulinarične dobrote in dobro vinsko kapljico. Posebnega presenečenja, ki so mu ga pripravili člani KUD Pepca Čehovin Tatjana iz Senožeč, pa si niti v sanjah ni predstavljal.

V dvorani senožeške Krajevne skupnosti so mu dobrodošlico namenili njegovi prijatelji, številni domačini od blizu in daleč z domačo županjo Alenko Štrucl Dovgan in dolgoletno poslanko ter diplomatko Jadranko Šturm Kocjan, prisoten je bil tudi častni občan Občine Divača Marijan Sotlar. Na prazniku dobre volje, ki ga je pričel kantavtor in poustvarjalec istrske glasbe Rudi Bučar, so kulturni večer posvetili človeku, ki ga v Seno-

žečah, kjer se je 22. oktobra 1932 rodil kot deseti otrok, visoko cenijo. Jelačin pomeni Senožežcem prav toliko kot na primer Edvard Rusjan za Gorico, Jože Plečnik za Ljubljano ali general Rudolf Maister za Maribor. V podobnem stilu, kot je pesmi in rime pisal Andrej Jelačin, ki je svojemu očetu po smrti napisal ganljivo pesem, je tudi Andrejev sin Dejan pred očetovim odhodom napisal bolj veselo pesem.

Andrej je namreč iz Senožeč visoko poletel v svet, nad vasjo sezidal mogočno trdnjavo in izbojeval marsikatero vaško bitko. Eno največjih Andrejevih ljubezni, poleg soproge Marije Paravan, umrle pred osmimi leti, in otrok, je bilo gledališče. A kako razveseliti človeka, ki je vse svoje življenje razveseljeval druge? Kako spraviti v dobro voljo človeka, ki je celo življenje spravljal druge s svojim humorjem v dobro volje in veselo razpoloženje? Prav gotovo je, da nobena dragocena ura, mobilni telefon, drag avto ali luksuzno potovanje ne bi vznemirilo tokratnega slavljenca kot prav prijetno in veselo druženje z družino, prijatelji in znanci. Vsi so mu povedali, da ga zelo cenijo in imajo

radi ter koliko jim pomeni druženje in prijateljstvo s Tonijem Karjolo. A se je tako Jelačin kot tudi številno občinstvo dodobra nasmejalo s komedijo »Pacient v čakalnici«, ki sta jo zaigrala člana gledališke skupine Rače Klavdija Wolf in dobitnik Linhartovega priznanja Borut Batagelj. Uraden kulturni program so zaključili s pesmijo V naši kantini, ki jo je igral ansambel Ottavia Brajka ter se je več kot 20 let vrtela na koprskem radiju v oddaji Glasba po željah vsako nedeljo, napisal pa jo je prav Andrej Jelačin.

Ob tem še vedno čil in zdrav Toni Karjola pove, da brez družine in prijateljev ni življenja. Ob otrocih Iris in Dejanu so mu v veliko zadovoljstvo vse štiri vnukinje Inja, Neja, Katarina in Anja. Jelačin pa je večino svojega delovanja posvetil gledališko-kulturnemu življenju Primorske. Za delo v Novi Gorici, kjer je bil med drugim šest let vodja gledališča, je prejel Kosovelovo nagrado – najprestižnejšo nagrado kulturnih delavcev Primorske. V Primorskih novicah je imel tedensko rubriko humorja, na Radiu pa je sodeloval v tedenski humoristični oddaji »Du, jes?«.

Komedijo »Piknik s tvojo ženo«, ki je doživela rekordnih 312 ponovitev, je napisal leta 1980 v želji, da z ženo spet zaživita na odrskih deskah. »Agencija za ločitve« pa je bila tudi slavnostna prva predstava novoustanovljenega Gledališča Koper z Natašo Tič Ralijan in Gašperjem Tičem v glavnih vlogah. Podrobno je svoje življenje in svoje delo predstavil v knjigi Vse moje ljubezni (2013), ki je

izšla po njegovi knjigi bodic, šal in humoresk Vesele in debele iz karjole (1996) ter pred knjigo Ni je šole brez karjole (2018). Leta 2012 je prejel nagrado Mestne občine Koper za delo in zasluge na področju kulture. Postal je tudi častni občan Občine Divača (2017). Zaslužen je tudi za postavitev dveh spomenikov v Senožečah: vojaškemu vodji TTGR-a Danilu Zelenu in prvemu slovenskemu olimpijaku

Rudolfu Cvetku.

Vendar Andrej ni betežen in siten. Vse obrne na humor in njegova ustvarjalnost še ne da miru. Še vedno veliko piše in tudi nastopa. Zadnje delo, ki bo predstavljeno konec leta, je knjiga pesmic in pripovedk z naslovom O čarobni skali, ki jo ilustrira sežanski ilustrator Radko Okretič.

Olga Knez

Foto: Olga Knez

KRAŠKI IN BRKINSKI KMETJE NA STROKOVNI EKSKURZIJI PO KOROŠKI, PREKMURJU IN ŠTAJERSKI

KGZS – Zavod Go-KSS Sežana je v sodelovanju z KGZS – OE Koper, Društvom kmetič sežanske regije, Društvom vinogradnikov in vinarjev Krasa, Društvom turizma na kmetijah »Fraska« in Turistično agencijo Idejaturizem za kmete iz območja Krasa in Brkinov po dveh letih premora organizirala tridnevno strokovno ekskurzijo. Tokrat smo se odločili za ogled dobrih praks na kmetijah in posestvih v Sloveniji. Iz Sežane smo se 20. oktobra odpeljali proti Koroški.

Prvi postanek smo imeli v vasi Selovec na ekološki turistični kmetiji Jeglijenk. Obdelujejo 34,59 ha lastne zemlje, poleg tega imajo v lasti še 20 ha gozda. Od živali redijo po 30 glav govedi, 20 ovc, 20 do 25 krškopoljskih prašičev in piščance. Od leta 2013 so vključeni v ekološko kontrolo in v letu 2015 so prejeli eko certifikat. Leta 2009 so odprli dopolnilno dejavnost – turistično kmetijo, kjer imajo tudi dva apartmaja. Poleg mesa pridelujejo še zelenjavo in sadje.

Po malici smo se odpravili naprej proti Štajerski do Svečine, do ekološke vinogradniško-vinarske kmetije Du-

cal, kjer sta nas pozdravila in nas popeljala po kleti skozi vinska doživetja Mitja in Tim Lo Duca. Obnovili so več kot sto let staro vinsko klet in ob njej dogradili novo klet. Vina zorijo v lesenih sodih, druga pa pridelujejo po več tisočletij stari gruzijski metodi v amforah, zakopanih v zemljo.

Po degustaciji odličnih vin smo pot nadaljevali proti Lenartu do podjetja Žipo. Glavna dejavnost podjetja je pridelovanje poljščin, reja govejih pitancev in sušenje ter skladiščenje. Obdelujejo 837 ha kmetijskih zemljišč, od tega so s 30 ha vključeni v ekološko pridelavo. Med glavne pridelke sodijo koruza, pšenica, oljna ogršča, ječmen in soja. Druga pomembna dejavnost je živinoreja, redijo po 1.400 govejih pitancev. Podjetje sodeluje z okoliškimi kmeti, od katerih kupujejo koruzo. 25.000 ton gre skozi to skladišče. Izdelujejo pa tudi specialne krmne mešanice pod lastno blagovno znamko. Tudi slame ne zavržejo, pač pa jo prečistijo, zmeljejo in pakirajo.

Po prigrizku z domačimi dobrotami smo pot nadaljevali naprej proti Murški Soboti do vasi Polana, kjer smo

si ogledali Lovenjakov dvor in destilarno St. Stefano. Gostilna slovi po več kot sto let stari tradiciji. Prenovljeno gostilno so novi lastniki podjetje ROTO spremenili v zeleno oazo miru in doživetja. V gostilni, kjer so nam pripravili odlično večerjo in degustacijo različnih žganj in likerjev, smo bili vsi navdušeni. Destilate in sam tehnološki proces nam je predstavil g. Štefan Pavlinjek. Po prijetnem druženju in degustaciji smo se odpravili proti Moravskim toplicam, kjer smo v hotelu Vivat prenočili.

Drugi dan smo obiskali živinorejsko-poljedelsko kmetijo Cigüt v kraju Noršinci. Kmetija ima sodobno opremljene hleve s 1.200 glavami govedi različnih pasem, obdelujejo 390 ha kmetijskih zemljišč, od tega 200 ha lastnih, ostalo imajo v najemu. Cigütovi prisegajo na kakovost. Registrirano imajo tudi dopolnilno dejavnost – prodajo mesa, pridelavo bučnega olja, suhomesnatih izdelkov, konzerviranje zelenjave, strojne usluge. Ga. Marija se pohvali, da je bil sin državni prvak v oranju in sedaj on uspešno vodi kmetijo, na kateri imajo 6 zaposlenih.

Od tu smo se odpeljali na Goričko do kmetije Ficko v vasi Rogaševci, kjer nas je sprejel gospodar Martin. Že pred desetletji so se ukvarjali s kmetijstvom, vendar je bila takrat kmetija usmerjena v poljedelstvo in živinorejo. V letu 2000 so začeli s presmeritvijo, saj so tu težki pogoji za poljedelstvo in živinorejo, dobri pa za sadjarstvo in vinogradništvo. Martina je gnalo spoznanje in želja, da bi delal doma in bil drugačen od drugih, zato se je odločil, da zasadi prvi intenzivni nasad 140-tih kutin v Sloveniji. Leta 2003 je zasadil še drugega (250 dreves), poleg tega pa še nasad nešpelj. Glede na to, da so bili v tem prvi in odkupa za to sadje še ni bilo, so se odločili za predelavo. Najprej so začeli s pridelavo marmelade in ko so bili pridelki sadja večji, so pričeli še z žganjkuho in pridelavo različnih žganj ter likerjev.

Po ogledu predelovalnih prostorov in degustacije marmelad, žganj in likerjev smo pot nadaljevali do vinarstva Gjerkeš v vasi Fikšinci, ki je 800m oddaljeno od avstrijske meje. Ob degustaciji 8 vrhunskih vin smo spoznali zgodbo te domačije. Tu je bila sadjarsko-živinorejska kmetija, ki je v sedemdesetih letih propadla. Z obnovo so začeli leta 1995, pri čemer so ohranili vse značilnosti stanovanjske hiše iz leta 1925. Leta 1992 so okrog hiše na najlepših legah zasadili vinograd z različnimi sortami (laški rizling, renski rizling, chardonnay, rumeni muškati, sivi pinot). Leta 2007 so se odločili, da bodo z obdelovanjem vinogradov in z vinarstvom nadaljevali. Leta 2011

so zaradi pomanjkanja prostora v stari kleti začeli z gradnjo nove, sodobne kleti. Obdelujejo 2 ha vinogradov.

Pred večerjo smo si ogledali še največji baročni grad Grad na Goričkem, nato pa v prijetnem vzdušju nadaljevali vožnjo do Bogojine, kjer so nas turistični kmetiji Puhan že pričakovali. To je družinska kmetija, na kateri sami poskrbijo za vse korake od njive do kuhinje in krožnika ter do nepozabnega doživetja prekmurske kulinarike. Obdelujejo 16 ha njiv, na katerih pridelujejo pšenico, ječmen, koruzo, oljne buče, ajdo in krompir. Poleg tega na kmetiji redijo po 60 prašičev. Imajo lastne plemenske svinje, prašiče pitajo na višjo težo. V lastnem obratu za predelavo izdelujejo suhomesnate izdelke, med katerimi je najbolj prepoznavna geografsko zaščitena prekmurska šunka. Obdelujejo še 2 ha vinogradov, posajene pa imajo trse različnih sort: chardonnay, sauvignon, sivi pinot, rumeni muškati, traminec. Po odlični večerji in degustaciji 5 vin smo pot nadaljevali do hotela.

Zadnji dan našega potepanja smo šli v Malo Polano v Zadrugo za razvoj podeželja na Sabolovi domačiji Pomelaj. Gospa Dragica Horvat nam je predstavila delovanje zadruge od samega začetka pa do danes. Poslanstvo zadruge je odkrivati in tudi razvijati potencialne ljudi ter ohraniti naravno in kulturno dediščino. Zadruga samostojno deluje od leta 2003. Njihov osnovni program je proizvodnja izdelkov domače obrti iz naravnih materialov, priprave kulinaričnih dobrot, kot so marmelade, piškoti, vložena zelenjava, sušena

zelenjava, pražena bučna semena ter program usposabljanj za mladino in ranljive skupine. V zadrugi Pomelaj je zaposlenih 7 invalidov in 4 strokovni delavci. Kot povsod so nam za pokušino pripravili domače dobrote.

Čas nas je preganjal, saj so nas na ekološki kmetiji Erhatic v vasi Osluševci že čakali. Leta 1954 je oče Janko postal gospodar. Takrat so obdelovali 9 ha lastne zemlje, vinograd s 1100 trsi in 1,30 ha gozda. V hlevu so redili 2 kobilice, 2 žrebeti, 6 krav in 20 prašičev. Leta 1968 so zgradili kokošjo farmo za 6000 piščancev, ki so jih prodajali v KOKO Varaždin. Oče je kmetijo pred tremi leti predal sinu Blažu. Danes je kmetija usmerjena v poljedelstvo in delno zelenjadarstvo. Obdelujejo cca 30 ha zemlje, od tega je 20 ha obdelovalne zemlje. Na 1 do 1,5 ha pridelujejo ptujski luk, ki je zaščiten z geografsko označbo. Na hektar pridelajo 10 do 15 ton čebule, pri čemer večino del opravijo ročno, tako spravilo, čiščenje kot pakiranje. Že sedem let pa redijo kokoši nesnice na ekološki način. V turnusu 13 mesecev imajo 3000 kokoši. Sodelujejo z Avstrijci, ki jim preskrbijo ekološko krmo ter odkupijo jajca. Imajo dva eko certifikata – slovenskega in avstrijskega.

Po ogledu kmetije, pokušnji ptujskega luka in drugih domačih dobrot smo pot nadaljevali do oljarne Korošec v vasi Zamušani. Kmetija ima oljarno registrirano kot dopolnilno dejavnost, so pa na uslugo tudi drugim pridelovalcem buč. Bučnice, imenovane golice, prideluje družina Korošec na lastnih kmetijskih površinah.

Naš naslednji postanek je bil na turistični kmetiji in v vinski kleti družine Pungračič v vasi Drenovec pri Zavrču. Kmetija se nahaja na slemenu, na meji s Hrvaško, s prečudovitim razgledom na naravo in vinograde. Obdelujejo 14 ha površin (od tega 3,5 ha na Hrvaškem), na katerih že 5 generacij prideluje priznana vina. Pridelujejo le bela vina (renski rizling, laški rizling, sauvignon, chardonnay, sivi pinot, beli pinot, rizvanec, rumeni muškat, muškta otonnel) in lahko se pohvalijo z različnimi priznanji na različnih

tekmovanjih. Pred 35 leti so odprli turistično kmetijo z namenom, da gostu poleg vina ponudijo tudi domačo hrano. Ukvarjajo se tudi z živinorejo, redijo prašiče, govedo in perutnino. Sami izdelujejo suhomesnate izdelke, ki smo jih tudi poskusili.

Iz Haloških goric smo se odpeljali naprej proti domu. Postanek smo imeli le še v Savinjski dolini v pivovarni Rojnik – Green gold v vasi Spodnje Grušovlje. Predniki družine Rojnik so bili tisti, ki so pred več kot 120 leti zasadili prvi hmelj in tako začeli zgod-

bo, ki jo piše vsako pivo Green Gold Brewig. Danes v pivovarni zvarijo 580 hl piva mesečno in ga polnijo v pločevinke, in sicer kar 1800 v eni uri. Spoznali smo proces varjenja craft piva. Ni kaj, so mladi, inovativni, perspektivni in kakovostni. Mi pa smo se navdušeni, polni lepih vtisov in morda tudi idej, da katero izmed njih prenesemo na naše domačije, vrnili domov.

Milena Štolfa

Foto: Milena Štolfa

TKŠD MEJAME NA 21. KOSTANJEVEM PRAZNIKU V RODIKU

V nedeljo, 16. oktobra, je v sosednji občini ponovno zadišalo iz kotlov. V Rodiku se je namreč odvijal 21. Kostanjev praznik, ki smo se ga na povabilo domačinov udeležili tudi člani TKŠD Mejame. Letos smo za obiskovalce pripravili domač »ječmen« s prekajeno svinjsko kračo. Kuhalnico so pridno vihteli Brigitte Herman, Mojca Grandič, Daniel Hozjan, Domen Škrli, Klemen Škrli, Dominik Kobal in Tjaša Kobal.

Na prizorišču smo se ekipe zbrale v

dopoldanskih urah, prevzele vse potrebne pripomočke in pričele s kuho. Poleg ječmena so obiskovalci lahko poskusili tudi golaž, njoke, kruhove cmoke, štruklje v m'dantah, joto ... in seveda kostanj, ki ga na ta poseben dan zagotovo ni manjkalo. Rodičani so ponovno poskrbeli za pravo kulinarčno doživetje. Vrhunec dogajanja je bila zagotovo kostanjeva torta, s katero domačini vsako leto navdušijo navzoče. Za glasbeno spremljavo pa so letos poskrbeli skupina Jacksoni in

skupina Ku Adn.

Dan smo zaključili polni lepih vtisov in zadovoljni, da smo pripravili tako okusen ječmen. Turističnemu društvu Rodik in Krajevni skupnosti Rodik se zahvaljujemo za povabilo in odlično organizacijo dogodka. Veseli smo, da smo bili lahko del vaše zgodbe in da se ponovno vidimo prihodnje leto.

Tjaša Kobal,

TKŠD Mejame

Foto: Tjaša Kobal

KRAŠKI FRAJTONAR POPESTRILI VREMSKI GLEDALIŠČNIKI

Kulturno društvo Kraška harmonika, ki uspešno deluje že od leta 1986, že vrsto let organizira priljubljeno prireditev Kraški frajtonar. Tokrat se je (9. 10. 2022) prireditev odvijala v obnovljenem združnem domu v Povirju. To je bila po besedah Franka Uršiča, ki že dve desetletji opravlja funkcijo predsednika KS Povir, prva prireditev po dveh letih kulturnega mrtvila v domu, v obnovo katerega so vložili približno 450 tisoč evrov, čaka pa jih še obnova poda.

Številne ljubitelje glasbe, med njimi tudi častnega člana Kraške harmonike prof. Zorana Lupinca in sežanskega župana Davida Škabarja, je pozdravila letos izvoljena predsednica Kraške harmonike Petra Ružič Žvab, ki je nadomestila Danico Pavlič. Poudarila je, da društvo združuje člane vseh starosti in njihova uspešna tekmovanja, na katerih dosegajo zavirljive uspehe. Še posebej so ponosni na 20-članski harmonikarski orkester pod vodstvom Matica Štavarja. Tudi tokrat so člani orkestra poželi obilen aplavz, občinstvo pa ga je namenilo posameznikom od najmlajšega, komaj 6-letnega Aljaža Jelušiča, do že izkušenejših s tem priljubljenim ljud-

skim inštrumentom. Za glasbeni premor je poskrbel Boris Kuret iz Žirij, ki je tudi zvest član harmonikarskega orkestra Kraške harmonike. Tokrat je zaigral na kitaro in zapel pesem Borisa Kopitarja Bo moj vnuk še pel slovenske pesmi. Občinstvo so razveselili tudi harmonikarji Grega Abram, Rubin Žvab in Maša Škarča, ki se bodo v Mirni Peči potegovali na tekmovanju za nagrado Lojzeta Slaka. Ob Abramom in Žvabom pa je v triu zaigral tudi David Križmančič. V začetku meseca je omenjeni trio na Muzikfeštu na Oktoberfeštu v Praprotu v Italiji osvojil 2. mesto občinstva in 1. mesto žirije. Razveseljivo je, da je v društvo veliko mladih, ki posegajo po vidnih nagradah v slovenskem prostoru in zunaj njega. Zahvalili so se tudi mladi napovedovalki Mihele Janežič in skoraj dvourni nastop zaključili s pesmima V Dolini tihi in Golica. Za smeh pa je poskrbela dramska skupina TKŠD Urbansčica iz Vremske doline s skečem z naslovom Dežurna služba, ki ga je napisal Bojan Podgoršek, zaigrala pa sta ga Mirka Grabljevec in Miran Furlan. Na tradicionalnem Kraškem frajtonarju je bila prisotna tudi dolgoletno

TKŠD Urbansčica, ki ga že vrsto let vodi predsednica Mirjam Frankovič Franetič in ki je ime dobilo po narcisah, ki ji v Vremski dolini, po kateri poteka tudi Brkinska sadna cesta, imenujejo urbanščice.

Nastopajočim je čestital Franko Uršič in predal darilce predsednici Kraške harmonike Petri Ružič Žvab v želji, da mladi harmonikaši napredujejo in žanjejo uspehe na tekmovanjih. V društvu, ki šteje preko 100 članov, igrajo člani s Krasa, Brkinov in tudi s Tržaškega Krasa. Prireditev so sklenili s prijetnim druženjem ob prigrizku in dobri kapljici.

Olga Knez
Foto: Olga Knez

STROKOVNA EKSKURZIJA LAS KRASA IN BRKINOV NA OBMOČJE LAS ISTRE

V zadnjem tednu oktobra je LAS Krasa in Brkinov za člane organiziral strokovno ekskurzijo in ogled dobrih praks na območje sosednjega LAS - LAS Istre. Namen strokovnih ekskurzij in ogledov dobrih praks je spoznavanje specifik in delovanja drugih LAS, seznanitev s projekti in njihovimi rezultati, motivacija ter preverjanje možnosti prenosa pridobljenih izkušenj na naše območje. V deževnem jutru smo se z minibusom odpravili proti Kopru na prvo postojanko v mediteranskem vrtu Purissima v Spodnjih Škofijah. Predstavili so nam svoje aktivnosti/projekte črpanja sredstev iz različnih ukrepov in programov, med drugim tudi iz sredstev CLLD/LEADER. Sprehodu po mediteranskem vrtu je sledil še ogled dveh rastlinjakov, v enem izmed njih gojijo jagode, v drugem pa cvetlice. Naslednja postaja je bil ribiški pomol v Kopru z ogledom dveh uspešnih LAS projektov: »FOLPO – FINI OKUSNI LOKALNI PROIZVODI« in »Kulinarična ponudba lastne ribe in ekološke hrane na katamaranu«. Oba projekta sta poleg popestritve ponudbe (oživitve ribiškega pomola in povečanja gostinske ponudbe) prinesla tudi več novih delovnih mest. Kulinarične po-

nudbe smo bili deležni tudi udeleženci. V drugem delu ekskurzije smo si ogledali še primera dveh vasi, ki skrbita za ohranjanje živega in poseljenega podeželja. Najprej smo se ustavili v vasi Šmarje, kjer nam je predsednik LAS Istre predstavil delovanje LAS Istre ter postopno obnovo vasi z osrednjim trgom, ki je postalo pomembno stičišče domačinov. Tudi tukaj je v prenovljenem degustacijskem prostoru na vaškem trgu sledila pokušina domačih proizvodov.

Strokovno ekskurzijo smo zaključili v vasi Padna, kjer nam je predsednik Krajevne skupnosti predstavil primer dobre prakse razvoja vasi kot turistične destinacije od vizije do izvedbe (animacija in motivacija vaščanov, obiski s potniških ladij, razvoj umetniške obrti – spominki). Ogledali smo si Galerijo Božidarja in spoznali Jakčevo družinsko povezavo z vasjo Padna, nastanitvene kapacitete v vasi ter Cerkev Sv. Blaža. V prenovljenem Kulturnem domu Božidarja Jakca je sledila

še tipična istrska pogostitev z bobiči. Naše območje že LAS ima precej za pokazati. Na strokovni ekskurziji in ogledu dobrih praks pa smo spoznali še nekaj priložnosti, ki bi jih lahko smiselno uporabili tudi na našem območju, kot na primer gojenje zelišč, predstavitev tipične lokalne kulinarike, razvoj podeželskih vasi, kar je tudi namen tovrstnih aktivnosti LAS.

Predstavnika obeh krajevnih skupnosti, Šmarje in Padna, sta večkrat izpostavila, da je razvoj kraja odvisen od ljudi v tem kraju, pri čemer so občinske službe, razvojne agencije in sredstva, namenjena razvoju podeželja, dobrodošla pomoč. Na podlagi lokalnega interesa je tako nujno povezovanje in sodelovanje vseh, torej »od spodaj navzgor«, kar pa je bistvo pristopa CLLD/LEADER.

Maja Colja in Jerneja Modic,
LAS Krasa in Brkinov
Foto: arhiv LAS Krasa in Brkinov

JESENSKO DOGAJANJE V LAS KRASA IN BRKINOV

LAS Krasa in Brkinov v jesenskem času ne počiva. Medtem ko čakamo na objavo javnega poziva za pripravo Strategije lokalnega razvoja LAS Krasa in Brkinov za novo programsko obdobje, skrbimo za nemoten potek rednega delovanja LAS.

V začetku julija 2022 smo pričeli z izvajanjem operacije »Krepitev trajnostne mobilnosti na Krasu in v Brkinih«, katere prijavitelj je LAS. Z operacijo, sofinancirano iz Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR), v kateri sodelujejo vse štiri kraško-brkinske občine ter Zavod Sopotniki. Namen operacije je preseganje problematike neučinkovitega javnega prevoza ter preučitev možnosti trajnostnega reševanja prevozov na območju LAS Krasa in Brkinov. Na podlagi pridobljenih rezultatov analiz stanja ter potreb prebivalcev območja bomo uvedli pilotno izvedbo reševanja problema mobilnosti na območju LAS. Pripravljeni sta že analiza stanja ter analiza potreb prebivalcev območja, ki je bila izvedena s pomočjo anketnega vprašalnika. Ob tem se želimo zahvaliti vsem, ki ste anketni vprašalnik izpolnili.

LAS Krasa in Brkinov pripravlja še eno operacijo, katere prijavitelj bo LAS. Operacija bo sofinancirana iz sredstev Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) in bo naslavljala ukrepe na področju vlaganja v ustrezno malo infrastrukturo, spodbujanje programov za alternativno

reševanje mobilnosti ter spodbujanje lokalne samooskrbe.

Mesec oktober je bil v znamenju strokovnega posveta LAS, izvedbe strokovne ekskurzije in ogleda dobrih praks ter okrogle mize na temo ohranjanja kulturne dediščine. Strokovni posvet, ki smo se ga udeležili zaposleni na LAS, je potekal 21. oktobra v Svetem Juriju ob Ščavnici. V okviru posveta je potekalo tudi obeleženje 20. letnice delovanja Društva za razvoj slovenskega podeželja (DRSP), katerega član je tudi LAS Krasa in Brkinov.

Strokovni posvet LAS in 20. letnica DRSP

V prvem delu posveta, ki je imel bolj strokovno noto, je bil predstavljen pomen civilne družbe za razvoj podeželja. Predsednik nemškega združenja LAS ter predstavnik Balkanskega podeželskega parlamenta sta nam predstavila delovanje CLLD/Leader v njihovih državah. Temu je sledila predstavitev znanstvene monografije »Izvajanje pristopa LEADER/CLLD v Sloveniji«, ki je nastala ob tej priložnosti in je bogat vir informacij za ustrezno umestitev pristopa v vsakodnevno delovanje. Monografijo si lahko ogledate na naslednjem spletnem naslovu: <https://skp.si/download/izvajanje-pristopa-leader-clld-v-sloveniji>.

Drugi del posveta je bil bolj slavnostno obarvan, saj je bil namenjen obeleženju 20. letnice delovanja Društva.

Uvodoma sta nas pozdravila predsednik LAS Prlekija ter ustanovni član društva DRSP. Zbrane je nagovorila tudi ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Nagovorom je sledila podelitev zahval ustanovnim članom društva, na koncu pa še slovesna razglasitev Najuspešnejše podeželske skupnosti v letu 2022, ki je pripadla Občini Ljubno.

Posveti LAS so odlična priložnost za izmenjavo mnenj in izkušenj z ostalimi LAS, ki delujejo na slovenskem ozemlju. Tudi tokrat smo to priložnost dobro izkoristili ter jo dopolnili s kulturno in gastronomsko noto.

Izvedba okrogle mize na temo obnove kulturne dediščine

V sredo, 16. oktobra, je LAS Krasa in Brkinov na pobudo člana Skupščine LAS g. Dušana Luina ter Razvojnega društva Pliska v Mali sejni dvorani Občine Sežana organiziral okroglo mizo z naslovom »Razvojne priložnosti, ki jih odpira obnova kulturne dediščine za dobrobit družbenega in ekonomskega okolja. Primer vojaške kapele Feldspitala 808 pri Kosoveljah«.

Cilj okrogle mize je bila razprava deležnikov družbeno-ekonomskega življenja o razvojnih priložnostih obnove kulturne dediščine 1. svetovne vojne, tudi na primeru ponovne vzpostavitve vojaške kapele Feldspitala 808 pri Kosoveljah ter možnih turistično-razvojnih učinkih.

Za več informacij o govornih okroglih mize, zelo podrobne povzetke glavnih iztočnic sodelujočih ter povzetke misli udeležencev vas vabimo, da obiščete našo spletno stran.

Spletna stran in Facebook profil

LAS Krasa in Brkinov v okviru svojega rednega delovanja upravlja tudi s spletno stranjo LAS Krasa in Brkinov ter Facebook profilom. Na spletni strani LAS (<https://www.laskrasainbrkinov.si>) ter Facebook profilu (@LAS.Krasa.in.Brkinov) najdete poleg osnovnih informacij in projektov tudi aktualne novice in

dogajanje ter vabila na dogodke in delavnice. Prav tako so razni dogodki in novice objavljeni na Facebook profilu. Do konca leta predvidevamo v okviru delovanja LAS organizirati še 2 delavnice za člane Skupščine LAS, ponudnike in ostale zainteresirane, o čemer boste pravočasno obveščeni z vabilom ter objavo na spletni strani in Facebook profilom.

Povabilo k včlanitvi v LAS Krasa in Brkinov

LAS Krasa in Brkinov še vedno vabi zainteresirano javnost k včlanitvi v

LAS. Na spletni strani www.laskrasainbrkinov.si najdete prijavnico obrazec, ki ga izpolnjenega pošljete na elektronski naslov info@laskrasainbrkinov.si ali po navadni pošti na LAS Krasa in Brkinov, Partizanska cesta 4, 6210 Sežana.

Maja Colja in Jerneja Modic,
LAS Krasa in Brkinov

Foto: arhiv LAS Krasa in Brkinov

ŽE 16. PROMOCIJA DEFICITARNIH IN OBETAVNIH POKLICEV OBMOČNO OBRTNO-PODJETNIŠKE ZBORNICE SEŽANA

Območno obrtno-podjetniška zbornica Sežana se zaveda pomena usposobljenega kadra, zato je skupaj s Centrom RS za poklicno izobraževanje (projekt SloveniaSkills) ter ob podpori kraško-brkinskih občin, letos že 16. leto zapored organizirala dogodek – **PROMOCIJA DEFICITARNIH IN OBETAVNIH POKLICEV 2022**. Dogodek, ki je potekal 6. oktobra 2022 v MESTNEM PARKU PRI STAREM GRADU.

Na Krasu in v Brkinih se gospodarstvo, podobno kot drugje po Sloveniji, srečuje s problemom pomanjkanja ustreznega kadra. Vpisi osnovnošolcev v poklicne in srednje tehnične šole so vse manjši in v nenehnem upadanju. To je še dodaten razlog, zaradi katerega Območna obrtno-podjetniška zbornica Sežana načrtno spodbujaučence zapoklice, po katerih je veliko povpraševanje. **286 osnovnošolcem** iz petih kraško-brkinskih osnovnih šol so skušali dijaki in profesorji sodelujočih srednjih šol ter posamezni delodajalci približati poklice, za katere obstaja na trgu delovne sile povpraševanje in tudi dobri zaslužki. **Sodelujoče osnovne šole so:** O.Š. Dutovlje, O.Š. Antona Šibelja Stjenka Komen, O.Š. Dr. Bogomirja Magajne Divača, O.Š. Srečka Kosovela Sežana in O.Š. Dragomirja Benčiča-Brkina Hrpelje.

Srednje šole so se predstavile z delavnicami, ki so jih izvajali v sklopu rednega izobraževanja. Na dogodku pa

so sodelovali tudi obrtniki oz. podjetniki, ki so predstavili svojo obrt v svojih proizvodnih obratih in na ta način skušali še podrobneje približati bodočo izobrazbo osnovnošolcem.

S projektom in načinom predstavitev želimo mladostnikom omogočiti vpogled v vsebino posameznega poklica, v delovna okolja in možnost, da spoznajo napredek tehnologij ter perspektivnost nekaterih poklicev, zato smo letos k sodelovanju povabili tudi podjetja z višjo stopnjo tehnološke razvitosti. **Pri predstavitvi poklicev v podjetjih so sodelovali STRUGARSTVO FRANETIČ, d. o. o., BOTANIČNI VRT SEŽANA in HORTIKULTURA SEŽANA, d. o. o.**

Poleg omenjenih pa so na samem prizorišču sodelovali tudi obrtniki – podjetniki CATERING APETIT MATJAŽ LINDIČ, s. p., ELMAREL, d. o. o., in KAMNOSEŠKI IZDELKI UMETNOSTNE OBRTI JERNEJ BORTOLATO, s. p.

Območna obrtno-podjetniška zbornica Sežana s tovrstno promocijo že od leta 2006 spodbuja interes učencev za vpis med deficitarne poklice smeri. S tem so bili prvi koraki na tem področju storjeni, vendar se zavedamo, da to še zdaleč ni dovolj. Da bodo postali določeni poklici med mladimi spet popularni in zanimivi, bo treba s podobnimi dogodki na prilagojen način začeti pri čisto majhnih otrocih, torej že v vrtcu.

Namen projekta je vsem osnovnošolcem devetih razredov iz kraško-brkinskih občin na sproščen in učinkovit način načrtno predstaviti deficitarne in obetavne poklice glede na potencialne v njihovem okolju. Obenem želimo izboljšati kakovost in učinkovitost, večjo dostopnost in odpiranje sistemov izobraževanja in usposabljanja, doseči boljše poznavanje poklicev in možnosti izobraževanja, izboljšati privlačnost deficitarnih poklicev in usposabljanja zanje.

Prepričani smo, da s tovrstnimi projekti približujemo obrtniške-podjetniške poklice mladim, skušamo zagotoviti gospodarstvu regije srednjeročno in dolgoročno strokovne kadre, ki jih potrebuje za svoj nadaljnji razvoj in za večanje konkurenčne sposobnosti ter zmanjšanje strukturne neskladnosti v regiji. Želimo si tudi preprečiti oziroma vsaj omejiti beg strokovno usposobljenih kadrov iz regije ter na ta način prispevati k dvigu izobrazbene ravni prebivalstva regije. Saj vemo ... na mladih svet stoji!

Nekateri izmed predstavljenih poklicev:

aranžerski tehnik, avtoserviser, bolničar/negovalec, cvetličar, električar, elektrotehnik, gastronom hotelir, gastronomsko turistični tehnik, geodetski tehnik, gimnazijski maturant –

tehniška gimnazija, gozdar/gozdarski tehnik, gradbeni tehnik, hortikulturni tehnik In vrtnar, inženir/inženirka fotografije, inženir/inženirka oblikovanja, kamnosek, kmetijsko podjetniški tehnik, kozmetični tehnik/tehnica, lo-

gistični tehnik, mehatronik operater, mizar, naravovarstveni tehnik, oblikovalec kovin – orodjar, okoljevarstveni tehnik, plovni tehnik, računalnikar, slaščičar, srednja medicinska sestra/srednji zdravstvenik, strojni tehnik,

tehnik mehatronike, tehnik računalništva, tesar, upravljalec tgm, vrtnar, zdravstveni tehnik, zidar ...

Pri promociji bodo sodelovale naslednje srednje šole: Šolski center Nova Gorica v zastopstvu, biotehniške šole, gimnazije in zdravstvene šole, strojne, prometne in lesarske šole, elektrotehniške in računalniške šole, Srednja šola Izola, Srednja tehniška šola Koper, Gimnazija, elektro in pomorska šola Piran, Srednja gradbena, geodetska in okoljevarstvena šola Ljubljana, Šola za hortikulturo in vizualne umetnosti Celje, Šolski center Srečka Kosovela Sežana, Šolski center Postojna, Srednja gozdarska in lesarska šola Postojna.

Območna obrtno-podjetniška zbornica Sežana

Foto: Območna obrtno-podjetniška zbornica Sežana

SREČANJE OB 10. OBLETNICI ZAKLJUČKA OŠ DIVAČA

Naših skupnih dogodivščin v učilnici, na ekskurzijah, šolah v naravi in ostalih lepih trenutkih na OŠ dr. Bogomirja Magajne Divača se spominjamo, kot bi bilo včeraj. Pravzaprav je kar težko verjeti, da od osnovnošolskih klopi letos mineva že 10 let. Kot se spodobi, smo v ta namen v soboto, 1. oktobra 2022, organizirali srečanje generacije 2012. Takrat smo se namreč z valetu poslovili od osnovne šole in zakorakali novim izzivom naproti. Z nekaterimi sošolci se nismo uspeli videti od zaključka 9. razreda, zato je bilo srečanje še toliko bolj emotivno. Druženje je potekalo na domačiji Pr' Betanci ob odlični hrani in pijači. Lepo je bilo slišati zgodbe o uspešnem študiju, pridobitvi zaposlitve, samostojnih kariernih poteh in ustvarjanju lastne družine. Res smo bili ponosni, v kako prijetne in uspešne ljudi smo odrasli. Dogodek se je odvijal pozno v noč, ob koncu pa se je bilo kar težko posloviti. Obljubili smo si, da se moramo videti pogosteje in vsekakor, še preden upihnemo 20. svečko. Le o kakšnih temah se bomo pogovarjali čez 10 let?

Generacija 2022

Jerneja Škrlič, letnik 97
Foto: Jerneja Škrlič

GLASNIK

PRIREDITEV POMEN ŽELEZNICE ZA VREMSKO DOLINO

Kmalu za tem, ko se je izpeljala očiščevalna akcija zaraščenih stopnic na nekdanje vremsko postajališče, je nastala ideja, da bi naše društvo **TKŠD Urbanščica** pripravilo razstavo in prireditev na temo pomena železnice za našo dolino. Imenovali smo odbor za pripravo in pričeli z delom zbiranja, snemanja dediščinskih pričevanj, beleženje ustnega izročila in zapisov spominov krajanov, ki so delali na železnici in odhajali na vlak iz različnih smeri na vremsko postajo, z Barke, Škofelj, Famelj, Gorič ter iz ostalih vasi Vremške doline. Pred drugo svetovno vojno je bilo postajališče samo v Gornjih Ležecah, drugod so bile čuvajnice. Po priključitvi Slovenskega Primorja k matični domovini so Vremci zaprosili za svoje postajališče. Prošnjo je podprl Okrajni ljudski odbor Sežana in si v letu 1948 ogledal prostor, kjer bi stal objekt. Že naslednje leto je prišlo soglasje iz Beograda in leto dni kasneje je bil pripravljen načrt za obnovo po vojni porušene čuvajnice nad Vremami št. 53. Do leta 1958 so vaščani Dolnjih Vrem in ostali krajanji s prostovoljnimi delom uredili in dokončali pot s 178 stopnicami ter uredili električno razsvetljavo. Krajanji se spominjajo, da so do postaje hodili po treh poteh. Po pričevanjih se je te poti vrisalo v zemljevid, ki bi ga radi v bodoče prikazali na informativni tabli pred omenjenimi stopnicami. O teh poteh in spomini krajanov se je ob predvajanju videoposnetkov videlo in slišalo na prireditvi. Postaja v Vremah je delovala polnih 50 let, leta 1998 so postajališče ukinili, objekt pa leta 2007 porušili. Mnoge fotografije je za razstavo prispeval **Slavko Barič** z nostalgijo na tiste čase, ko

je objekt še stal, pa vse do porušitve. Nekaj fotografij pa so iz arhiva prispevali krajanji Dolnjih Vrem.

Prireditev je z otvoritvijo razstave potekala v dvorani Rudnik Vreme prvega oktobra. Časovno je bila prireditev kar dolga, vendar je bil odziv občinstva dober. Z zanimanjem so spremljali pozdravni govora predsednice društva **Mirjam Frankovič Franetič** ter županje **Alenke Štrucl Dovgan** in seveda daljšo predstavitev arhitekta **Stojana Lipolta**, ki je železnico in njen pomen predstavil tako z zgodovinskega kot tudi arhitekturnega vidika. V kulturnem delu prireditve so sodelovali: **Kulturno društvo Borjač Sežana**, učenci **podružnične šole v Vremah**, igralci **dramske skupine TKŠD Urbanščica**, harmonikar **Ruben Žvab** ter pevka **Jerneja Škrlič**, ki jo je s kitaro spremljal **Dejan Sosič**. Med programom se je v treh delih predvajal film s posnetki pričevanj krajanov o spominih na železnico, o poteh, po katerih so hodili na vlak, o prijetnih in humornih doživetjih pri

delu na železnici ... Videoposnetke je posnela in zmontirala članica društva **Lilijana Drobniak**, pri tem ji je pomagala **Tatjana Cerkvencik**, **Dragica Kranjec** pa je poskrbela, da se je poti na vremsko postajališče prikazalo na zemljevidu. Razstavo so si obiskovalci lahko ogledali po končani prireditvi. Poleg zemljevida so bili **razstavljeni tudi železničarski eksponati, ki so jih prispevali Joško Franetič, Franc Novak, Marica Skok in Diego Osualdini**. Prelepe fotografije, ki so pričale o vremski postaji in o železnici skozi čas, pa so prispevali **Slavko Barič** in vaščani Dolnjih Vrem iz svojih arhivov. Obiskovalci so se pred odhodom domov posladkali s sladnicami, ki so jih pripravile članice **Vaške skupnosti Suhorje**, druženje pa nadaljevali s pogostitvijo, ki ga je pripravilo tudi naše društvo.

Mirjam Frankovič Franetič

Foto: Mirjam Frankovič Franetič in
Olga Knez

NAKOUCI TUDI LETOS VESELO ZA GOD SV. VRICA

Dne 22. septembra goduje sv. Mavricij, ki mu Nakouci skrajšano pravimo kar sv. Vric in je zavetnik naše cerkvice ter kraja. Pred dobrim desetletjem smo obudili praznovanje nakouskega opasila, ki je letos potekalo 24. septembra. Tudi letos so pridni nakouski možje že zjutraj pokrili prizorišče, da nas ne bi presenetil dež, in po maši smo se vaščani zbrali pri vaškem domu. Uvodoma sta zbrane pozdravila županja Alenka Štrucl Dovgan in naš »žpn« Jernej Babuder. Vsako leto kulturni program oblikujejo naši otroci. Letos sta se predstavila Tine na pozavni in Tian na saksofonu, Sara, Anika, Tine, Matic in Nik pa so nas v kratki veseloigri Vesna Matevljič nasmejali na temo, kako je bilo v Naklem, ko je jugoslovanska vojska kopala za vodovod. V nekaj plesnih izzivih z balonom in v plesu na časopisu so se preizkusili Stojan in Katja, Ljubo in Petra ter Jan in Sara ter nas tako spomnili na Nakouske poletne noči, ki so jih ob koncu 80-ih organizirala vaška dekleta. Zmagal je izkušen plesni par Stojan in Katja ki

sta tako postala kralj in kraljica letošnjega opasila.

Ko smo se okrepčali z odličnim golažem in polento, ki so jo za nas skuhalli Benčičevi na Varejah, ter s sladicami, ki jih vsako leto napečejo pridne vaške ženske, pa so se že zaslišali veseli zvoki harmonike Roka Gombača in prijateljev, ki so na plesišče zvalili prve pare. Do poznih nočnih ur smo

se Nakouci vrteli tudi ob glasbi tria David Vatovec. Za mini rokerski koncert je poskrbel naš Stari Roker Rado, najbolj pa sta nas s svojo plesno kondicijo navdušila naša najstarejša vaščana, skoraj 90-letnika, Viktor Mušček in Marija Lukatova.

Vesna Matevljič

Foto: Petra Gombač in Vesna Matevljič

LOVSKI DAN V SENOŽEČAH

Senožeče, prijazen kraj, kjer smo pred petimi leti svečano in veličastno proslavili 110-letnico organiziranega lovstva na Slovenskem, so se zopet odele v zeleno.

Tretji vikend v septembru so namreč tu potekale prireditve v počastitev častitljive obletnice – 200-letnice ustanovitve pivovarne v Senožečah, ki je danes ni več, v krajevnem spominu pa je zanjo še vedno prostor.

Med prireditvami, ki so se odvijale tri dni, je bilo za vse ljubitelje narave in lovstva najpomembnejše dogajanje v petek, 16. septembra, posvečeno naravi, lovu in lovcem. Pričelo se je z delavnico, na kateri je mojster Rihard Baša prikazal pravičen razsek divjega prašiča za domačo porabo.

Naravi in lovu je bila posvečena tudi ena od razstav, na kateri smo lahko videli stvaritve malčkov in osnovnošolcev iz Senožeč na temo »Narava in divjad«. Prav zanimivo je, kako najmlajši vidijo to tematiko skozi svoje, neobremenjene oči. V okvi-

ru likovnega natečaja smo nagradili najboljše. Za nagrade je poskrbela Lovska zveza Slovenije, ki se ji ob tem iskreno zahvaljujmo. Nagrade so bile veličastne.

Kot pred petimi leti, je tudi tokrat precej zanimanja vzbudila predstavitev živega sokola selca in planinskega orla ter opis dela z njimi v izvedbi Slovenske zveze za sokolarstvo.

Najpomembnejša prireditev pa se je v dvorani, ki nosi ime v tem kraju rojenega olimpijca Rudolfa Cvetka, odvijala pozno popoldne in je nosila naslov »Gremo na lov, pa brez puške«. V prijetnem programu, ki je navdušil vse prisotne in ki se je pričel s prihodom praporščakov z lovskimi prapori Brkinsko-kraške zveze lovskih družin, vseh članic te zveze ter praporom Društva slovenskih lovcov v Italiji Doberdob. Prihod praporov je koordiniral praporščak BK ZLD Vinko Kljun. Izredno uspešen nastop praporščakov je požel navdušenje vseh prisotnih, ki so te trenutke iz

spoštovanja do naših simbolov stali. V nadaljevanju je prisotne s svojo pesmijo pozdravil Slovenski lovski pevski zbor Doberdob pod vodstvom dirigenta Rada Miliča, ki je s svojimi občutno zapetimi pesmimi iz grl starejših pevcev pričaral žlahtnino lovske pesmi. Zbor združuje slovenske lovske pevce iz Furlanije-Juljske krajine v Italiji in pri nas na Krasu ter je edini lovski pevski zbor v italijanskem okolju.

Baritonist Jure Počkaj je s svojim prelepim glasom zapel nekaj arij iz oper, v katerih nastopa, Vilharjev lovsko obarvani spev pa je s svojo igrivostjo naravnost očaral publiko.

Prava poslastica za lovsko ušesa je bil nastop Društva brkinsko-kraških rogistov, društva, ki je nastalo pod okriljem BK ZLD in v kratkem času doseglo zavidljivo kakovost. Na žalost se v naši primorski domovini zelo redko sliši glas lovskih rogov.

Za občinstvo, pretežno prebivalce Senožeč in okolice, je bil posebej zani-

miv lovski ropot v izvedbi članov LD Jezero Komen. Ta lovski običaj tone v pozabo, zato se je zdelo smiselno, da se ga prikaže lovcem in tudi vsem ostalim, ki so ga navdušeno sprejeli. Tudi to je del naše kulture, ki ga moramo ohraniti.

Lovsko obarvani skeč En prou vse su ble breje avtorja Marijana Sotlarja je sprožil salve smeha, tematika je bila aktualna, izvedba nastopajočih v domači govornici pa enkratna.

Za lovce je višek prireditve pomenil prvič izvedeni lovski kviz. Avtor kviza je Marijan Sotlar, vodil pa ga je Žan Papič. Vprašanja so zajemala sedem tematskih področij, tekmovalci so odgovarjali na sedem z žrebom določenih vprašanj v omejenem času 30 sekund. Žal so se tega preizkusa lovskega znanja udeležili le štirje tekmovalci – trije lovci in nadobuden fantič, sin lovca, ki se tokrat še ni uspel kosati z izkušenimi člani zelene bratovščine, a je vseeno izkazal zavidljivo lovsko znanje. Trije lovci so brez napak odgovorili na vsa vprašanja, zmagal pa je najhitrejši med njimi Denis Čebon iz LD Trstelj Kostanjevica. Nagrade je tekmovalcem podelil predsednik BK ZLD Andrej Sila. Po njegovem zagotovitlu bo BK ZLD ob prvi priložnosti lovski kviz ponovila kot odlično spodbudo za dograjevanje znanja o divjadi in lovu. Organizator vseh prireditev je bila občina Divača, za scenarij in režijo je poskrbela Lučka Peljhan, za uspešen »lov brez puške« pa so poleg izvajalcev zaslužni Marijan Sotlar, Brkinsko-kraška zveza lovskih družin in njena komisija za lovsko kulturo, ki jo vodi Jelko Lapajne ter domača lovška družina Senožeče. Smotno je omeniti, da je prav Brkinsko-kraška zveza lovskih družin nosila levji delež pri pripravi in izvedbi enkratne proslave pred petimi leti. Promocijo lovske kulture si je ta zveza zadala tudi za eno od glavnih nalog delovanja. Razšli smo se s spoznanjem, da smo prisostvovali pomembnemu dogodku, ki je dosegel svoj namen tako pri lovcih, predvsem pa pri občinstvu, ki mu je bil v prvi vrsti namenjen.

Rajko Kobal
Foto: Olga Knez

Brkinsko-kraški rogisti

Udeleženci kviza s predsednikom BK ZLD Andrejem Silo.

Slovenski lovski pevski zbor Doberdob

OSREDNJA RAZSTAVA "ADRIA 200 LET"

V sklopu prireditve 200-letnice nastanka pivovarne Adria je potekala osrednja razstava »ADRIA 200 let«. Obiskovalci so si lahko ogledali razstavne predmete, ki so jih popeljali v 18. st. in prvo polovico 19. st., ko so Senožeče doživljale gospodarski razcvet, pri katerem je imelo najpomembnejšo vlogo furmanstvo in dejavnosti, ki so se z njim vzporedno razvijale. Z gostilničarstvom tesno povezano pivovarstvo je v 19. stoletju, po zatonu v 17. in 18. stoletju, zopet pridobilo star sloves. Eden največjih kraških gospodarskih obratov z industrijskimi značilnostmi je bila v 19. stoletju pivovarna v Senožečah, ki je zrasla iz majhne obrtno-gostilniške pivovarne. Josip Dejak, ustanovitelj pivovarne, je živel v vrstni hiši št. 12, kjer je danes gasilski dom (bivša žaga). Tam je leta 1820, sprva zgolj za potrebe svojega gostilniškega obrata, začel variti pivo. Pivovarno je obdržal v svoji lasti vse do leta 1872, to je 52 let.

V franciscejskem katastru iz leta 1830 je bila pivovarna označena kot edini industrijski obrat v tej občini. Letno so takrat proizvedli do 1000 veder piva, za kar so porabili 650 metzenov ječmena, 330 metzenov hmelja ter 55 sežnjev/klaftrov lesa. Celo leto je bil zaposlen samo en redni delavec, po potrebi so zaposlili tudi občasne delavce. Po rapalski pogodbi z dne 12.

novembra 1920 je bila Primorska priključena k Italijanskemu kraljestvu. Z novo oblastjo se je tudi v Senožečah začela represivna politika, ki se je odražala v gospodarski krizi. Kmalu po fašistični zasedbi je začela proizvodnja pivovarne Adria nazadovati. Prva namigovanja o stečaju so se pojavila leta 1920, a se je generalna skupščina takrat raje usmerila k ideji o ponovnem zagonu aktivnosti v družbi, povečanju kapitala in dodatni posodobitvi. Tako so leta 1921 proizvedli 39.000 hl piva, naslednje leto pa obnovili vodovodno infrastrukturo pivovarne.

Leta 1921 so pivovarno prepoznali kot italijansko podjetje, kar je pomenilo, da sta šli 2/3 delnic pivovarne v

roke Kraljevine Italije. Pivovarna leta 1924 ni zmogla več plačevati visokih davkov, ki jih je nalagala oblast, kar je utemeljevala s padcem proizvodnje za kar 30 % v zadnjih dveh letih. V letu 1924 so zvarili zgolj 24.000 hl piva in med leti 1924/25 pridelali izgubo v višini slabih treh milijonov lir. Fašistična oblast naj bi sabotirala proizvodnjo senožeškega piva. Leta 1926 je bila tovarna popolnoma izpraznjena, kar je bil hud udarec za kraj in ljudi, ki so ostali brez dela.

Razstavo si je ogledalo veliko občanov in tudi ostalih, med njim tudi nekatere znane osebnosti.

Jernej Franc Premrl

Foto: Jernej Franc Premrl

PROSLAVILI 35 LET SEŽANSKEGA MEDDOBČINSKEGA DRUŠTVA INVALIDOV

Medobčinsko društvo invalidov Sežana, ki združuje okrog 350 članov iz vseh štirih kraško-brkinskih občin, je tudi društvo s statusom društva v javnem interesu, ki ga že deset let vodi predsednica Jelica Grmek. Svojo 35-letnico bogatega programa so člani obeležili 17. septembra 2022 s proslavo v Kosovelovem domu v Sežani z bogatim kulturnim programom, glavnim govornikom podpredsednikom Zveze delovnih invalidov Slovenije Ivanom Kostrevcem ter podelitvijo priznanj najzaslužnejšim članom društva.

Ker društvo deluje na območju vseh štirih kraško-brkinskih občin, mu je sežanski župan David Škabar tudi v imenu komenskega župana Erika Modica, divaške županje Alenke Štrucl Dovgan in hrpeljsko-kozinske županje Saše Likavec Svetelšek čestital za aktivno delovanje in uspehe, ki so lahko vsem za vzgled. Dobro sodelovanje društva z občinami je podkrepil s tezo, da je ena izmed občinskih nalog zagotavljanje enakih pravic in možnosti vsem občanom, tudi tistim z drugačnimi potrebami. Zato podpirajo poslanstvo invalidov in se trudijo postati invalidom prijazna občina. Zbrane na prireditvi sta v odsotnosti predsednice sežanskega MDI Jelice Grmek pozdravila tudi podpredsednik sežanskega MDI Rado Pirjevec in predsednica koordinacijskega

odbora Obalno-kraške regije Mirka Požar, ki je hkrati tudi predsednica DI Pivka. Pirjevec je čestital vsem članom, spomnil pa se je tudi vseh predsednikov, ki so uspešno vodili društvo vsa tri in pol desetletja. To so: Avgust Tavčar, Roman Pirjevec (nekdanji direktor Kraškega vodovoda), Valerija Macarol (ki je sedaj častna članica društva in je društvo vodila 18 let) ter Jelica Grmek (ki društvo vodi od leta 2012).

ZDIS, ki je bila ustanovljena 1969. leta zaradi medsebojne pomoči in ureničevanja skupnih interesov ter ohranitve varstva pravic delovnih invalidov, združuje več kot 47 tisoč članov v 69 društvih. Njen podpredsednik Ivan Kostrec je poudaril: „Delovni invalidi se bomo še naprej borili za doseg enake možnosti in storili vse za odstranjanje ovir, ki vodijo k diskriminaciji in socialni izključenosti, še posebej na področju izobraževanja in zaposlovanja. Tudi vi v sežanskem MDI, ki ste člani največje reprezentativne invalidske organizacije, ste s svojo dejavnostjo uveljavili v lokalni skupnosti in s tem prispevali k promociji dela civilne družbe, ki odklanja diskriminacijo in teži k enakopravni obravnavi spoznanja, da življenje ni nekaj statičnega, temveč večer utrip skupnosti ljudi, v kateri se boste počutili varne in sprejete. Težite k enakopravni obravnavi ter socialni vklju-

čenosti. Ponosni smo na vaše člane, ki so izkazali srčnost in vero v življenje.“ Kostrec je sežanskemu MDI izročil priznanje za uspešno in prizadevno delo pri uresničevanju in izvajanju pravic invalidov ter razvoju in krepitvi medsebojnih humanih odnosov. Sežansko MDI pa je podelilo zahvale in priznanja vsem, ki so zaslužni za humano delo. Priznanja so prejeli: ZDIS, vse štiri kraško-brkinske občine, vsa društva invalidov obalno-kraške regije, člani upravnega odbora (Rado Pirjevec, Marjetka Alegra, Jože Valečič,

Iztok Čebohin, Bogdana Ženva Furlan, Antonija Poljšak, Sonja Trampuž in Maša Metlika) s predsednico Jelico Grmek in tajnico Sonjo Jovetić. Priznanja so bile deležne tudi članice delavnice ročnih del (Anita Pipan, Mirjana Metlikovec, Marija Počkar, Vida Marinšek, Vlasta Skočič in Sonja Trampuž, ki je tudi mentorica skupine).

Prireditve, ki jo je povezoval Nik Bracar, so s kulturnim programom obogatili pevka Ana Milanić (iz razreda prof. Mateje Petelin Zubin) ob klavirski spremljavi Jane Zupančič, pevska skupina Kraška burja Doma na Krasu iz Dutovelj z vodjo Karmen Orel in literarno skupino Svobodne duše, pevski zbor Naša pot Stanovanjske skupine v Sežani z vodjo Karmen Jeranč ter folklorna skupina KD Kraški šopek, ki je odplesala splet plesov in zapela pesmi na temo vasovanja na Krasu. Društvo je ob jubileju izdalo tudi zbornik, ki v besedi in sliki na 36 straneh odraža dejavnost njihovih članov. V zborniku, ki ga je v nakladi 200 izvodov tiskala divaška tiskarna Mljač, so poleg nagovorov vseh štirih

kraško-brkinskih županov, podpredsednika in sekretarja ZDIS Ivana Kostrevca in Tanje Hočevnar ter predsednice koordinacije obalno kraške regije Miroslave Požar še zapisi sedanjne in bivše predsednice sežanskega MDI Jelice Grmek in Valerije Marcarol. V zborniku so predstavili zelo aktivno skupino ročnih del, rekrea-

cijo in šport, srečanja težkih invalidov, izlete, znamenitosti v domačem kraju, letovanja ter nenazadnje tudi najboljši štrudelj, ki ga je sedaj že pokojna Vika Bole (ob pomoči Tanje Jus Lejčič) pripravila iz jabolk in terana ter je med 12 društv v Čatežu v maju letos zasedel 2. mesto na ocenjevanju sladice ZDIS. Naslovnico zbornika je

prispeval Stanislav Barič iz dutovskega doma na krasu.

Vsem obiskovalcem proslave so ob zborniku ob 35-letnici delovanja podelili tudi lično ročno izdelan spominček v obliki sovce.

Olga Knez
Foto: Olga Knez

OPASILO V DOLENJI VASI

Zelo neodgovorno bi bilo, če bi pozabili vse, kar so naši predniki spoštovali in praznovali. Marsikateri običaj je že opuščjen, kljub temu pa se jih je še kar nekaj ohranilo, za kar poskrbijo člani RD Bandera Dolenja vas.

Največji ohranjen vaški praznik je tako vaško OPASILO, ki ga tradicionalno obeležujemo na nedeljo okrog 15. septembra. Včasih je bil to dan, ko se je vse sorodstvo zbralo v domači hiši. Dopoldne so vsi odšli k maši v domačo cerkev Žalostne Matere Božje, sledilo je druženje v krogu družine. Danes ostaja sveta maša, ki jo je letos daroval župnik Božo Rustja,

z velikim veseljem pa se mu je med maševanjem pridružil tudi naš župnik Pavel Kodelja, česar smo se prisotni še posebej veselili.

Da je bil vaški praznik še bolj svečan, so s svojim petjem poskrbeli pevci MePZ Senožeče. Številni pa so bili veseli klepeta, ki je sledil pred vaškim domom. Za bogato obložene mize so poskrbele domačinke, moški del pa je poskrbel za čisto okolje.

Nataša Adam
Foto: Nataša Adam

VODEN TURISTIČNI OGLED TRSTA

Trst smemo poenostavljeno razumeti kot italijansko mesto z avstrijsko zgodovino na slovenski zemlji. Njegova zgodovina je izjemna predvsem zaradi gospodarskih impulzov z Dunaja. Leta 1717 je cesar Karel VI. razglasil svobodno plovo po Jadranu, leta 1719 pa razglasil Trst in Reko za svobodni pristanišči. S tem se je pričelo za Trst najugodnejše obdobje njegove zgodovine, ki si ga bomo ogledali »in situ«, torej na licu mesta, s sprehodom skozi Terezijansko, Jožefinsko in Frankovsko četrt, vse tri zgrajene v času izrazitega gospodarskega razcveta pod oblastjo Habsburžanov...

S tem zanimivim zapisom nas je v uvodnem delu vabila povabil na ogled Trsta **Stojan Lipolt**, arhitekt in tudi turistični vodnik. Poznamo ga kot dobrega poznavalca zgodovinskega razvoja tega mesta, njegove arhitekture ter vseh ostalih zanimivosti, ki jih zna le on tako živo in zanimivo interpretirati. Včasih smo Trst obiskovali zgolj zaradi nakupov in zmanjkovalo nam je časa, da bi si ogledali tudi njegove turistične zanimivosti. Vodni ogled smo opravili drugo soboto v septembru, in sicer po dokaj burni noči z dežjem in nevihto. Zjutraj se je vreme zjasnilo in bilo je ravno pravšnje za večurni sprehod po mestu. Zbralo se nas je sedemnajst udeležencev. Z avtomobili smo se odpeljali do parkirnega prostora na

IV. pomolu, kjer nas je Stojan najprej seznanil z zgodovinskim razvojem mesta, nato pa nas vodil od starega »Porto franco vecchio«, starega pristanišča, skozi Terezijansko in Jožefinsko četrt do svetilnika Lanterna, postavljenega leta 1833 po načrtih arhitekta Matea Pertscha, sicer tudi načrtovalca ljubljanske Cukrarne. Na poti smo se srečali s starimi palačami, med drugim Gopčević in Carciotti, ki sta ju zgradila bogata tržačana srbske in grške narodnosti ter mimo bogato zasnovanih cerkva obeh narodnih skupnosti. Ogledali smo si Canal Grande s cerkvijo **sv. Antona Novega, ki predstavljata** osrčje Terezijanske četrti, Piazza Unita s palačo Avstrijskega Lloyda na meji med obema četrtima, obenem pa tudi vse tri znamenite tržaške realizacije slovenskega arhitekta Maksa Fabianija – Narodni dom, palačo Stabile in hišo Bartoli na

Borzne trgu. Pot nas je vodila tudi mimo »Bifeja pri Pepiju«, nekoč last očeta Danice Tomažič, tragične junakinje romana »Mladoporočenca iz ulice Rossetti«. Ogledali smo si fontane na trgu **Ponteroso, Borznezem trgu** ter **Piazza Unita**, napajane z vodovodom iz slovenskega predmestja **Sveti Ivan** pod Kraškim robom. Preko armenskega griča, nekdanjega bivališča armenske skupnosti, za katero je prišel v Trst vohuniti sam Giacomo Casanova, smo si ogledali še **Piazzo della Valle**, okrogli trg na temeljih rezervoarja stare pivovarne **Dreher**, palačo **Rotondo Pancero**, nekdanji sedež tržaških prostožidarjev ter Porta Ricardo, ohranjeni vhod v staro rimsko mesto. Preko Frankovske četrti severno od **Via Carducci** si ogledali ljudski vrt s spomenikom prosvetljenemu županu Rossettiju ter **Viale 20. settembre** kot dve prekrasni

zeleni oazi starega mestnega jedra. Mimo ogromnega poslopja stare bolnišnice in **Trga Oberdan** s celico prav tam usmrčenega Giulielma Oberdana smo sprehod zaključili na železniški postaji Južne železnice na Trgu svobode, obdanim s palačami slovenskega podjetnika Franca Kalistra ter rodbine Economo, znane kot lastnice starega gradu v Sežani.

Na izletu smo prehodili skoraj 6 km in za to porabili 5 ur, zaključili pa na lokaciji, kjer je nekoč stal spomenik 500-letnici priključitve Trsta Avstriji, ki so ga fašistične oblasti iz političnih razlogov odstranile. Prav tu smo se od Stojana poslovili ter se mu zahvalili za res temeljito pripravljen in voden izobraževalni izlet, ki ga bomo ohranili v lepem spominu.

Mirjam Frankovič Franetič

Foto: Mirjam Frankovič Franetič

PODPIS LISTINE SODELOVANJA MED OBMOČNO ZZB ZA VREDNOTE NOB SEŽANA IN SRBSKIM DRUŠTVOM YU CENTAR TITO

Letos poteka sedmo leto od smrti generala polkovnika JLA Stevana Mirkovića (1927–2015), kratek čas častnega občana Občine Sežana in dobitnika priznanja Občine Sežana leta 2009. V marsikateri kraški vasi je namreč poskrbel za pridobitev pitne vode iz brestoviškega podzemlja. Bil je tudi pobudnik ustanovitve društva YU centar Tito v Beogradu, ki kot neprofitna organizacija deluje od leta 2008, in bil tudi njegov prvi predsednik. V torek, 13. 9., je delegacija društva YU centar Tito s predsednikom Goranom Miladinovičem na čelu prispela v Sežano, da bi z Območno zvezo združenja borcev za vrednote NOB Sežana, ki ji predseduje Bojan Pahor, podpisala Listino o sodelovanju. Podpis je potekal v prostorih Občine Sežana ob navzočnosti župana Davida Škabarja, prekomorca Izidorja Čebzona iz Nove Gorice (r. 1925), članov OO ZB NOB Divača s predsednikom Mirom Martinčičem in častnim občanom občine Sežana Srečkom Rožetom. V govoru ob podpisu listine je Bojan Pahor poudaril, da je namen sodelovanja zlasti krepitev mednarodne koalicije antifašizma, zoperstavljanje zgodovinskemu revizionizmu, potvar-

janju zgodovine in njene zlorabe. Po podpisu je sledilo še polaganje venca k spomeniku, posvečenemu padlim borcem in žrtvam fašističnega nasilja s področja Krasa, ki se nahaja ob sedežu Občine Sežana. Delegacija iz Srbije, ki so jo poleg predsednika Gorana Miladinovića sestavljali še Radomir Mandić, Boris Petković in Jovica Drešković, si je v okviru omenjenega obiska ogledala tudi Vojaški muzej Tabor Lokev in Park Škocjanske jame. Skupaj

z Območno ZZB za vrednote NOB Sežana se je štiri članska delegacija za zaključek obiska v Sloveniji udeležila državne proslave ob 75. obletnici vrnitve Primorske k matični domovini, ki je potekala na predvečer praznika, 14. 9., v portoroškem Avditoriju.

Anja Rože

Foto: arhiv Vojaškega muzeja Tabor Lokev

“NIKOLI SI NE ODPUSTIM, ČE NA KAČIŠN'CO ZAMUDIM”

... tako je zvenel letošnji slogan organizatorjev iz Dan, Kačič in Pareda na tradicionalnem, sedaj že vsem poznanim opasilu, Kačišn'ci. Lahko rečemo, da smo letos prireditve spravili na višji nivo, saj je potekala na čisto novem prizorišču pod šotorom, in sicer v Danah pri Divači "na Planinci" za vasjo, kot vaščani pogovorno pravimo. Letošnji vaški praznik je bil za nas še toliko bolj poseben. Pravzaprav lahko rečemo, da smo domačini "stvari zares primili v roke". Kot veste, je občina Divača v zadnjih dveh letih razpisala projekt Participativni proračun. Namen tega je izboljšati kakovost življenja občanov in občanov, krepiti družbeno participacijo in vključenost občanov ter prispevati h gradnji skupnosti. Na projekt smo se seveda prijavili tudi vaščani in podali kar štiri predloge. Trije so bili že realizirani, še eden, obnova kapelice v Paredu, pa upamo, da bo v kratkem. Kot rezultat smo poleg defibrilatorja in urejenega igrišča v Kačičah, v Danah pridobili tudi novo rekreacijsko površino, ki je bila več let le naša tiha želja. Vse tri vasi se namreč vsako leto bolj razvijajo in štejejo več mladih, s čimer se ne more pohvaliti ravno vsaka vas. Prav zato smo si močno prizadevali, da pridobimo igrišče, kjer bi se lahko naši otroci nemoteno igrali, poleg tega pa bi ga lahko uporabili za različne kulturne in zabavne dogodke. Zaupati vam moramo, da smo se mladina kar dobro angažirali! Natisnili smo glasovnice in hodili od vrat do vrat ter zbirali podpise, da bi pokazali, kako močna je naša želja. In uspeli smo! Ob tej priložnosti bi se radi najlepše zahvalili občini Divača, in sicer predvsem županji Alenki Štrucel Dovgan, ki nam je omogočila možnost, da podamo svoje želje ter nenazadnje vsem ostalim, ki so nas s svojim glasom podprli in nam pomagali uresničiti dolgoletne sanje.

Kot se za tako pomembne pridobitve spodobi, smo v soboto, 10. septembra 2022, priredili pestro dogajanje. Pričeli smo z delavnicami za otroke, ki jih je popestril prihod najboljšega sladoleda daleč naokrog, Mihjwca s Krasa. Sledila je otvoritev igrišča, na kateri je zaigral Pihalni orkester Divača pod vodstvom dirigenta Mitje Tavčarja, v katerem med drugim sodeluje tudi naša vaščanka Neja Miklavčič z Do-

mačije Vrbin. Godbeniki so z zaigranimi koračnicami poskrbeli, da je bila otvoritev zares svečana, za kar se jim še enkrat iskreno zahvaljujemo. Sledil je pozdravni govor županje, predsednika Krajevne skupnosti Benjamina Škrlja, domačina iz Dan ter nenazadnje Jerneje Škrlj, predsednice Turističnega, športnega in kulturnega društva Mejame, ki je spregovorila v imenu mladih organizatorjev dogodka. V nadaljevanju so naši najmlajši županji pripravili izziv in jo povabili, da se z njimi, kot se za novo igrišče spodobi, pomeri v metu na koš, kar je publika pospremila z glasnim aplavzom, orkester pa je poskrbel za glasbeni vložek. Ni kaj, naši otroci so bili kar težka konkurenca. Kaj vemo, mogoče pa kdo od njih, sedaj ko imajo prostor za rekreacijo, postane novi Luka Dončić. Županja se je pri tekmi potrudila po najboljših močeh, zato ji čestitamo za borbenost! Naši "košarkaši" so v nadaljevanju prerezali otvoritveni trak in zabava se ja lahko uradno pričela. Še prej smo se okrepčali ob bogati pogostitvi, ki so jo celo dopoldne pridno pripravljali člani društva in gospodinje iz vseh treh vasi. Tako, vse je bilo nared, da na oder stopi Ansambel Stil in napravi žur. ob njihovih ritmih smo se vrteli vse do zgodnjih jutranjih ur. Za popestritev so lahko obiskovalci sodelovali v nagradni igri, pri kateri so ugibali težo domačega kraškega pršuta. Presrečni smo bili, da smo šotor napolnili do konca. "Uau", res iskrena hvala vsakemu, ki nas je prišel podpret.

Prireditve takšnega obsega ni ravno mala malica. Mislím, da se tega vsi dobro zavedamo. Za nami so naporni tedni načrtovanja, organizacije, usklajevanja, pospravljanja ..., vendar se ne pritožujemo. Ni nam bilo težko, vsaj ne ob tako dobri ekipi in podpori domačih ter zunanjih sponzorjev. Res bi radi poudarili, da nam nobena pomoč ni samoumevna. Prva in najpomembnejša zahvala gre vsem pridnim članom društva, ki so v rumenih majčkah dali vse od sebe, da bi dogodek kar se da najbolje izpeljali. Z nami ob boku je bil tudi Kristjan Cerkenik, Kačičan in lastnik mesnice Bišteka, ki je poskrbel za najboljše pečenje in da na prireditvi ni kdo padel v "švohust"! Tu so tudi vsi naši sponzorji in podporniki, ki so

nam finančno in materialno pomagali: Občina Divača, Krajevna skupnost Divača, Krajevna skupnost Rodik, Lesnik TGM, d. o. o., Col, Odvetniška družba Gabrič, O.P., d. o. o., Vlečna služba in pomoč na cesti, Bojan Vetrlih, s. p., Ključavničarstvo in druge storitve, Robert Ivančič, s. p., Ključavničarstvo Počkaj, d. o. o., Art-Glass, podjetje za proizvodnjo in predelavo stekla, d. o. o., BORS Borut Nedoh, s.p., vulkanizerstvo in gradbena mehanizacija Seven Refractories, d. o. o., Vina Jakomin, Domačija Vrbin, Ošterija na Planinci, Bišteka - mesni butik & cafe, Odvetniška pisarna Bogomir Horvat, Gostilna in mesnica Malovec, Anton Vatovec - "Runč" in Elektroinštalacije, Boris Zadnik, s. p. Vsem omenjenem velik HVALA. Brez vas vsega dogajanja ne bi izpeljali tako gladko. Seveda pa gre ogromna zahvala tudi vsem gospodinjam iz Dan, Kačič in Pareda, ki so za otvoritev napekle ogromno okusnega peciva in nam s tem dejanjem izrazile veliko podporo. Vse te "malenkosti" nam pomenijo ogromno, najlepši občutek pa je, ko nas kdo po cesti ustavi in reče: "Mladina, ma res delaste dobro". Kako te besede pobožajo dušo! To je le še ena potrditev za nas in zagon za nadaljnje delo.

Se vidimo drugo leto!

Jerneja Škrlj,
predsednica TKŠD Mejame
Foto: TKŠD Mejame

MEDNARODNA POLETNA ŠOLA NA GRADIŠČU

Občina Divača je decembra 2021 prevzela v upravljanje cerkev sv. Helene na Gradišču, sakralni biser, ki bi mu radi vdahnili življenje in vrnilo zasluženo ugled. Tudi v letošnjem letu se je na Gradišču nadaljeval projekt, ki poteka pod okriljem ZVKDS Restavratorskega centra OE Nova Gorica, ki skrbi za obnovo cerkvice.

Mednarodna poletna šola je triletni projekt, ki je namenjen izobraževanju študentov in mladih restavratorjev na področju stenskih slik. Praktični del delavnice je v septembru 2022 potekal na Gradišču, teoretični del s predstavitvami in predavanji pa je bil izveden po spletu.

Sodelujoči v projektu:

ZVKDS Restavratorski center, OE Nova Gorica, Univerza za uporabne znanosti in umetnosti SUPSI iz Švice, Akademija za likovno umetnost in oblikovanje iz Zagreba ter Akademija za likovno umetnost in oblikovanje iz Ljubljane, ob podpori Občine Divača in Parka Škocjanske jame.

Odgovorna konservatorica in moderatorica dogodka je bila Minka Osojnik.

V okviru šole so bile v letu 2021 narejene naravoslovne, umetnostno zgodovinske in tehnološke raziskave poslikav, pregledani so bili pretekli gradbeni in restavratorski posegi in današnje stanje

poslikav. Vsi ti podatki in ugotovitve so bili na pregleden in sistematičen način vneseni v grafično in foto-dokumentacijo poslikav.

2022 so študentje pod vodstvom prof. Alberta Felicija in restavratorjev pričeli s čiščenjem in izsoljevanjem poslikav. Pri tem so uporabljali različne metodologije.

V nadaljevanju je predvideno še utrjevanje in končna estetska prezentacija poslikav. Tako kot v prvem letu je bilo tudi v drugem pripravljeno obširno delovno poročilo v angleškem jeziku. Končno poročilo bo izšlo v naslednjih letih v zaključni publikaciji v več jezikih.

Zaključni dogodek Mednarodne šole je potekal 9. 9. 2022 v Dvorani Rudnik v Famljah. Na zaključnem dogodku so študentje ob uvodnih besedah vodje poletne šole g. Alberta Felicija predstavili svoje delo. Dogodka so se poleg Alenke Štruel Dovgan, županje občine Divača, in Jerneja Hudolina, generalnega direktorja ZVKDS, udeležili strokovnjaki partnerskih ustanov, številni domačini, predstavniki lokalne skupnosti, škofije in župnije.

Romana Derenčin,

Občinska uprava Občine Divača

Foto: arhiv Občine Divača

DOBRODELNI OTROŠKI PLESNI FESTIVAL

»S PLESOM DO SMEHA«

V Društvu Ljubiteljev Baletne Umetnosti Divača (DLBU Divača) smo se na pobudo predsednice društva **Astrid Bastianelli** odločili organizirati Dobrodelni otroški plesni festival z namenom zbiranja donatorskih sredstev za otroke iz socialno šibkejših družin. V sodelovanju z Zvezo prijateljev mladine Slovenije (ZPMS) in Medobčinskim društvom prijateljev mladine Sežana (MDPM Sežana) smo uspeli zbrati sredstva, namenjena programom za otroke iz občin Divača, Komen, Hrpelje-Kozina in Sežana, ki potrebujejo našo pomoč.

Plesni festival »S plesom do smeha« je potekal v petek, 9. 9. 2022, zaradi slabega vremena pa smo ga namesito v skate parku izpeljali v telovadnici Ljudske univerze v Sežani. Na dobrodelnem festivalu so z nami soustvarili nepozaben dogodek: **Plesno društvo Mavrica Sežana** pod mentorstvom **Monike Stepančič**, **Plesno društvo Srebrna iz Senožec** pod vodstvom **Mirjane Kocen Čamer**, **Mehki čevlji Sežana**, skupina za sodobni ples, pod vodstvom **Petre Štolfa**, **Red Lemon Pole and Dance Studio Sežana** pod vodstvom **Elene Prelec**, **BastArts Academy iz Ljubljane** pod mentorstvom **Lucije Velkavrh**, **Povirske mažoretke** pod mentorstvom **Špele Bizjak** in **Evelin Orel**, **Plesni center ADC iz Ajdovščine** in **KŠD Šator Štorje – Štorovke** pod mentorstvom **Alice Stojko Saliu**, članice **ART Dance studia iz Portoroža** pod mentorstvom **Siniše Bukinac**, ki je tudi sam vrhunsko odplesal svojo točko, ter članice in člani **DLBU Divača** s svojimi mentoricama **Živo Oštir** za sodobni ples in **Tamaro Divjak** za balet. S svojimi dobrotami je vse prisotne razveseljeval **Aktiv žena Senožec** iz **KUD Pepca Čehovin Tatjana**, za glasbo pa sta poskrbeli glasbeni skupini **Tequila Band** in **Zvita Feltna**. Svoj del k čudovitemu festivalu je prispeval s svojo srčnostjo tudi gledališki igralec **Romeo Grebenšek**, ki s svojim humorjem vodil prireditev.

Z velikim ponosom in še večjo hvaležnostjo sporočamo, da so se vsi nastopajoči odrekli honorarju in s svojim dobrodelnim nastopom pripomogli k

realizaciji prireditve.

Na koncu dobrodelnega koncerta je DLBU Divača izžrebalo in podarilo tri štipendije za male plesalce, ki so prejeli brezplačno mesečno vadnino za balet, hip-hop in moderni ples v njihovem društvu.

Poleg vseh nastopajočih so prireditev podprli tudi **OŠ Divača**, **OŠ Duvtolje** in **OŠ Sežana**. Ravnateljici **Damijana Gustinčič** in **Miranda Novak** ter ravnatelj **Alen Kafol**, so s svojo prisotnostjo nagovorili občinstvo in se zahvalili organizatorju za čudovit dogodek ter poskrbeli, da so bili starši in šolarji obveščeni o dobrodelnem dogodku.

Na pomoč so priskočile tudi Občine Divača, Sežana in Hrpelje – Kozina. Občinstvo in nas sta s svojo prisotnostjo in nagovorom razveselila županja **Občine Divača Alenka Štrucl Dovgan**, ki že vrsto let s svojo ekipo sodelavcev neumorno podpira delovanje lokalnih društev, ter župan Občine Sežana **David Škabar**, ki je imel zelo lep govor in je izkazal veliko podporo tovrstnim projektom ter je prenesel pozdrave tudi v imenu županje **Saše Likavec Svetelšek**. Vsem trem smo neizmerno hvaležni za svoj pozitiven pristop in podporo pri izvedbi projekta.

BlueOcean, d.o.o., Sanofarm, d.o.o., Blufin, d. o. o., Počkaj, d. o. o., in

Rotari Klub Ajdovščina so podjetja, ki so nas tudi močno podprla s svojimi donacijami in se jim za to dejanje iz srca zahvaljujemo.

S pomočjo donatorjev in zbranih sredstev vseh prisotnih na dan dogodka bomo lahko otrokom in mladostnikom iz socialno šibkejših družin v okviru programov Zveze prijateljev mladine krili stroške za učno pomoč, nakup šolskih potrebščin, nakup otroške opreme, plačljive obšolske aktivnosti, dodaten kader za spremstvo otrok s posebnimi potrebami in letovanja.

Izredna zahvala gre staršem in članom Društva Ljubiteljev Baletne Umetnosti Divača, ki so s svojim nesebičnim in prostovoljnim delom pripomogli, da smo prireditev uspešno izpeljali. Posebna zahvala gre tudi **Ani Pangos**, in njeni ekipi **prostovoljcev iz Medobčinske zveze prijateljev mladine Sežana**, ki je z odprtimi rokami sprejela projekt in nas podprla.

Ponovno smo dokazali, da je v slogi moč in da lahko vsak posameznik v svojem okolju pripomore k boljšemu življenju svojega soseda, sovaščana, prijatelja. S hvaležnostjo do vseh vas, ki ste kakorkoli pripomogli, da smo lahko prireditev uspešno izpeljali, vam sporočamo, da smo skupaj zbrali

2.000 € za otroke in mladostnike iz Kraško Brkinske regije.

Naj bo vsak dan tudi nov dan za priložnost, da lahko s svojo srčnostjo in sočutjem do sočloveka omogočimo drug drugemu prijetnejše življenje ter

ga polepšamo z malo gesto in, zakaj pa ne, tudi z umetnostjo, s plesom in nasmehom. In s to mislijo vas prisrčno vabimo, da se naslednje leto v čim večjem številu zopet vsi udeležimo drugega dobrodelnega otroškega plesnega

festivala »S plesom do smeha«, ki se bo odvijal koncem maja 2023.

Mikela Uršič,
DLBU

Foto: arhiv DLBU

ZAHVALA MDPM SEŽANA

V petek, 9. 9. 2022, so člani Društva ljubiteljev baletne umetnosti Divača v parku pri Ljudski univerzi Sežana organizirali Dobrodelni otroški plesni festival »S PLESOM DO SMEHA« z namenom zbiranja donatorskih sredstev za otroke iz socialno šibkejših družin občin Krasa in Brkinov v sodelovanju z Zvezo prijateljev mladine Slovenije in Medobčinskim društvom prijateljev mladine Sežana.

Kljub muhastemu vremenu smo preživeli prekrasno popoldne, priča smo bili bogatemu plesnemu programu, v družbi plesnih zasedb od blizu in daleč, različnih starosti in plesnih zvrsti, za kar so poskrbeli organizatorji prireditve, neutrudni člani in predsednica društva DLBU, Astrid Bastianelli, ki z nami verjamejo, da združeni zmoremo več in bolje in da le s skupnim trudom lahko spreminjamo družbo v dobro nas vseh.

Hvala vsem sodelujočim prostovoljcem, nastopajočim umetnikom plesnih in glasbenih skupin in njihovim mentorjem, ki s svojim zgledom in širokim srcem delite družbeno odgovornost v skrbi za zdrav razvoj, uspešno rast in enake možnosti naših otrok in mladih ljudi.

V imenu otrok in njihovih družin se iskreno zahvaljujemo vsem dobrim ljudem, podjetjem in posameznikom, donatorjem, predstavnikom lokalne skupnosti Občine Divača, županji Alenki Štrucl Dovgan, Občine Hrpelje-Kozina, županji Saši Svetelšek Likavec in Občine Sežana, županu Davidu Škabarju, ki zmorete deliti dobrine, sredstva, odgo-

vornost, solidarnost in ljubezen. S svojimi nesebičnimi dejanji pomoči prispevate k omogočanju dostojnega življenja in kreptvi samopodobe tistih otrok, ki potrebujejo našo pomoč.

Na dobrodelnem otroškem plesnem festivalu je bilo zbranih 2000 € donatorskih sredstev, ki bodo namenjena pomoči otrokom in mladostnikom iz socialno šibkejših družin v okviru programov Medobčinskega društva prijateljev mladine Sežana pri kritju stroškov učne pomoči, materialne pomoči, šolskih potrebščin, otroške opreme, plačljivih obšolskih aktivnosti, letovanj in dodatnega kadra za spremstvo otrok s posebnimi potrebami na letovanjih.

Iskrena hvala tudi v imenu vseh nas, ki snujemo in izvajamo številne dejavnosti, ustvarjamo priložnosti za osebno rast, stremimo k omogočanju lepše prihodnosti in ustvarjanju skupnega dobrega v želji, da bi se naši otroci, mladi ljudje in njihove družine zbujali v prijazne in sončne dneve.

Člani Medobčinskega društva prijateljev mladine Sežana

PRIČELI Z URAMI PRAVLJIC ZA OTROKE IN Z REKREATIVNIMI DEJAVNOSTMI ZA ODRASLE

V dvorani Rudnika Vreme je društvo **TKŠD Urbanščica** v mesecu septembru pričelo izvajati različne dejavnosti. Do konca tega leta se bodo zvrstile ure pravljic za otroke, in sicer 24. oktobra, 21. novembra ter 19. decembra s pričetkom ob 17. uri, v četrtek, 22. decembra, pa bo prihod dedka Mraza. Pričele so tudi rekreativne dejavnosti za odrasle, kot npr. namizni tenis, ki poteka ob ponedeljkih, torkih in ob četrtdkih. Obiskuje ga predvsem moška populacija, nova aktivnost pa je joga, primerna za oba spola. Dve leti je žensko rekreacijo vodila članica Tina Franetič, ki pa se je žal iz kraja odselila in tako smo pričeli z jogo, ki jo vodi Nives Lubej. Z vajami joge utrju-

jemo in oblikujemo telo, krepimo mišično moč, izboljšujemo stabilnejšo in lepo držo ter krepimo um. Joga temelji na starodavni vzhodni filozofiji pretoka energije skozi telo, kar daje telesu moč, vitalnost in odpravlja blokade iz

telesa, posredno pa se z večletno dejavnostjo joge v duhovnem smislu pri človeku spreminja odnos do življenja. Ponujamo tudi plesni tečaj za začetnike. Rezervirali smo termin ob četrtnih, in sicer od 19.30 do 21.00. V oktobru imamo premalo prijavljenih parov, še vedno iščemo vse tiste pare, ki bi se tečaja radi udeležili.

Do konca leta bomo izpeljali še eno potopisno predavanje, dve delavnici ter poučni izlet s primeri dobre prakse. Dramska skupina nastopa z igranimi odlomki na različnih prireditvah doma in izven občine. Z mentorico Tjašo Trampuž vadijo

novi komediji, ki bi jo radi predstavili še v tem letu. V gosteh pa bomo imeli dramsko skupino z Barke, ki se je prvič predstavila na domačem opasilu. Vsekakor nam volje do dela še ne primanjkuje, saj nas opogumlja in veseli dokaj velik obisk ljudi na naših dejavnostih. Najdejo se tudi ljudje, ki jim druženje ob kulturnih, rekreativnih in poučnih vsebinah nič ne pomeni, veseli pa smo tistih, ki se jih udeležujejo in priznavajo našo društveno dejavnost.

Mirjam Frankovič Franetič
Foto: Mirjam Frankovič Franetič

PRVA OBLETNICA DELOVANJA

V mesecu septembru smo praznovali prvo obletnico delovanja skupine Šole zdravja v Divači, v katero nas je vpisanih 19 članov. Vadba poteka trikrat na teden, ob ponedeljkih, sredo in ob petkih. Zbrali smo lokacijo pred muzejem Ite Rine, po kateri nosimo ime. V primeru padavin pa vadimo v večnamenskem objektu tržnice. V poletnem času je čas vadbe

od 7.30 do 8. ure, v zimskem pa jo zamaknemo za pol ure kasneje. Poleg vaj za ramenski obroč, hrbta in nog ima »Metoda tisoč gibov« tudi poudarek na pravilnem dihanju, stoji, v kateri se vaje izvajajo, ter na sproščanju. V društvu Šole zdravja razmišljamo pozitivno in dajemo prednost vsemu, kar se nanaša na pozitivno duhovnost, preprostost, prijaznost,

radost, potrpežljivost, odpuščanje ... Odvrčamo negativne misli, kot so egoizem, nevoščljivost, zavist, sovraštvo ... V skupini ustvarjamo cono udobja tudi s pripovedovanjem šal, s spontanim učenjem plesnih korakov, s katerimi podaljšamo vadbo, ter z masažo hrbta in ramenskega obroča. Večkrat se vadba konča s kavico v bifeju, kjer ob klepetu nadaljujemo medsebojno druženje. Vsakokrat obeležimo tudi rojstne dneve, predvsem jubilejne, članu ali članici zapojemo ter voščimo s skromnim darilcem. Prepoznavni smo po oranžnih majicah. Ta barva nas greje pri srcu in ustvarja pozitivne. Vabljeni vsi, ki ste radi gibalno aktivni, saj po tej vadbi lahko nadaljujete še s sprehodom v naravo in tako veliko naredite za ohranitev lastnega zdravja.

Mirjam Frankovič Franetič
Foto: Mirjam Frankovič Franetič

Izdelki iz dobrodelne prodajne razstave

BARSKO OPASILO

Če slučajno še niste vedeli, vam sedaj povemo, da je zadnjo nedeljo v avgustu na Barki opasilo. Barčani se trudimo, da ohranimo kanček tradicije, zato vsako leto priredimo zabavo s plesom in krajšim kulturnim programom, tako pa je bilo tudi letos.

Ob kozarčku dobrega breskovca so bili plesni koraki lahkotni in jutranje petje ob šanku ubrano. Letos je bilo opasilo še bolj posebno, saj so na sobotni večer Barko obiskali občinski uradniki. V skladu z najnovejšo zakonodajo je bilo namreč treba registrirati kmečko orodje. Vaščane je zajela prava euforia. Več o dogodku pa ste lahko izvedeli na premieri veseloigre »Barka ku Barka«, ki je bila uprizorjena za barsko opasilo. Nekaj domačih kulturnih navdušencev se nas je zbralo, napisali smo zgodbo, poskrbeli za sceno, našli nekaj amaterskih igralcev in začeli z intenzivnimi

vajami. Začetna ideja je tako kmalu postala uresničljiva in vse je bilo pripravljeno za avgustovsko premiero.

Občinstvo je bilo navdušeno in domači igralci (Marta in Neja Kuret, Ester Matjažič, Karla Mirtič, Nataša Volk in Primož Polh) so poželi velik uspeh. Bili so celo tako uspešni, da so veseloigro že novembra ponovno

uprizorili in orodje registrirali tudi v Vremah, v dvorani Rudnik. Vsi se že veselimo nadaljnjih uprizoritev, saj se najbrž še kje skriva kakšen kos orodja za "delo na črno".

Marta in Neja Kuret

Foto: Ana Polh

KOLESARSKI KROG – SENOŽEČE

S pomočjo participativnega proračuna je bil prenovljen del obstoječega Divaškega kolesarskega kroga in označena dodatna kolesarska pot na področju KS Senožeče. Poleg označb je bila postavljena dodatna tabla in servisna točka za kolesa. Gre za prvo te vrste v naši občini. Kaj si lahko ogledate na kolesarskem krogu? Slikovito pokrajino z zanimivostmi, ki segajo v zgodovino teh krajev.

Senožeško podolje: pokrajini je dal ime največji kraj v tem delu **Senožeče**. Ker tod skozi vso zgodovino vodijo pomembne poti od morja v notranjost, se je kraj, omenjen že v 12. stoletju, hitro razvijal predvsem na račun furmanstva. Kraj je zgodaj pridobil trške pravice, pomembno pot – imenovali so jo cesarska – pa je varoval grad nad naseljem. Prvotni **Stari grad** je stal na hribu, ohranjene pa so zgolj ruševine. V 17. stoletju je plemiška družina Porzia ob vzhodni grajske vzpetine postavila nov **dvorec Senosetsch**, današnji čas je dočkal v ruševinah. Na promet skozi vas spominja mitnica z začetka 13. stoletja, kjer so sprva devinski gospodje, kasneje pa tudi drugi lastniki pobirali pristojbino za tovorjeno blago, zrasle so številne furmanske gostilne,

cvetela je obrt, prirejali so sejme. Z dograditvijo južne železnice, ki so jo speljali skozi Divačo, sta se promet in življenje v vasi umirila. Slovo kraja je v drugi polovici 19. stoletja dvignila šele pivovarna Adria, ena najbolj znanih v tedanji avstro-ogrski monarhiji, ki je po prvi svetovni vojni propadla. Nedaleč od vasi so ribiči nekdanje zajetje pitne vode za pivovarno preuredili v **bajer**, ob katerem se ne zbirajo zgolj ribiči, ampak tudi ljubitelji narave in miru. Po gozdnati okolici je iz Senožeč speljana slabe tri kilometre dolga gozdna učna pot **Djestence**. Ob njej spoznamo drevesne vrste in pomen, ki ga je imel gozd za domačine, saj so v Trst prodajali oglje in drva. Nekoliko izven podolja proti vzhodu se nahaja

vas **Laže** s cerkvijo sv. Urha. Po obrobju podolja so skrite še vasi **Gabrče**, kjer se spleča zaustaviti ob cerkvi Antona Padovanskega, Potoče, **Dolenja vas**. Ta že od daleč opozarja nase s stolpom ob cerkvi. Marijino cerkev so namreč v času turških vpadov obzidali, ohranjen pa je **obrambni stolp** s strelnimi linami v štirih nadstropjih. Dolenja vas je vas rejcev drobnice, ki pase na prostranih suhih kraških travnikih. Na zahodnem robu podolja v objemu prelepe doline pa se nahaja vas **Senadole**.

Vabljeni na kolesarski krog Senožeče.

KUD Pepca Čehovin – Tatjana

Foto: Valter Cerkvenik

S PETOŠOLCI OB NMSB 2022

Letošnja rdeča nit Nacionalnega meseca skupnega branja 2022, ki je potekal med 8. septembrom in 9. oktobrom, je bila povezava med branjem in gibanjem. Slednjega pa nadobudnim petošolcem prav gotovo ne manjka in tako so v dogovoru z razredničarko Danilo Grželj nekega šolskega

dne strumno in poskočno pritekli v knjižnico z namenom, da bi skupaj kaj lepega prebrali, slišali. Ker je bila kot izhodišče Nacionalnega meseca skupnega branja 2022 predlagana misel irskega pisatelja in politika Richarda Steela (1672–1729), ki poudarja povezanost med umom in telesom, med gibanjem, športom in duševnim razvojem, in ki pravi, da je branje je za duha to, kar je telovadba za telo, sem bila izzvana, da mladim poslušalcem preberem kaj na to temo. Že pred leti me je s svojo zgodbo o ljubiteljskem tekaču nagovorila knjiga Sama Ruglja z naslovom *Delaj, teci, živi*. Poglavje o očetu in sinu najstniku, ki se skupaj podata na popoldanski tek, se mi je zdelo ravno pravnje za mlade poslušalce. In ker ena ni nobena, smo tej eni knjigi pridali še eno. Tako za dušo. Za razmislek. Tako, ki odzvanja še potem ... Petošolci so tako zelo zbrano in z zanimanjem prisluhnili še nadvse zgovorni pravljici *Poseben si* Maxa Lucada o sprejemanju takšnih in drugačnih posebnosti, zaznamovanosti, drugačnosti. Obogateni z izkušnjo skupnega branja ter pod vtisi nagovarjajočih zgodb smo odhiteli novim šolskim, službenim dogodivščinam naproti.

Tanja Bratina Grmek

Foto: Anamarija S. Meglič

ROŽNATI OKTOBER V DIVAŠKI KNJIŽNICI

V združenju Europa Donna Slovenija vsako leto obeležujemo rožnati oktober – mednarodni mesec osveščanja o raku dojke. Z različnimi dejavnostmi in dogodki se osvešča o pomenu samopregledovanja in zdravega načina življenja, zgodnjega odkrivanja bolezni in odgovornosti do svojega zdravlja.

Podobno kot v večini razvitih držav je rak dojke tudi v Sloveniji najpogostejši rak pri ženskah. Rak dojke pa ni izključno bolezen žensk, saj sta med obolelimi tudi eden do dva odstotka moških. Združenje si zato zelo prizadeva in poudarja, da se je treba odzvati vabilom presejalnih programov ter biti pozoren na morebitne zdravstvene težave.

Članice Združenja Europa Donna Slovenija, Podružnica Obala in Kras smo na različne načine obeležile rožnati oktober po kraških občinah. Odločile smo se, da svoje delo in dejavnost predstavimo tudi v občini Divača in se v ta namen povezale s knjižničarko v divaški knjižnici Tanjo Bratina Grmek. Dogovorile smo se za predstavitev pomena rožnatega oktobra v knjižnici. Promocijski material smo članice prinesle s seboj, v sami knjižnici smo ga postavile na za to določeno mesto za namen, da bi se cel oktober obiskovalci knjižnice seznanjali s pomenom preventive pred rakom dojke in o načinu zdravega življenja.

Na dan postavitve smo takoj zjutraj imele že prve obiskovalce, in sicer skupino športnic in športnikov, ki si vsako jutro z jutranjo telovadbo pod vodstvom Mirjam Frankovič Franetič pred Muzejem slovenskih filmskih igralcev polepšajo dan in so ga polepšale tudi nam. Na taisti dan so nas obiskale tudi zaposlene na občinski upravi Občine Divača. Obiskovalcem knjižnice smo v ta namen pripelje roza pentljo in jim svetovale, da jo nosijo ves mesec, saj predstavlja simbol osveščanja o raku dojke in nas spominja na naše zmage, nas opominja na skrb za svoje zdravje, obenem pa pentljo nosimo v podporo mamam, hčerkam, sestram, prijateljicam in sodelavkam.

Sklenile smo, da postane sodelovanje z divaško knjižnico stalnica in se dogovorile, da bomo v bližnji prihodnosti organizirale okroglo mizo na tematiko preventive in o tem obvestile tudi širšo javnost.

Orjana Gombač,

pomočnica vodje Podružnice Obala in Kras

Foto: Orjana Gombač

ZAKLJUČEK POLETNE BRALNE AKCIJE V DIVAŠKI JAMI

Mladinski oddelek Kosovelove knjižnice Sežana je v letošnjem poletju pripravil že četrto leto zapored poletno bralno akcijo za mlade bralce z naslovom Knjiga zažiga!, Bodi kul, beri ful je njen slogan. V tej akciji sodelujejo mladi bralci občin Sežana, Divača, Komen in Hrpelje-Kozina. Vsako leto je dogodek organiziran v drugi občini. Letos je bila na vrsti občina Divača. V četrtek, 22. septembra, smo imeli slavnostni zaključek in podelitev priznanj in nagrad mladim bralcem. Zaključni dogodek je potekal pri Divaški jami. Prijeten ambient je poskrbel za prijetno vzdušje. Po ogledu jame, ki ga je vodil Borut Lozej, je dogodek popestrila Vesna Marion s svojim kamišibajem in pravljico Zimske jagode. Letos je bralo kar 41 bralcev, ki so prebrali preko 400 knjig. Nagrado za največ prebranih knjig je prejela bralka, ki je prebrala 110 knjig, saj je oddala kar 22 zbirnih kartončkov. Tudi ostali bralci so bili zelo pridni in vsi so bili nagrajeni s knjigo in majico Knjiga zažiga! Bodi kul, beri ful. Ker so imeli možnost izdelati izdelek v povezavi s prebrano knjigo, so bili najbolj izvirni tudi nagrajeni. Za izpeljavo dogodka se zahvaljujemo sponzorjem, ki so nam omogočili, da

smo dogodek lepo izpeljali. Zahvala gre najprej Jamarskemu društvu Gregor Žiberna iz Divače in predsedniku Borutu Lozeju, ki nas je popeljal skozi čudovit podzemni svet, skozi Divaško jamo. Sledila je pogostitev s sladkimi dobrotami iz Mlinotesta. Praktične nagrade so prispevali Šraml, d. o. o., GECzav, Generali in Saop. Da je bil dogodek še malce bolj napet pa smo izžrebali še nekaj nagrad, ki so jih prispevale picerija Etna, Filmski muzej

iz Divače, Lipica turizem, Kosovelov dom Sežana in Vojaški muzej Tabor iz Lokve. Vsem se zahvaljujemo za sponzorska sredstva, s katerimi smo naredili dogodek še bolj poseben, in se priporočamo tudi za naslednje leto. Upamo, da poletno bralno akcijo ponovimo tudi drugo leto in se nam pridruži še več mladih bralcev.

Petra Hlača
Foto: Petra Hlača

MI VANDRAMO NAPREJ

V začetku oktobra smo z obiskom Nepala odprli težko pričakovano sezono potopisnih srečanj v divaški knjižnici. Srečanja, kjer s popotniki z raznoraznih koncev Slovenije odkrivamo različne koticke našega prekrasnega sveta, vsako leto privabijo lepo število obiskovalcev. In tudi na letošnjem uvodnem srečanju ni bilo nič kaj drugače. Prvič, a prav zagotovo ne zadnjič, nas je z jasno, tekočo besedo in fotografijami nagovoril popotnik, učitelj, gornik ter avtor knjige Zakaj pa ne? David Stegu. Z njim smo se sprehodili skozi izjemno barvito deželo, ki se nahaja pod najvišjimi vrhovi sveta, to je skozi državo Nepal. Gre za eno najrevnejših držav na svetu, a tudi za državo, ki ima zabeleženo najnižjo stopnjo samomorov. Ljudje so, kot nam je povedal predavatelj, nasmejani in žareči. Zanimivo, mar ne?! Iz živah-

nega glavnega mesta Katmandu nas je Škofjeločan preko prelazov ob intenzivnem doživljanju višje nadmorske višine popeljal v smeri glavne nepalske himalajske »hrbtenice«. Obiskali smo še džunglo ter začutili pravi utrip nepalskega podeželja, saj je naš gost nekaj svojega časa preživel z domačini tako, da je poučeval na šoli. Obogateni z nepalsko zgodbo smo srečanje zaključili z željo, da se kmalu spet srečamo še z Davidovo indijansko zgodbo. Morda že prihodnje leto. Do takrat pa bomo križemkražem vandrali naprej. Vabljeni, da se nam pridružite!

Tanja Bratina Grmek
Foto: arhiv Knjižnice Divača

»SKUPAJ SE IMAMO DOBRO«

Letošnji Teden otroka, ki je potekal med 3. in 9. oktobrom in katerega osrednja nit je bila tema *Skupaj se imamo dobro*, smo ob pomoči naših vrtčevskih prijateljev, s katerimi se imamo vedno zelo lepo in zelo dobro,

obeležili tudi v prostorih naše knjižnice. Najmlajši Levčki z vzgojiteljicama Nušo in Leo, Ježki z vzgojiteljicama Matejo in Jano ter Žabice z vzgojiteljicama Branko in Ano so strumno zavihali rokave, pridno ustvarjali ter s

svojimi radoživimi izdelki kot vedno polepšali naše prostore. Hvaležna za naše skupno sodelovanje!

Tanja Bratina Grmek
Foto: arhiv Knjižnice Divača

RAZSTAVA OB 35-OBLETNICI MEDOBČINSKEGA DRUŠTVA INVALIDOV SEŽANA V KNJIŽNICI DIVAČA

Tudi v Kosovelovi knjižnici so počastili jubilej sežanskega Medobčinskega društva invalidov, ko so v drugi polovici septembra v divaški enoti odprli razstavo unikatnih izdelkov marljivih članic delavnice ročnih del, ki jih vodi predana mentorica Sonja M. Trampuž. Tokrat so si obiskovalci ob knjižnih policah in brskanju med knjigami z veseljem in občudovanjem ogledovali krasna likovna dela, ki sta jih poleg mentorice Sonje M. Trampuž na ogled postavila še Ivica Žerjal ter Stane Barič, in najrazličnejša ročna dela, ki so pri obiskovalcih vzbudila veliko zanimanje. Z veseljem so si ogledali izdelke iz filca, kot so kuharji, žabe, mačke, sove, rože in

druge figure. Kot je povedala predsednica MDI Sežana Jelica Grmek, se članice delavnice ročnih del, v kateri prizadevno poleg mentorice Sonje M. Trampuž ustvarjajo še Anita Pipan, Mirjana Metlikovec, Marija Počkar, Vida Marinšek, Vlasta Skočič, Ivica Žerjal, srečujejo ob ponedeljkih popoldne po 15. uri v prostorih Kras – Carso v občinski stavbi v Sežani. Vse, ki bi radi ustvarjali pri ročnih delih, pristrčno vabijo v svojo sredo. Razstava je bila na ogled do polovice oktobra 2022.

Olga Knez

Foto: Olga Knez in arhiv Knjižnice Divača

BRALNI PALČEK V DIVAŠKI KNJIŽNICI

Bralni palček, bralna značka za predšolske otroke, ki poteka v sodelovanju med Vrtcem Sežana ter Kosovelovo knjižnico iz Sežane, se odvija že vrsto let. V času epidemije so bila druženja nekoliko okrnjena. Bralni palček je sicer potekal, vendar vrtčevski otroci niso prišli v knjižnico. V vrtcu jih je tako obiskala knjižničarka enkrat za začetek ter enkrat ob koncu, ko je podelila priznanja. Po dveh letih premora pa se je Bralni palček vrnil v knjižnične prostore. V torek, 18. oktobra 2022, se je v divaški knjižnici tako pričela letošnja sezona Bralnega palčka, ki je sovpadala s pričetkom pravljičnih uric. Otroke je pričakala in pozdravila tamkajšnja knjižničarka Tanja, mladinski knjižničarki iz Sežane pa sva z igrano pravljico *Obisk avtorice Gaje Kos popestrili*

dogodek. Otroci so ob koncu druženja prejeli člansko izkaznico, s katero si bodo od sedaj naprej lahko redno izposojali knjige z bralnega seznama ter jih skupaj s starši tudi prebirali. Naloga predšolskih otrok je, da si izberejo eno pravljico ter eno pesmico, se nanjo pripravijo in jo nato pripovedujejo, oddeklamirajo vzgojiteljici ter vrtčevskim sošolcem. Projekt bralna skupaj z Bralnim palčkom se zaključi s podelitvijo priznanj Bralnega palčka v začetku februarja. Obisk v divaški knjižnici je bil obilen in tudi nadvse živahen, saj so nas obiskali tako divaški kot tudi senožeški vrtčevski otroci s svojimi starši, stariji starši, bratci in sestricami.

Petra Hlača

Foto: arhiv Knjižnice Divača

PROCENT ZA DEDIŠČINO

Zopet je prišel čas, ko lahko del svoje dohodnine namenite organizacijam, ki delujemo v javnem interesu.

Mnogi od vas ste se že udeležili kakšnega od naših dogodkov ali delavnic, slišali za naše dediščinske projekte, se ustavili na naši stojnici ali pa z nami na tak ali drugačen način sodelovali.

Če bi nas želeli podpreti, ste vabljeni, da nam namenite 1 % dohodnine. Podrobnejše informacije dobite na naši spletni strani: <https://www.dobra-pot.si/procent-za-dediscino.html>. Časa za oddajo je do 31. decembra!

Takšna donacija vas nič ne stane, saj grede sredstva sicer nerazporejena v državni proračun, nevladniki pa znamo iz malo narediti zelo veliko.

Zavod Dobra pot

Foto: Zavod Dobra pot

NOSILKI NESNOVNE KULTURNE DEDIŠČINE PLETARSTVA

Z velikim veseljem in ponosom sporočamo, da je Ministrstvo za kulturo evidentiralo Jasmino Klopčič in Janjo Smrkolj v registru nesnovne kulturne dediščine kot nosilki izročila in znanj pletarstva. V opisu dejavnosti nosilk nesnovne dediščine pletarstva je zapisano: »*Jasmina Klopčič in Janja Smrkolj sta se pletarskih veščin izučili pri različnih mojstrih pletarstva. Pletarske izdelke izdelujeta iz beke (košare, lampijoni,*

ptičje hiše, pladnji), iz srobot (ptičje krmilnice, koši, košule, 2/3 košare), iz koruznega ličja (podstavki, torbice), iz slame (okraski, ptički, venčki, košarice, peharji), iz ločja (košarice), iz navadnega trsta (ptičje krmilnice, peharji), iz dreva, leske in beke pa izdelujeta za območje Krasa značilen koš za listje imenovan 'žbrinca'.

Iz bekinih viter opletata steklenice, kozarce in vaze.

Svoje znanje pletarstva prenašata

Pleteni izdelki. foto Sitka Tepeh

na otroke in odrasle v okviru delavnic, ki potekajo v organizaciji Zavoda Dobra pot, in delavnic na okoliških osnovnih šolah. Demonstracije pletenja izvajata tudi v okviru različnih dogodkov v lokalnem okolju in drugje po Sloveniji.

Znanje širita z video vsebinami preko spleta, v sodelovanju z Zavodom Dobra pot pa sta izdali brošuri o opletanju steklenih predmetov z beko in pletenju košar.

Izdali sta tudi pletarski priročnik.«

Čestitamo ob prejemu naslova nosilk nesnovne kulturne dediščine pletarstva in se veselimo novih pletarskih delavnic projekta Otip narave!

Zavod Dobra pot

Pletarki pri delu, foto Zavod Dobra pot

VSEM OBČANOM ŽELIMO VESELE PRAZNIKE IN SREČNO 2023!

DAN BIOSFERNIH OBMOČIJ

V soboto, 22. oktobra, smo se v Parku Škocjanske jame pridružili prvemu praznovanju svetovnega dne biosfernih območij. Z obiskovalci dogodka smo izdelovali gnezdilnice za čmrle in opozarjali na pomembnost biotske raznovrstnosti ter vlogo divjih opraševalcev v naravi.

V okviru projekta Cvetoče police smo na stojnici predstavili življenje čmrlejev, razbili vse predsodke o njihovi lenobi in izdelali več kot 20 gnezdilnic, v katere se bodo čmrleje matice morda naselile naslednjo pomlad. Razdelili smo semena cvetic in zdravilnega lučnika, ki bodo zrastle v naših vrtovih in pripomogla k boljši preskrbljenosti divjih opraševalcev s cvetnim prahom ali medicino, nam pa omogočila pravo izjemno zdravilnega lučnikovega sirupa. Pogovorili pa smo se tudi o medovitih zeliščih in skrbi za sonaravno delovanje v naši okolici.

Biosferna območja so **mednarodno prepoznana območja ekosiste-**

mov z bogato biotsko raznovrstnostjo. Unesco, organizacija združenih narodov za izobraževanje, raziskovanje in kulturo, je ustanovila leta 1971 mednarodni interdisciplinarni program **Človek in biosfera** – Man and Biosphere Programme, ki je namenjen ohranjanju ekosistemov, krajine, biološke pestrosti, spodbujanju trajnostnega gospodarskega razvoja ob vključevanju in sodelovanju lokalnega prebivalstva ter omogočanju raziskav, izobraževanj in osveščanja o izjemnih vrednotah narave. Danes je v svetovno mrežo vključenih 738 biosfernih območij v 134 državah in vključuje vse vrste ekosistemov in prav tako urbana

področja. Več kot 260 milijonov ljudi ima svoj dom v biosfernih območjih, ki obsegajo skupaj približno 5 % zemeljske površine. Vsako leto se pridružijo nove lokacije in vse več držav bo sledilo ciljem programa Človek in biosfera.

Od leta 2004 je bilo določeno tudi **Biosferno območje Kras**, ki se razteza na površini slabih 60.000 ha in sovpada z mejami Regijskega parka Škocjanske jame. Razdeljeno je na osrednji zavarovani del nad podzemnim sistemom Škocjanskih jam, vplivno območje s porečjem Reke in robno tranzicijsko območje v preostalem delu občine Divača. Letos se je Biosferno območje

Izdelovanje gnezdilnice za čmrleje, foto Zavod Dobra pot

Dan biosfernih območij, foto Zavod Dobra pot

Kras še razširilo na predvidena območja priključitve v občinah Hrpelje-Kozina in Pivka. Dejavnosti so usmerjene k sonaravni rabi prostora, pri tem pa sodelujejo predstavniki lokalne skupnosti, znanstveniki, strokovne službe, nevladne organizacije, kulturne skupine ter drugi deležniki.

V Sloveniji so bila do zdaj razglašena

štiri biosferna območja: Biosferno območje Julijske Alpe, Biosferno območje Kras, Biosferno območje Kozjansko in Obsotelje in Biosferno območje Mura.

Hvala obiskovalcem za družbo, burno izmenjavo mnenj in izdelavo številnih gnezdilnic za čmrleje.

Spet smo naredili nekaj dobrega za

naravo in za nas ter odprli vrata sožitju med naravo in človekom. Se vidimo ob naslednjem praznovanju biosfernih območij!

Zavod Dobra pot

Foto: arhiv Zavoda Dobra pot

JESENSKI SEMENJ RAST+

Na jesenskem semnju rast+ na tržnici v Divači, v Večnamenskem objektu nasproti pošte ob glavni Kraški cesti, je bilo v soboto, 1. oktobra, prav živahno.

Po celotedenskem deževju nas je v objektu pričakala velika luža, ki smo jo uspešno sanirali in pripravili mize z naravnimi dobrinami. Že kmalu so prišli prvi udeleženci, stari znanci, in prinesli plodove, semena oziroma pridelke za ozimnico, ki so jih pridelali v presežku. Izbira je bila raznovrstna: semena muškata in navadnega žajblja, sveža paprika, semena posebne vrste listnatega ohrovta, ki je dobil tukaj posebno poimenovanje "raštika", semena motovilca, plodovi lešni-

kov in orehov, nekaj sobnih rožic, veliko malin, grozdja in zelišča za čaje. Iz daljnega Bolzana pa so prišla semena rožlina, bujno cvetoče vrtno rastline.

Ob izmenjavi dobrin si podelimo tudi nasvete za vzgojo in nego rastlin, kako se ubranimo škodljivcev, kako pripravimo zemljo, kako obrezujemo ali redčimo določene povrtnine ... Na semnju lahko tako izvemo vse, kar nam pride prav na samooskrbnem vrtu. Tokrat je bila glavna tema tudi suša, ki je pestila zemljo letošnje poletje. Izmenjali smo izkušnje o več načinih sonaravnega delovanja, kako lahko s pomočjo raznih zastirk ublažimo vpliv suše ali kako pomemben je za dober pridelek čas sajenja. Ugotovili

smo, da nam pri vrtnarjenju v izobilju pomagajo tudi majhne koristne živali, kot so ježi, žabe, hrošči ali divji oprasovalci. Lahko bi rekli, da smo si letos izmenjali veliko več semen medovitih rastlin kot prejšnja leta.

Hvala vsem udeleženiim za izmenjavo naravnih dobrin in zanimivih izkušenj, ki potrjujejo, da je izobilja dovolj za vse, le potruditi se moramo zanj. Zadovoljni smo, da je našel vsak udeleženi tudi kaj zase, kar bo obogatilo njegov vrt in življenje.

Zavod Dobra pot

Foto: arhiv Zavoda Dobra pot

Izmenjava naravnih dobrin

Jesenski semenj rast+.

DEDIŠČINA JE POVSOD OKROG NAS (VZ)TRAJNOSTNA NIT

Na Delezovi domačiji v Parku Škocjanske jame smo se v okviru Dnevov evropske kulturne dediščine in Tedna kulturne dediščine preizkusili v tkanju – rokodelski veščini naših prednikov.

Trajnostna dediščina je slogan letošnjih dogodkov ob evropskih dnevih

kulturne dediščine, v Sloveniji smo jim dodali še dodaten pomen, in sicer **(Vz)trajnostna dediščina**, saj z našimi trajnostnimi dejanji pripomočemo, da bo dediščina vz-trajala tudi v prihodnosti.

Na delavnici projekta Nit so vrli tkalci dobili v roke najprej lesen pripomo-

ček, neke vrste ročne statve, na katere so napeli tanko nit. Ko je bila osnova kazala za knjige narejena, so si izbrali različne preje v pisanih, kričecih ali naravnih barvah in vlekli votek, torej nit, ki se vtke prečno med podolžne niti tkanine, enkrat z leve in potem z desne strani. Preprost gib, ki pa je

zahteval veliko mero natančnosti in enakomerno vlečenje niti, saj je bila od tega odvisna širina kazala. Zaradi zbranosti pri delu je včasih nastala popolna tišina, včasih pa so se udeleženci razgovorili o oblačilni kulturi in trajnostnem načinu pridelave različnih vlaken za tkanje.

Izvedeli smo, da je intenzivna pridelava bombaža za potrebe tkalske industrije zelo netrajnostno naravnana. Iz bombaža kot trajne rastline so razvili enoletno rastlino, ker je tako strojna pridelava lažja in dobički večji. Za eno majico sta potrebna dva grmička bombaža, ki raste na dveh kvadratnih metrih površine. Alternativa temu okoljsko škodljivemu načinu pridelave

je bio bombaž in kvalitetna izdelava majic, ki jih lahko nosimo dalj časa.

Beseda je stekla tudi o vzgoji lanu in njegovi obdelavi, od prediva do priprave pletiva itd. Vprašanj, kako nastane pletivo, skratka ni zmanjkalo. Družno smo ugotovili, da znanja o ročnem tkanju izginjajo in jih bo treba z lastno aktivnostjo obnoviti in razširiti. Poleg platno vezave smo tokrat spoznali tudi keper vezavo in izdelavo tkalskega vozla.

Pri ročnem tkanju dobimo vedno unikaten izdelek in tokratna raznovrstna in raznobarna kazala za knjige so to v polni meri potrdila.

Zahvaljujemo se udeleženkam delavnice ročnega tkanja za vztrajnost in

upamo, da bodo pridobljeno znanje te rokodelske veščine uporabile še kdaj.

Zavod Dobra pot

Foto: arhiv Zavoda Dobra pot

Ročno tkanje.

Delavnica (Vz)trajnostna Nit

(Vz)trajnostna Nit, kazala za knjige

PO VEČ KOT 80 LETIH ŠE VEDNO ŽIV SPOMIN NA PRIHOD PRVIH PARTIZANSKIH ČET NA PRIMORSKO

81. obletnico prihoda partizanskih čet na Kras in v spomin na začetek organiziranega upora proti okupatorju je na Ocinci pri Štjaku (28. 8. 2022) potekala tradicionalna proslava, ki so jo tudi letos ob sežanskem občinskem prazniku organizirali Občina Sežana, Združenje borcev za vrednote NOB Sežana in Občinski odbor ZB za vrednote NOB Sežana, Krajevna skupnost Štjak in Lovska družina Vrabče-Štjak.

Ob praporščakih, ki so na prizorišče prikorakali pod vodstvom veterana vojne za Slovenijo Bruna Kocjana, in sežanskem mešanem pevskem zboru, ki prav letos praznuje 20-letnico svojega delovanja, so se zbrali številni obiskovalci, med njimi tudi sežanski častni občan Srečko Rože, sežanski župan David Škabar, ki je imel tudi pozdravni nagovor, župani sosednjih

občin in zagovorniki vrednot NOB. Slavnostni govornik predsednik ZZB NOB Slovenije Marijan Križman je poudaril veličino NOB in kalvarije Primorcev, ki se je začela že v 1. sv. vojni. Obenem je izpostavil prizadevanja borčevske organizacije za preimeno vanje državnega praznika priključitve Primorske v matično domovino. O ustvarjanju novega praznika Občine Trst pa je dejal: »In ne pozabimo, da je v tistem času čudnega trgovanja zunanjih ministrov Italije in Slovenije prišlo do novega praznika tržaške občine. Tržaške oblasti so sprejele predlog župana Roberta Dipiazze o prazniku, s katerim bodo po navedbah desne večine v mestu obeležili osvoboditev Trsta izpod jugoslovanskih partizanov, ki so se umaknili 12. junija 1945 in ne 1. maja, ko so Trst osvobodili

partizani. To so dosežki prejšnje vlade in predsednika države, ki so v Bazovici uspešno prezrli žrtve IX. Korpusa in 4. armade padlih za osvoboditev Trsta. Ostale so le žrte fojbe, ki jih Italijani štejejo v tisoče in s tako prirejeno zgodovino seznanjajo dijake in študente, o agresiji Italije na Slovenijo brez vojne napovedi pa nič. O žrtvah, mučenih in pobitih med ofenzivami pa nič. Nič tudi o taborišču na Rabu, tam so ljudje hodili na oddih, kot je izjavil nekdanji italijanski predsednik vlade Silvio Berlusconi. Da bi presegli nesoglasja ali celo sovražnosti med dvema narodoma je slovensko-italijanska kulturno zgodovinska komisija soglasno sprejela poročilo. Sestavljala ga je 7 let, njena zasedba se je medtem nekajkrat spremenila. Pod končno verzijo dokumenta sta se kot sopredsednika

podpisala Milica Kacin Wohinz in Giorgio Conetti. Komisijo sta ustanovili vladi obeh držav z nalogo, da celovito in natančno preuči vse pomembne vidike političnih in kulturnih odnosov med dvema narodoma. Končno poročilo je danes dostopno na raznih spletnih straneh, ni pa dobilo prave odmevnosti in širše razpoznavnosti. Poročilo bi morala sprejeti tudi država Italija, kar bi odnose med državama spremenilo in prispevalo k poznavanju dejstev iz obdobja 1880–1956.«

Križman je ob tem še dodal, da italijanski šolski kurikulum ne pozna besed fašizem, okupacija, genocid nad slovenskim narodom in se sprašuje, da v kolikor se Italijani ne bodo seznanili s poročilom mešane komisije in bodo slovenski državni voditelji še naprej tiščali glavo v pesek, se bomo morali mi opravičiti Italiji, da nas je napadla, pobijala, požigala, razseljevala in uničevala vse, kar je bilo slovenskega.

Kulturni program, ki ga je povezovala napovedovalka Janja Novoselc, sta ob partizanskih pesmih, ki jih je pod

taktirko Andreje Tomažič Hrvatini zapel sežanski zbor, v katerem že vrsto let na harmoniko igra Silvano Kralj, sta oblikovala še gledališki igralec Rafael Vončina z interpretacijo poezije letos preminulega režiserja, pesnika in vsestranskega kulturnega delavca Bojana Podgorška, in Darko Nikolvski, ki je ob letošnjem Kajuhovem letu pripravil besedilo in režijo mo-

nodrame o življenju in delu pesnika in narodnega heroja z naslovom Rad bi vam povedal zgodbo. Vsi nastopajoči so poželi obilen aplavz. Sledilo je družabno srečanje ob partizanskem golažu, ki ga je prispevala Brkinsko-kraška zveza lovskih družin.

Olga Knez

Foto: Olga Knez

DEINSTITUCIONALIZACIJA ZAVODA DOM NA KRASU V DIVAČI

Spoštovani Divačani, pred vami je drugi del prispevka z naborom javno dostopnih informacij. Prvi del prispevka (kot Brošura 1) je objavljena v majskem glasniku občine na strani 7. Sam prispevek je sicer nastal v že mesecu maju, vendar je njegovo objavo v septembrskem glasniku občine Divača »zadržala« gospa županja.

V želji po čim kvalitetnejši predstavitvi projekta in problematike se je oblikovala istoimenska FB skupina (civilna iniciativa GIBANJE ZA DIVAČO), kjer lahko tudi sami pregledate/preberete omenjeno dokumentacijo.

Projekt Deinstitucionalizacije je zasnovan tako, da naj bi se v vse kraške občine SKUPNO preselilo 24 varovancev zavoda, vendar je trenutna številka varovancev, ki se nameravajo priseliti v mestno naselje Divača, 30.

Torej, 30 varovancev, 5 stanovanjskih enot na treh različnih lokacijah v Divači.

Za dve novogradnji nasproti RTP-ja vemo že nekaj mesecev, je pa podatek, da sta bili obe zemljišči ocenjeni na 146.000€ zanimiv, vendar resničen, saj je parceli prodal Fin Impex-a (prodajalec) Ministrstvu (MDDSZ; kupec) za točno omenjeni znesek (kupoprodajna pogodba, ki nam je bila posredovana s strani MDDSZ, hranimo jo v arhivu CI). Kar je nekoliko »nenavadno« v sami pogodbi, pa je to, da je uradni cenilec nepremičnin v ožjem sorodstvu s članom odločujočih organov občine Divača (njuni imeni hranimo v arhivu CI). In že v sami pogodbi piše, da se bosta nepremičnini gradili za potrebe projekta Deinstitucionalizacije.

In to leta 2020, torej leto pred samo gradnjo in 2 leti pred predstavitvijo v Divači (dne 21. 3. 2022).

V dneh po predstavitvi smo predstavniki civilne iniciative poskušali stopiti v stik z gospo županjo in občinskimi svetniki ter jih prepričati v sklic izredne seje občinskega sveta, kjer bi lahko (ob naši pomoči ali brez nje) obravnavali vso pridobljeno dokumentacijo in poskusili vsaj začasno ustaviti izvedbo projekta oziroma zagotoviti njegovo strokovno izvajanje, vendar se na naše prošnje/zahteve NISO ODZVALI.

Poskušali smo celo oblikovati skupno delovno telo/skupino (trije predstavniki CI, trije svetniki, strokovnjakinja, predstavnik krajevne skupnosti), pa nam to do današnjega dne ni uspelo, saj (tako trdi sama gospa županja) noben izmed svetnikov ne želi sodelovati. Tik pred sejo smo jim poslali tudi uradni dopis. Odgovora nismo dobili in, za piko na i, problematika Doma na Krasu ni bila uvrščena niti na dnevni red 23. redne seje občinskega sveta z dne 20. 4. 2022.

Če sklepamo torej po vsem zgoraj omenjenem, lahko zelo hitro predvidimo, da vodstvo Občine Divača priseljevanja vse večjega števila varovancev zavoda Dom na Krasu ne vidi kot omembe vreden »problem«.

CI je odkrila tudi, da Občina Divača deluje BREZ NADZORNEGA ODBORA, kar je v začetku aprila potrdila tudi gospa županja. To so potrdili tudi z Direktorata za lokalno samoupravo oziroma Ministrstva za javno upravo, ko so nam posredovali dopis gospe županje (hranimo ga v arhivu CI).

To, da je občina Divača brez nadzornega odbora, pomeni, da je celotna situacija skrajno zaskrbljujoča. Osebe, ki so na spletni strani Občine navedene kot člani nadzornega odbora, to niso, saj so vsi v tem mandatu podali svojo odstopno izjavo ali pa so bili razrešeni s položaja. Če vzamemo v zakup tudi podatka, da so v bližnji preteklosti želeli ukiniti krajevne skupnosti občine Divača (pisna izjava enega izmed svetnikov, ki jo hranimo v arhivu CI), in da so vsi odbori Občine skorajda povečini sestavljeni le iz občinskih svetnikov (torej brez zunanjih sodelavcev), je celotna situacija (najmanj) zanimiva.

Pa da se vrnemo nazaj na sam projekt.

Projekt Deinstitutionalizacije je na kratko opisan na spletni strani Doma na Krasu – preobrazba. Sestavljen pa je iz dveh delov: INVESTICIJSKEGA DELA (v nadaljevanju DIIP) in iz STROKOVNEGA/VSEBINSKEGA DELA. Prvega smo dobili na vpogled, drugega pa po dveh mesecih še vedno ne, kljub temu da smo zanj prosili na pristojnem Ministrstvu, Inštitutu RS za socialno varstvo in zavodu Dom na Krasu. Zdi se nenavadno, saj gre za PILOTNI/KROVNI PROJEKT, ki so ga sestavili strokovnjaki, v njem pa naj bi pisalo, da se v Divačo lahko nastani le od 6 do 8 ljudi/varovancev zavoda v 1 stanovanjski enoti.

Sam projekt je bil sicer zasnovan po idejah italijanskega psihiatra Franca Basaglie, ki je zagovarjal ukinitvev psihiatričnih bolnišnic (ZAKON 180) in zato velja za začetnika sodobnega koncepta duševnega zdravlja. Imenujejo ga tudi italijanski reformator psihiatrije.

Prvi poskusi deinstitutionalizacije so se zgodili v Trstu in v Gorici, ti mesti pa nato kar nekaj desetletij veljata za primera dobre prakse. Vseeno pa Basaglia v DIIP-u ni omenjen. Zakaj? Verjetno zato, ker se »dobra praksa« že kaže kot »slaba praksa« in v Italiji že obstaja »Društvo žrtev zakona 180«. Najbolj presenetljivo pa je to, da 40-letnico zakona 180 v Trstu niso niti omenili niti praznovali.

V DIIP-u se kot primeri dobre prakse navajajo druge evropske/balkanske države in zavod Hrastovec. Na tej točki pa je treba navesti, da zavoda Dom na Krasu in Hrastovec spadata v isto kategorijo institucij - med POSEBNE SOCIALNO VARSTVENE ZAVODE. Teh je v Sloveniji le 5. Oba imata VERIFICIRAN VAROVANI ODDELEK, ki je posebej prilagojen oddelek za osebe z motnjami/težavami v duševnem zdravlju, ki predstavljajo NEVARNOST SEBI IN OKOLICI, zato je njihovo gibanje omejeno oziroma nadzorovano. Na omenjene oddelke se napoljuje le osebe z »odločbo«.

In kaj je torej namen/sklep tega prispevka?

Z njim želimo sporočiti naslednje:

- predstavniki civilne iniciative že mesece poskušamo pridobiti dokumentacijo v zvezi s projektom, a smo pri tem (kljub vsem zahtevkom, pritožbam in prijavam) neuspešni. Zato smo se za pomoč obrnili na odvetniško pisarno Čeferin, kjer bodo z dvema dopisoma (Občini Divača in Ministrstvu MDDSZ) poskušali ustaviti nestrokovno zastavljeni projekt in zahtevati strokovno presojo ter izpeljavo projekta po evropskih/strokovnih standardih.

Večino stroškov že od samega začetka sicer krijemo sami, vendar predvidevamo, da bo izstavljen račun visok.

Druge izbire, razen pravnega svetovanja, žal nismo imeli, saj:

- vodstvo Občine Divača zavrača sodelovanje s predstavniki CI in sklep glede problematike Deinstitutionalizacije v Divači sprejme skoraj 2 meseca po formaciji CI. S tem sklepom občinski svetniki »pooblastijo« gospo županjo, da ta poskusi (s pogovori s pristojnim Ministrstvom-MDDSZ in z vodstvom zavoda) ustaviti projekt.
- Dejstvo je, da za »regulacijo« števila varovancev zavoda v Divači ne obstaja nobena pravna podlaga – NI OBSTOJEČEGA ZAKONA, PREDPISA, ODLOKA ali AKTA, KI BI TO UREJAL. Tudi sprememba OPN-ja Občine Divača omogoča izvedbo tako nestrokovno zastavljenega projekta, saj predvideva izvajanje dejavnosti institucionalnega varstva v stanovanjskih enotah.

Predvidevamo lahko torej, da se bodo varovanci zavoda sprva priselili v manjšem številu (najnovejša neuradna informacija je 18 oseb) in nato se bo število do konca junija 2023 (uradni zaključek projekta Deinstitutionalizacije) večalo.

Potemtakem je največje število, ki ga lahko pričakujemo, okoli 70?

To se bo seveda zgodilo, če se projekta zaenkrat ne USTAVI. In to tudi je cilj CI že od samega začetka in od tega ne odstopamo, saj se zavedamo, da s pristankom obremenjujemo prihodnost naselja Divača in bodočih generacij.

Vse informacije so prosto dostopne na FB strani **Civilne iniciative GIBANJE ZA DIVAČO**. Dosegljivi smo na našem e-mailu naslovu: cdivaca@gmail.com.

Lep pozdrav,

**Civilna iniciativa
GIBANJE ZA DIVAČO**

AKTIVNO SPOZNAVALI DEDIŠČINO SREDNJEVEŠKIH CERKVA

Na veliki šmaren smo bili organizatorji dediščinskega pohoda s spoznavanjem srednjeveških cerkva na območju Biosfernega območja Kras in porečja Reke ter Občine Divača zadovoljni z udeležbo večjega števila pohodnikov, s katerimi smo kar osem ur družili ter skupaj spoznavali kulturno in naravno dediščino naše romarske poti. Prehodili smo dobrih 8 kilometrov, vse od cerkve sv. Trojice v Dolnjih Ležečah do vremske farne cerkve Marijinega Vnebovzetja. Na lokacijah posameznih cerkva smo marsikaj zanimivega slišali iz spominov na otroška leta ter ustnih izročil prednikov iz pripovedi domačinov Cvetke Mahnič iz Dolnjih Ležeč, Branka Cerkvénika iz Gradišča, Andreja Foškija iz Famelj ter Zdravka Škrlja iz Škofelj. Za strokovno razlago cerkva je poskrbela odgovorna konservatorka Minka Osojnik iz Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije. V fameljski cerkvi apostola sv. Tomaža pa je pohod s pogostitvijo in kulturnim programom popestrilo društvo TKŠD Urbanščica, v katerem

so sodelovali člani Tjaša Trampuž, Joško Franetič ter glasbenika Luka Dujc in Egon Bratož. Darila nastopajočim je v imenu organizatorjev Odбора za varstvo kulturne dediščine in Parka Škocjanske jame podeljevala etnologinja Darja Kranjc. Pohod smo zaključili še z ogledom Farne cerkve, kjer se je kmalu za tem odvijala

praznična sveta maša. Po maši pa smo se ob prigrizku, ki so ga pripravili domačini, Občina Divača ter fantje iz Skupnosti srečanje, družili z vsemi obiskovalci današnjega prazničnega dne ter župnikom Slavkom Obedom.

Mirjam Frankovič Franetič

Foto: Foto: Minka Osojnik

PREDSTAVITEV PLANINSKEGA VODNIKA »VREMŠČICA, BRKINI IN KRAS«

Planinsko društvo Sežana v letošnjem letu praznuje 70-letnico svojega neprekinjenega delovanja. Poleg prihajajočih aktivnosti je v okviru tega dogodka izdalo planinski vodnik z naslovom »Vremščica, Brkini in Kras« soavtorja tekstov in urednika edicije **Albina**

Žnidarčiča. V vodniku je opisano 114 kilometrov planinskih poti na območju Vremščice, Brkinov in Krasa, ki jih upravlja, ureja in oskrbuje Planinsko društvo Sežana in se nahajajo na območju petih občin, in sicer Sežana, Hrpelje - Kozina, Pivka, Postojna in

Divača, na območju katere se nahaja glavna planinskih poti, in sicer okrog 80 kilometrov. Vodnik je bil pred kratkim predstavljen s strani urednika Albina Žnidarčiča in animatorja Davida Terčona v Sežani in zelo odmevno sprejet med polno dvorano udeležencev.

Planinsko društvo Sežana

Foto: Doroteja Kavčič

OD MUSICE CREATIVE DO BOŽIČNO-NOVOLETNEGA KONCERTA

Letošnje Musice Creative, ki je, kot običajno, potekala v Izoli, se iz leta v leto udeležuje več naših godbenikov in mentorjev. Letos je sodelovalo kar 20 naših godbenikov in trije mentorji. Teden dni druženja je spletlo marsikatero nove in okrepilo stare prijateljske vezi, ki so še kako dobrodošle za sodelovanje v ekipi, kot je tudi ekipa glasbenikov v pihalnem orkestru. Priboljšano znanje smo javnosti pokazali na zaključnih koncertih v Izoli in Slovenski harmoniji.

Tudi letos smo sezono vaj uradno pričeli na domačiji Vrbin – zaradi gostoljubnega sprejema se k njim vedno radi vračamo. Zahvaljujemo se jim za pros-

tor in postrežbo po končanih vajah.

Po dveh letih premora so v Danah spet praznovali Kačišn'co, praznik vasi Dane, Kačiče in Pared. S svojim glasbenim programom smo obogatili slovesno otvoritev novih rekreacijskih površin.

17. septembra so slavili v Senožečah, in sicer 200. obletnico pivovarne Adria. Del bogate in zanimive osrednje prireditve, ki je potekala pod pokroviteljstvom ministra za gospodarski razvoj in tehnologijo Republike Slovenije Matjaža Hana, smo bili tudi mi. Na prireditvi z mnogimi zanimivimi gosti sta nam marsi kaj o zgodovini Senožeč in pivovarne po-

vedala voditelja Tjaša Škamprle in Primož Forte.

Oktober smo sodelovali še na enem pomembnem dogodku, slovesnosti ob prevzemu novega vozila Prosto-voljnega gasilskega društva Divača, na katerem smo prejeli tudi zahvalo za sodelovanje.

Do konca leta pa nas čaka še kup intenzivnih vaj, nastop v Podčetrtku in tradicionalni Božično-novoletni nastop, na katerega vabimo vse občanke in občane.

Jana Volk

Foto: David Vatovec

GOBAN VELIKAN

Po izdatnejših padavinah se je v jesenskem času pričela prava gobarska sezona. Krajanji in ostali vremski pobiralci gob so se hvalili, da jih je ogromno. Tudi Alessio Wruss iz Famelj se je pohvalil z ogromnim jurčkom. Skupaj smo ga stehali in ugotovili, da je težak kar 1380 g. Na fotografiji pa nasmejani najditelj!

Mirjam Frankovič Franetič
Foto: Mirjam Frankovič Franetič

»KAM ČMO IT DNS?« »SEJ NIMAMO KM!«

Jesenski večer, 17. novembra 2022, je bil poseben. Na Misličah je bilo veselo. Iz dimnikov domačih hiš se je kadilo in iz peči je prijetno dišalo, ljudje so zbirali sredi vasi in v zraku je bilo čutiti neko praznično vzdušje. Otroci so se razposajeno poigravali in še vaški psi so se prijazno muzali med obiskovalci vasi. Stavba nekdanje osnovne šole je bila razsvetljena. Po dolgem, dolgem času je sijala in vabila. Razsvetljena okna so bila videti še večja in še bolj svetla, obnovljen napis nad vhodnimi vrati je nekako slavnostno žarel. Kot bi se preteklost vrnila in oživila.

V krajevni skupnosti so pripravili ključek projekta, ki so ga soustvarjali celo leto. Projekt Družbeno aktivacijski center – stičišče mladih in manj mladih občanov KS Misličice in drugih prebivalcev občine Divača je bil v okviru participativnega proračuna občine Divača za leto 2022 skrbno realiziran. KS Misličice je v sodelovanju z Občino Divača strnila moči in z veliko dobre volje, prostovoljnega dela in vztrajnosti izpeljala zastavljene načrte.

Uredili so večji prostor v stavbi nekdanje osnovne šole, ga opremili z družabnimi igrami, uredili so sanitarije in delno tudi pročelje stavbe. Še posebej je pomembna ohranitev napisa nad vhodnimi vrati »ŠOLA MISLIČE«, ki priča o poti vzgojnoizobraževalnega dela na Misličah. Ureja se tudi oko-

lica šola vključno z zunanjo športno površino otroškega igrišča. Dela se prilagajajo večji investiciji v vasi, ureditvi vodovoda, ki se intenzivno izvaja v vasi in v širši okolici.

V predlogu projekta na začetku leta so v KS Misličice poudarili, da bi načrtovana obnova prostorov v nekdanji osnovni šoli na Misličah odgovarjala na pogosto zastavljeno vprašanje mladih: »Kam čmo it dns?«, na katerega so odgovarjali: »Sej nimamo km!«.

Sedaj je podan nov odgovor. Urejeni prostori ustvarjajo pogoje za mladinsko in družbeno dejavnost celo leto. Prostor za zabavo, druženje in rekreacijo dobiva nove vsebine, domačini se v njem prijetno počutijo in imajo veliko načrtov. Na dogodku je zbrane nagovorila županja občine Divača Alenka Štrucl Dovgan, ki je skupaj z otroki in mladimi tudi simbolično prerezala slavnostni trak. Predsednik KS Misličice Mirko Grlica pa se je z iskreno zahvalo spomnil na vse, ki so na kakršenkoli način pomagali pri obnovi. Poudaril je pomen prostora za druženje za vse generacije, za krajanje in za druge okoliške prebivalce.

Vloženo delo odpira novo voljo in pripravljenost, da bi z obnovo objekta nadaljevali. Vsekakor pa so načrti sedaj usmerjeni v pripravo vsebin, ki bi se izvajale v objektu. Veliko dela so opravili krajanje prostovoljno, za kar zaslužijo

veliko zahvalo, saj le s skupnimi močmi lahko spreminjamo svet na bolje. Na otvoritvenem večeru so »stopili skupaj« in vsak na svoj način prispevali k lepemu večeru, ki se je razpotegnil v noč. In kot je dejal eden izmed domačinov: »Eno nedeljo smo popoldne malo špilali karte. Ampak en, dva, tri je bila ura tri ponoči. Nismo niti opazili, da so otroci, ki so se igrali, že zdavnaj šli domov in da smo ostali sami za mizo. Kar verjet nismo mogli. Ampak taku je bilo lepu!«

Projekt je dokazal, da izvira iz dolgotrajne želje krajanov, združuje revitalizacijo objekta z neizkoriščenim potencialom ter omogoča druženje mladih in vseh generacij iz lokalnega okolja.

Romana Derencin,

Občinska uprava Občine Divača

Foto: arhiv Občine Divača

KULTURNI VEČER DRUŠTVA UPOKOJENCEV DIVAČA

Društvi upokojencev Divača in Podčetrtek sta zadnji petek v novembru pripravili kulturni večer, ki se je odvijal v dvorani Rudnik Vreme. Namen je bil predstavitev dveh knjig literatov iz občine Podčetrtek. Program in pogovor je z avtorjema knjig vodila predsednica Društva upokojencev Podčetrtek, Veronika Kajba. Janez Žan Ilek je slikovito predstavil svojo knjigo z naslovom "Hudoba Jurij", o obsotelsko-kozjanski hudobi Juriju, v času njegovega življenja od leta 1888 do 1985. Avtor je v svojem raziskovalnem delu želel opisati življenje človeka, ki je dočkal starost 97 let in ni bil v čast in dobro ime ne svoji družini ne sosesčini. Avtorju je burilo duhove, kaj za vraga je vse počel ta Jurij, znan falot, bister, pretkan in zvit, da si je prislužil vzdevek Fakin. Pisec Alojz Slavko Toplišek pa je mislil strnil v knjigi "Nova pot", večer pa popestril še s svojimi duhovitimi in nadvse slikovitimi pesmimi. V domačem kraju je znan tudi kot pisec besedil, skečev in ostalih kulturnih dogodkov. Kulturni večer med društvi je popestrilo tudi dramsko društvo TKŠD Urbanščica z igranim odlomkom "Hitrič", pod mentorstvom Tjaše Trampuž. Za res lep večer sta se sodelujočim

zahvalila predsednik društva Upokojencev Divača, Stojan Cerkvenik, predsednica društva TKŠD Urbanščica, Mirjam Frankovič Franetič ter županja občine Divača, Alenka Štrucl Dovgan, ki je v pozdravnem govoru poudarila, da se že vrsto let na takih ali drugačnih srečanjih nadaljuje pobratenje z občino Podčetrtek in izrazila željo, da se ohrani tudi v prihodnje. Večer se je nadaljeval s prijetnim druženjem ob prigrizku ter dobri domači kapljici naših prijateljev iz Podčetrтка.

Mirjam Frankovič Franetič

Foto: Mirjam Frankovič Franetič

POŽAR NA KRASU

15. julija je na Krasu izbruhnil požar, ki so ga označili kot največjega v zgodovini samostojne Slovenije. Pogorelo je več kot 2.000 hektarjev površine. Člani PGD Divača smo bili na požarišče prvič pozvani 21. julija. V sedmih dneh smo opravili več kot 550 intervencijskih ur. Na požarišču je svoje delo opravljalo veliko število gasilcev z vso razpoložljivo gasilsko opremo, vozili in ob pomoči zračnih plovil. Zaradi usklajenosti intervencije kljub tako masovni udeležbi k sreči ni prišlo do večjih poškodb. A izjemno naporni pogoji za delo

– dolge izmene, ki so lahko trajale tudi preko 18 ur, vročina, nedostopen teren, preteče nevarnosti zaradi neeksplozivnih ubojnih sredstev – so pripomogli k eni najtežjih intervencij, na katerih smo sodelovali člani PGD Divača. Prisotni gasilci smo bili izjemno hvaležni vsem prebivalcem ogroženih krajev, ki so nas redno oskrbovali z vodo in energijskimi napitki, prigrizki, organizirani so bili tudi topli obroki. Najbolj pa nam bodo ostali v spominu prizori, ko smo se gasilci vračali z intervencij – v mnogih vaseh so nas prebival-

ci vseh generacij pozdravljali, nam ploskali, pisali spodbudne misli in zahvale na transparente, kar nam je gotovo največ pomenilo.

POSLEDICE POLETNE SUŠE

Na Kozjanah so zaradi velike suše letos ostali brez pitne vode, zato smo, v organizaciji Zavoda za gasilno in reševalno službo Sežana, večkrat tedensko vozili pitno vodo v lokalni rezervoar. Na našo pobudo smo zaradi lažje izvedbe pretakanja vode napeljali približno 200 m začasnega vodovoda, ki smo ga postavili člani

PGD Divača, stroške materiala pa je poravnala Občina Divača.

Suša ni prizadela samo prebivalcev naših krajev, prizanesla ni niti divjim živalim, ki živijo na našem območju. Na prošnjo Lovske družine Divača smo s pitno vodo napolnili več kalov v divjaški občini.

EKIPA GASILCEV MLADINCEV PRVIČ NA REGIJSKEM GASILSKEM TEKMOVANJU

Napovedovala se nam je delovna jesen. Pričeli smo jo z regijskim tekmovanjem gasilcev mladincev, ki je potekalo v organizaciji PGD Sečovelje. Ker je ekipa mladincev prvič tekmovala na regijskem tekmovanju, smo se držali slogana – Važno je sodelovati, ne zmagati. Tekmovanja se je udeležilo 22 ekip (12 pionirskih in 10 mladinskih) obalno-kraške regije. Tekmovali smo v treh disciplinah. Pri prvi vaji se nam je žal pripetila neljubna nezgoda – odpela se je dovodna cev, zaradi česar smo izgubili precej časa in prejeli kazenske točke – zato smo preostali dve vaji skušali opraviti po svojih najboljših močeh. Čas med čakanjem na razglasitev rezultatov smo si krajšali z obiskom Letališča Portorož, ki je organiziralo dan odprtih vrat. Tekmovanje je bilo odlična izkušnja za nadaljna tekmovanja, saj smo se naučili, na kaj moramo biti

pozorni pri izvajanju vaj, spoznali smo svojo konkurenco in preživeli prijeten dan v družbi gasilskih tovarišev.

Teden dni za tekmovanjem smo načrtovali srečanje mladine Kraške

gasilske zveze, a nam jo je zagodlo slabo vreme, zato bomo srečanje izvedli/smo srečanje prestavili na pomladanski čas.

SLAVNOSTNI PREVZEM NOVEGA GASILSKEGA VOZILA

15. oktober je bil za PGD Divača eden najpomembnejših datumov v naši zgodovini, saj smo na slovesnosti prevzeli novo gasilsko vozilo cisterno, GVC-1. Slovesnost ob prevzemu se je pričela ob slovenski himni v izvedbi Pihalnega orkestra Divača in s prihodom praporščakov Kraške gasilske zveze.

»Biti gasilec ni poklic, ampak je način življenja. Dela, ki jih gasilci opravljajo, so sila raznovrstna, lahko nepredvidljiva in včasih tudi zanimiva. Delo prostovoljnega gasilca je naporno, včasih lahko nevarno ali neprijetno. Za uspešno izvedbo nalog, ki jih opravljajo gasilci, se morajo redno usposablјati, uriti, skrbeti za fizično kondicijo. Delo prostovoljnega gasilca ne pozna prostih dni, praznikov in počitnic in zahteva precej odrekanja. Za svoje delo pa gasilci ne pričakujejo plačila, najbolj so hvaležni, ko uspešno zaključijo in-

tervencijo in ko v očeh ljudi vidijo spoštovanje in hvaležnost za njihovo delo. Naloge pa bodo gasilci uspešneje upravlјali z ustrežno opremo. PGD Divača zato danes s ponosom prevzema novo gasilsko vozilo GVC-1,« je v uvodu v slovesno prireditev delo gasilca predstavila napovedovalka in besedo nato predala predsedniku PGD Divača Ivanu Kovačiču. Ta je na kratko orisal razvoj gasilstva v Divači in se zahvalil vsem, ki nas podpirajo. K besedi je povabil županjo Občine Divača, Alenko Štruel Dovgan, in člana upravnega odbora Gasilske zveze Slovenije, Jožeta Draskoblerja. Sledila je predaja ključev vozila poveljniku in skrbniku, ki je novo vozilo prižgal in vključil sirene. Podpredsednik PGD Divača, Matej Bržan, je predstavil osnovne karakteristike vozila – vozilo je izdelalo podjetje Svit Zolar d. o. o. na osnovi

naših potreb in želja. Vozilo predstavlja pomemben mejnik tehnične opremljenosti društva, saj je bilo zasnovano tako, da vsebuje čim več opreme za izvajanje tehničnih intervencij, katerih delež se vsako leto povečuje, kot se razvija področje, v katerem deluje. Ob taki opremljenosti bomo člani lahko posredovali bolj varno in učinkovito na raznovrstnih intervencijah. Podelili smo zahvale financerjem naše nove pridobitve – Občini Divača, podjetju Seven Refractories, Slovenskim železnicam in Zavarovalnici Triglav. Vozilo je bilo po zaključenem uradnem prevzemu na ogled občanom, prireditve pa se je nadaljevala z zabavo, ki se je zavlekla pozno v večer.

Jana Volk

Foto: arhiv PGD Divača in AlenFra Productions

INTERVENCIJE PGD SENOŽEČE

Prometna nesreča – Gabrk

Torek, 30. 8. 2022, ob 12.16.

Zgodila se je prometna nesreča na cesti med Divačo in Senožečami na Gabrku, občina Divača. V nesreči sta bila udeležena kolesar in osebno vozilo.

Po pozivu ReCO Postojna je na intervencijo izvozilo 5 gasilcev PGD Senožeče. Skupaj s kolegi iz ZGRS Sežana so zavarovali kraj dogodka ter nudili pomoč ekipi NMP Sežana pri oskrbi in prenosu ponesrečenega kolesarja do reševalnega vozila.

Prometna nesreča – Senožeče

Sobota, 3. 9. 2022, ob 16.51.

Zgodila se je prometna nesreča na

regionalni cesti med Senožečami in Senadolami, občina Divača, v kateri sta bila udeležena motorist in voznik avtodoma. V nesreči je bila ena oseba telesno poškodovana.

Po pozivu ReCO Postojna so na intervencijo izvozili 4 gasilci PGD Senožeče. Skupaj s kolegi iz ZGRS Sežana so zavarovali kraj nesreče, poškodovancu nudili prvo pomoč do prihoda reševalcev in jim pomagali pri nadaljnji oskrbi, ter odklopili akumulator. Ekipa NMP Sežana je poškodovano osebo prepepeljala na nadaljnje zdravljenje v izolsko bolnišnico.

Odstranjevanje osjega gnezda – Senožeče

Torek, 6. 9. 2022.

Gasilci PGD Senožeče so odstranili sršenje gnezdo iz podstrešja stanovanjske hiše v Senožečah.

Odstranjevanje sršenjega gnezda – Gabrče

Nedelja, 11. 9. 2022.

Obveščeni smo bili, da se v Gabrčah, občina Divača, na stanovanjskem objektu nahaja sršenje gnezdo, ki ogroža stanovalce. Gasilci PGD Senožeče so gnezdo odstranili iz stanovanjskega objekta.

Tehnična pomoč – Divača

Sobota, 10. 9. 2022.

V Divači pri vrtači Risnik, je policija zaprosila za pomoč pri pregledu terena zaradi suma na samomor. Na intervenciji so sodelovale enote jamarjev RC Postojna, Sežana in Tolmin ter gasilci ZGRS Sežana, PGD Senožeče in PGD Divača. Reševanje je prevzela Jamarska reševalna služba, ki je s pomočjo vrvne tehnike iz vrtače dvignila preminulo osebo. Na intervenciji je sodelovalo 8 gasilcev PGD Senožeče. Svojem preminule osebe izrekamo iskreno sožalje.

Prometna nesreča – Senožeče

Ponedeljek, 12. 9. 2022, ob 16.53.

Zgodila se je prometna nesreča na regionalni cesti med Senožečami in Štorjami v občini Divača pri uvozu na avtocesto. Prišlo je do trčenja dveh osebnih vozil.

Po pozivu ReCO Postojna je na intervencijo izvozilo 7 gasilcev PGD Senožeče. Skupaj s kolegi iz ZGRS Sežana so kraj prometno in požarno zavarovali, nudili pomoč ekipi NMP Sežana pri oskrbi in prenosu poškodovane osebe do reševalnega vozila, sanirali razlito tekočino, odklopili akumulatorje ter nudili pomoč vlečni službi pri nakladanju vozil.

Tehnična pomoč – Poplave

Četrtek, 15. 9. 2022, ob 11.15.

Močno neurje je zajelo območje obrtno industrijske cone Risnik v Divači. Zalilo je dvorišče podjetja, meteorna voda pa je ogrožala poslovne in skladiščne prostore.

Po pozivu ReCO Postojna so na intervencijo izvozili 4 gasilci PGD Senožeče. Skupaj s kolegi iz PGD Divača so zavarovali kraj dogodka in odprli jaške meteorne vode. Objekta ni poplavilo, škoda ni nastala.

Odstranjevanje sršenov –**Senožeče**

Torek, 20. 9. 2022, ob 19.45.

Gasilci PGD Senožeče so odstranili sr-

šenje gnezdo iz vrtno ute v Senožečah. Na intervenciji sta sodelovala 2 gasilca PGD Senožeče.

Odstranjevanje sršenov – Senadole

Petek, 23. 9. 2022.

Okoli 20.00 so v naselju Senadole, občina Divača, posredovali gasilci PGD Senožeče, ki so odstranili sršenje gnezdo v transformatorski postaji. Odklop transformatorske postaje iz omrežja so ob predhodnem dogovoru izvedli delavci Elektro Primorske.

Poplavljen objekt – Senožeče

Nedelja, 25. 9. 2022, ob 23.16.

Zaradi okvare vodne črpalke je podtalna voda zalivala klet stanovanjskega objekta.

Po pozivu ReCO Postojna je na intervencijo izvozilo 8 gasilcev PGD Senožeče, ki so iz kleti izčrpali okrog štiri kubične metre vode.

Večji požar nestanovanjskega objekta – Divača

Ponedeljek, 26.09.2022, ob 0:35.

V ulici Ludvika Požrlja v Divači je zagorel večji skladiščni šotor.

Po pozivu ReCO Postojna je na intervencijo izvozilo 8 gasilcev PGD Senožeče z dvema voziloma. Posredovali so skupaj s poklicnimi kolegi iz ZGRS Sežana, PGD Divača, PGD Povir in PGD Lokev. V požaru je bil uničen šotor velikosti 20m x 30m, dva viličarja, večja količina delovnih rokavic in raznega orodja. Poleg šotora je zagorelo tudi ostrešje bližnjega objekta, katerega streho, površine 120 kvadratnih metrov, so gasilci odkrili in pogasili ter prekrili s cerado. Na lokaciji je bil

prisoten tudi Občinski poveljnik CZ, policija ter zunanji izvajalec z delovnim strojem, ki je gasilcem pomagal pri premetavanju vsebine skladišča in gašenju posameznih žarišč.

Prometna nesreča – Neverke

Torek, 27. 9. 2022, ob 10.01.

Zgodila se je prometna nesreča pri tromostovju, na cesti med Divačo in Neverkami, občina Divača. Osebnostno vozilo se je prevrnilo na streho.

Po pozivu ReCO Postojna je na intervencijo izvozilo 6 gasilcev PGD Senožeče. Skupaj s kolegi iz ZGRS Sežana so požarno in naletno zavarovali kraj dogodka, odklopili akumulator, nudili pomoč NMP Sežana pri oskrbi in prenosu poškodovane osebe ter pomoč dežurni službi CPK Sežana pri sanaciji cestišča in pomoč vlečni službi. Poškodovana oseba je bila prepeljana v SB Izola na nadaljnje zdravljenje.

Požar osebnega vozila – Famlje

Petek, 7. 10. 2022, ob 15.01.

Na cesti med naseljema Dolnje Leževče in Famlje, občina Divača, je zagorelo osebno vozilo.

Po pozivu ReCO Postojna je na intervencijo izvozilo 6 gasilcev PGD Senožeče. Ob prihodu na kraj je bil avtomobil na avtobusni postaji že v celoti v ognju. Skupaj s poklicnimi kolegi iz ZGRS Sežana in PGD Divača so zavarovali mesto požara in pogasili goreče vozilo.

Prometna nesreča – Dolenja vas

Torek, 25. 10. 2022, ob 22.08.

Na regionalni cesti Senožeče - Sežana, pri cestninski postaji, je prišlo do prometne nesreče, v kateri sta bili udeleženi dve vozili.

Po pozivu ReCO Postojna je na intervencijo izvozilo 7 gasilcev PGD Senožeče. Na kraju so prometno in požarno zavarovali kraj nesreče, ga razsvetljevali, odklopili akumulatorja na vozilih in nudili pomoč Policiji. Na intervenciji so sodelovali s poklicnimi kolegi iz ZGRS

Sežana in NMP Sežana. V nesreči je bila lažje poškodovana ena oseba.

Prometna nesreča – AC Divača

Petek, 28. 10. 2022, ob 18.01.

Na avtocesti Divača-Kozina, občina Divača, sta trčili osebni vozili. Po pozivu ReCO Postojna je na intervencijo izvo-

zilo 7 gasilcev PGD Senožeče. Skupaj s kolegi iz ZGRS Sežana so prometno in požarno zavarovali kraj dogodka, na vozilih odklopili akumulatorja ter z vpojnimi sredstvi posuli razlize motorne tekočine. V nesreči se je ena oseba lažje telesno poškodovala. Na kraju so jo oskrbeli reševalci NMP Sežana

NOVICE IZ PGD SENOŽEČE

Srečanje članic KGZ

V soboto, 10. 9. 2022, je potekalo srečanje članic Kraške gasilske zveze, ki ga je gostilo PGD Materija. Članice smo se po uvodnem nagovoru razdelile v 2 skupini in sledili sta delavnici iz prve pomoči ter tehničnega reševanja. Prva skupina je odšla v spodnje prostore gasilskega društva, kjer je bil prikaz hitrega iznosa ponesrečenca iz vozila. Ogledale in preizkusile smo tudi opremo, ki jo gasilci uporabljajo pri prometnih nesrečah. Druga skupina pa je imela predavanje in prikaz osnov nudenja prve pomoči in uporabe defibrilatorja. Skupini sta se vmes zamenjali. Uradnemu delu je sledila večerja in druženje, na koncu pa je vsaka članica prejela darilo. Srečanja se je udeležilo 5 članic našega društva. Članice se zahvaljujemo PGD Materija in KGZ za organizirano srečanje.

Pionirji PGD Senožeče osvojili naziv regijski prvaki

V mesecu maju se je v Povirju odvijalo tekmovanje Kraške gasilske zveze, v katerem so pionirji dosegli prvo mesto, mladinke pa so bile druge. S tem sta se obe ekipi uvrstili na regijsko tekmovanje Matevža Haceta za mladino, ki se je odvijalo 24. 9. 2022. Pionirji so zopet dokazali nepremagljivost in osvojili odlično prvo mesto ter se s tem uvrstili na državno tekmovanje, ki bo drugo leto v septembru 2023. Mladinke pa so bile četrte. Ob prihodu domov pa so s slavlom pionirje pričakali operativni člani PGD Senožeče. Seveda pa ni manjkala niti pogostitev. Čestitke mladini in mentorjem.

Vaja evakuacije šole in vrtca

Dne 6. 10. 2022 je potekala vaja evakuacije v vrtcu in šoli Senožeče. Poleg vaje smo pripravili še ogled gasilskega vozila in opreme, regijski prvaki v kategoriji pionirjev so naredili prikaz vaj iz tekmovanja, otroci pa so se preizkusili še v vaji z vedrovko. Seveda pa ni manjkala niti pobarvanka za lep spomin na gasilski dopoldan. Vaje evakuacije se je udeležilo 6 gasilcev našega društva

Regijsko tekmovanje – Koper

Še en vrhunski dosežek naših gasilcev!

V soboto, 8. 10. 2022, je potekalo regijsko gasilsko tekmovanje, ki se je letos odvijalo v Kopru. Članskega tekmovanja se je udeležila ekipa članov B, ki so dosegli odlično 3. mesto in si s tem priborili možnost nastopa na državnem tekmovanju leta 2023! Fantom vse pohvale. Prav tako gredo pohvale vsem nastopajočim ekipam, še posebej pa vsem ekipam Kraške gasilske zveze za odličen skupinski rezultat! "Na pomoč!"

Slavnostna seja ob 30. obletnici ZGRS Sežana

V četrtek, 13. 10. 2022, je v Kosovelovem domu v Sežani potekala slavnostna seja ob 30. obletnici ustanovitve Zavoda za gasilno in reševalno službo Sežana.

Slavnostne seje sta se udeležila predsednik in poveljnik društva PGD Senožeče. Zavod za gasilno in reševalno službo Sežana je na slavnostni seji našemu društvu podelil plaketo za izjemno dobro sodelovanje.

Ob tej priložnosti v imenu PGD Senožeče še enkrat čestitamo kolegom iz ZGRS Sežana. Naj naše sodelovanje ostane na tako visokem nivoju kot do sedaj.

Lara Čič

Foto: Arhiv PGD Senožeče

PREVZEM VOZILA GVGP-2 SENOŽEČE

V soboto, 29. 10. 2022, smo gasilci prostovoljnega gasilskega društva Senožeče organizirali dogodek za vse občane z namenom predstavitve sil zaščite in reševanja gasilske enote Senožeče. Poleg same predstavitve društva pa smo v operativno rabo uradno prevzeli novo večje gasilsko vozilo za gozdne požare z oznako GVGP-2. Dogodek je potekal v prostorih kulturne dvorane Rudolfa Cvetka v Senožečah.

Ob 15.00 smo pričeli s predstavitvijo po delovnih točkah. Vsi občani in občanke ter ostali gostje so spoznavali opremo in raznoliko delo gasilca. Na več delovnih točkah so lahko preizkusili orodje in opremo za posredovanje tako v požarih v naravi kot v požarih v urbanem okolju. Predstavili smo tudi celotno opremo za posredovanje pri prometnih nesrečah in drugih tehničnih intervencijah, ki so v zadnjih letih v močnem porastu. Velik poudarek pa je bil predvsem na področju, ki lahko žal doleti vsakega izmed nas, ne le gasilca, in sicer nudenje prve pomoči in oživljanje. Na več delovnih točkah smo občanom predstavili postopke prve pomoči, ki jih uporabljamo kot gasilci z ustrezno opremo, in seveda veščine in znanja, ki jih lahko vsak posameznik osvoji in tako v nezgodi pomaga svojim bližnjim in drugim. Vsak se je lahko tudi preizkusil pri izvajanju temeljnih postopkov oživljanja na učnih lutkah odraslega človeka, otroka in dojenčka.

Predstavila se je tudi mladina prostovoljnega gasilskega društva Senože-

če. Ekipe pionirjev in mladincev so izvedle tekmovalno vajo, s katero so nastopali tudi na letošnjem regijskem tekmovanju, kjer so dosegli odlična mesta, ekipa pionirjev pa je v svoji kategoriji tudi zmagala in se tako uvrstila na državno tekmovanje. Še enkrat pohvale celotni mladini in mentorjem za odlično delo.

Po predstavitvi gasilske enote Senožeče pa je sledil še slavnostni prevzem novega vozila. Gre za vozilo z oznako GVGP-2, kar v gasilstvu pomeni večje gasilsko vozilo za gozdne požare. Terensko vozilo je opremljeno s cisterno z vodo in vso opremo, ki jo potrebujemo gasilci za gašenje večjih požarov v naravi. Gre za tip vozila, ki se je letos med gašenjem največjega požara v zgodovini Slovenije na Krasu, izkazal za več kot odličnega in nujno potrebna za posredovanje na takšnih intervencijah.

Slavnostna govornica sta bila županja občine Divača Alenka Štrucl Dovgan in predsednik gasilskega društva Senožeče Andraž Brožič, ki je poudaril, da so srce in duša gasilstva ravno sami gasilci in gasilke, ki pa brez sodobne in brezhibne opreme ne morejo varno posredovati ter da na lokalno gasilstvo ne smemo gledati kot nujen strošek, ampak kot investicijo v varnost vseh. Županja občine Divača je gasilcem čestitala za novo pridobitev in poveljniku društva Denisu Renerju predala ključe novega vozila, ta pa je ključe predal naprej prvemu vozniku in skrbniku vozila. Celotno članstvo društva je skupaj z gosti nazdravilo novemu vozilu s torto in šampanjcem.

Za kulturni program so poskrbele učiteljice osnovne šole Senožeče skupaj s svojimi učenci, ki so s svojimi recitacijami več kot popestrili in odlično popolnili slavnostni prevzem vozila. Prav tako so učiteljice PŠ Senožeče in vzgojiteljice vrtca Sežana, enota Senožeče skupaj z otroki pripravile prav posebno razstavo na temo gasilstva. Še enkrat hvala za ves trud in vložen čas.

Na koncu bi se še enkrat zahvalil županji občine Divača Alenki Štrucl Dovgan in vsem občinskim svetnikom za izkazano zaupanje in podporo. Prav tako bi se rad zahvalil vsakemu posamezniku in podjetjem, ki so nam v zadnjem času izkazali izjemno podporo, še posebej v težkih trenutkih pri gašenju požara na Krasu. V imenu celotnega društva še enkrat HVALA!

Z gasilskim pozdravom »NA POMOČ«

Andraž Brožič,

Predsednik PGD Senožeče

Foto: Alen Franetič – BE GR8 Media

VOZILO S CISTERNO GVC-1 NOVA PRIDOBITEV ZA DIVAŠKE PROSTOVOLJNE GASILCE

Prostovoljno gasilsko društvo Divača, ki deluje več kot 70 let na različnih področjih zaščite in reševanja, je pridobilo novo gasilsko vozilo s cisterno GVC-1. Svečanega prevzema vozila, ki se je odvijal 15. oktobra 2022 pred gasilskim domom v Divači, so se udeležili številni gasilci, predstavniki sosednjih gasilskih društev in gasilske zveze Slovenije ter seizmskega zavoda za gasilno in reševalno službo, domačini in drugi.

Organizirano gasilstvo v Divači je nastalo po 2. sv. vojni. To pa ne pomeni, da pred tem ni bilo zaščite pred požari. Janez Vajkard Valvasor je že v Slavi vojvodine Kranjske pred 300 leti pri opisu gradu Školj navedel dogodek iz februarja 1687, ko so peljali smodnik iz Trsta proti Ljubljani skozi Divačo in je tu padla iskra, nato pa se je vnel požar in uničil veliko hiš, ljudi, živali ter voz, ljudje pa so se morali spopasti z gašenjem in posledicami požara. V razvoju gasilstva je novo obdobje pomenila otvoritev južne železnice Dunaj - Trst leta 1857, ko so parne lokomotive predstavljale veliko nevarnost za kraški svet v sušnem obdobju. Še danes so vidni požarni zidovi ob železniški progi.

„O točnem datumu nastanka PGD Divača ni zanesljivih podatkov. Kot zanesljiv vir smo vzeli letnico 1949, ki je napisana na gasilskem praporu, ki je bil razvit 8. avgusta 1954 ob 5. obletnici društva. Gasilstvo v Divači je bilo in je še danes tesno povezano z železnico. Dolgo časa je bilo organizirano v sklopu železničarskega ustroja. Šele kasneje je društvo začelo delovati v civilni sferi in se je tako oblikovalo PGD Divača, ki danes šteje gasilcev, od tega 29 članov operativne enote, 6 gasilskih veteranov in kar 35 otrok. Aktivni smo na različnih področjih zaščite in reševanja,“ je poudaril predsednik PGD Divača Ivan Kovačič.

Zgodba o pridobitvi novega vozila sega v pomlad 2021, prevzem novega vozila pa je bil načrtovan v okviru letošnjega občinskega praznika v začetku julija, vendar so nastale zamude pri dobavi materiala. Divaška občina veliko sredstev vlaga v gasilstvo. V zadnjih dveh mandatih so poskrbeli, da sta obe društvi (ob divaškem tudi

senožesko), ki v divaški občini delujeta, dobro opremljeni. Županja Alenka Štrucl Dovgan, ki divaško občino vodi že dva mandata, je poudarila, da se zavedajo dobre opremljenosti in usposobljenosti gasilcev, da so lahko kos zahtevnim intervencijam. Prav o tem smo se prepričali na letošnjem največjem požaru v zgodovini Slovenije, ko so gasilci 17 dni bili bitko s požarom na Krasu. Županja je še nakazala, da bodo tudi senožeški gasilci kmalu dobili novo gasilsko vozilo.

Član upravnega odbora Gasilske zveze Slovenije Jože Draskobler se v svoji 55-letni zgodovini gasilstva ne spominja tako hudega požara, kot

je bil letos na Krasu. „Občina skrbi za društva in župani se zavedajo, da so gasilci edina vojska, ki se vedno odzove in kadarkoli priskoči na pomoč. Želim, da bi vaše vozilo služilo namenu in da se gasilci ne bi vračali z intervencij poškodovani. Primorska gasilska duša je drugačna od drugih slovenskih gasilcev,“ je poudaril Draskobler.

Novo gasilsko vozilo s cisterno GVC-1, ki so ga divaški gasilci v uporabo predali po več kot letu dni od podpisa pogodbe, je opisal podpredsednik divaških gasilcev Matej Bržan. Vozilo, katerega investicijska vrednost znaša 270 tisoč evrov, je dolgo 7,5 metra,

12,5 ton težko s prostornino cisterne dva tisoč litrov vode. Vozilo predstavlja velik napredek in nove temelje v nadaljnjem razvoju društva, služilo bo za zahtevnejše intervencije in varnejše delo. Tako vozni park divaških prostovoljnih gasilcev sedaj šteje štiri vozila. Po novem vozilu in kombiju za prevoz mošta sta tu še kamion s cisterno in manjše vozilo rover za gašenje gozdnih požarov. Ob predaji ključev so se zahvalili

vsem sponzorjem, ki so omogočili novo pridobitev. Ob divaški občini je med drugim zahvalo prejela tudi divaška osnovna šola, katere dolgoletna ravnateljica Damjana Gustinčič je bila v teh dneh odlikovana z najvišjo državno nagrado za življenjsko delo na področju osnovnega šolstva. Pripreditev, ki jo je povezovala Maja Petrovčič, je popestril domači pihalni orkester s predsednikom Davidom Vatovcem in dirigentom Mitjo

Tavčarjem, ki deluje neprekinjeno od leta 1955 in je letos na 40. tekmovanju slovenskih godb prejel zlato plaketo s posebno zahvalo in je z osvojitvijo zmage v svoji kategoriji napredoval v višjo težavnostno stopnjo. Zvečer pa sta za ples igrali glasbeni skupini Malibu in Jelen band.

Olga Knez
Foto: Olga Knez

GLASNIK **PREDSTAVLJAJO SE**

EUROPA DONNA

Obisk 25. tradicionalnega pohoda ob ponoru reke Reke

Europa Donna je slovensko združenje za boj proti raku dojke in deluje kot samostojna, neodvisna in neprofitna organizacija civilne družbe, ki združuje več kot 3.200 članic in članov ter povezuje zdrave ženske, bolnice z rakom dojke ali rakom rodu ter posameznike in strokovne institucije v Sloveniji, ki

delujejo na področju raka dojke in raka rodu.

Članice Europa Donna Slovenije, podružnica Obala-Kras, se zelo rade družimo, saj nam to ogromno pomeni. Rade se udeležujemo raznih pohodov, tako smo se tudi na sončno nedeljo, 10. aprila 2022, zbrale v poslovni coni Risnik v Divači in se kar z organiziranim avtobusnim prevozom

peljale do začetka vasi Matavun, kjer smo se podale na kar 10 km dolgo pot ob ponoru reke Reke. Pot je bila kar naporna, saj je bil že na začetku vzpon proti vasi Dane po stezi, ki vodi po robu udorne doline Sokolak, kjer je nastala prelepa skupinska fotografija, nato do vasi Naklo in po levem bregu reke Reke naprej do razvalin gradu Školj, do vasi Brežec, doline Dol, sledil pa je najhujši vzpon do vasi Gradišče in nato skozi vas Betanja do zadnje točke, ki je bil Škocjan, kjer smo se vse razveselile, da smo naredile nekaj zase in za svoje zdravje. Sklenile smo, da bo pohod postal tradicija na naši poti.

Članice Europa Donna obiskale Škocjanske jame

Zadnja nedelja v mesecu maju je dan regijskega parka Škocjanske jame, jamski praznik »Belajtna«, ko je za vse obiskovalce prost vstop v del Škocjanskih jam. Članice podružnice Obala-Kras smo se dogovorile, da se

praznika udeležimo, in kljub deževnemu vremenu nam je srečanje uspelo. Članice smo se že zjutraj dobile na parkirišču in se skupaj podale raziskovat Škocjanske jame. Tiste članice, ki so bile prvič, so izkazale izredno navdušenje, tudi ostale, ki smo bile že večkrat, smo bile ravno tako navdušene nad samo jamo. Dobre volje in smeha ni zmanjkalo. Na koncu smo si z zanimanjem ogledale razstavo umetniških del Radka Oketiča v Galeriji pri K'ščaki v Betanji. Razveselil nas je sam avtor, saj nam je bil na razpolago pri razlagi umetniških del. V Škocjanu smo si privoščile odlične vampe s polento, ki so jih pripravile članice Društva kmetič Sežanske regije. Preživele smo prelepo dopoldne in si nato na stojnicah v Škocjanu in Matavunu nakupile izdelke lokalnih pridelovalcev dobrot.

organizacij, degustacija vin in lokalnih dobrot, saj bodo v ta namen tam postavljene Informativne predstavitvene stojnice. Tokrat smo se prvič predstavile v Občini Divača in smo bile izredno zadovoljne. Stojnico smo pripravile pred samim začetkom dogajanja, saj je bil tega dne v dvorani Liv v Famljah koncert za generacije Drago Mislej MEF in Narodnoosvobodilni bend, glasbena skupina Volk Folk in klapa Leut iz Zadra, tako da se je zbrala velika množica obiskovalcev in si z zanimanjem ogledovala vse stojnice, tudi našo. Zelo smo se razveselile obiska županje Občine Divača Alenke Štruel Dovgan.

Kavica z Europa Donna Slovenije ob 25. obletnici združenja

Med 29. 8. in 14. 9. 2022 je združenje Europa Donna ob 25. obletnici delovanja društva obiskalo 25 mest, med drugimi tudi Sežano. Glavni namen je bil, da bi ob odlični kavici poklepetali o delu društva in programih.

Predsednica združenja Europa Donna Slovenije Tanja Španić in vodja podružnice Obala-Kras Darja Rojec ter ostale članice društva smo povabile obiskovalce, da pridejo na stojnico in spijejo kavico z nami in malo pokramljajo. Obiskovalci so se seznanili s pomenom preventive in o načinu zdravega življenja. Na stojnicah, ki so jih postavile predstavnice Europe Donne, je bil na voljo razen material,

revije in pa model dojč, na katerem so lahko vsi, ki so želeli, preizkusili, kako pravilno pregledovati dojke. Pomembna je tudi aplikacija breast test, ki jo je mogoče brezplačno naložiti na mobilni telefon in ženske opozarja, kdaj je čas za samopregled dojč.

Stojnici v Sežani je obiskal župan Občine Sežana Davida Škabar in celotna občinska uprava Občine Sežana, predstavnice Rdečega križa Sežana vodja Dora Sedmak s sodelavko Zdravstvenega doma Sežana, pomočnica direktorice za področje zdravstvene nege Mateja Prelec in Mojca Ivančič, predstavnica patronažne službe Sežana, na obisku pa so bili tudi dijaki Šolskega centra Srečka Kosovela Sežana, ki jih je Darja Rojec, vodja podružnice Obala-Kras, podučila o samopregledovanju dojč. Z vsemi smo članice stkale dobre vezi in projekte za prihajajoči rožnati oktober, ki ga sicer pripravljajo prostovoljke na terenu v okviru lokalnih prireditev in dogodkov.

Orjana Gombač,
pomočnica vodje podružnice
Obala-Kras

Foto: Orjana Gombač

Članice združenja Europa Donna podružnica Obala Kras na občinskem prazniku Občine Divača

Ko je občina Divača obeleževala občinski praznik, smo se članice Europa Donna, podružnica Obala-Kras, s prošnjo, da bi imele svojo stojnico, obrnile na Občino Divača. Naletle smo na prijazen odziv zaposlenih na Občini Divača, ki so nam zagotovili, da bomo stojnico lahko imele v Famljah v Dvorani Rudnik Vreme, kjer bo potekala predstavitev nevladnih

Pihalni
orkester

DIVAČA

Spoštovane občanke in spoštovani občani,
želimo vam mirne praznike in
naj bo vsak vaš dan napolnjen z glasbo.

Pihalni orkester Divača

LIAM

Namesto jutranje kave smo se 20. 10. 2022 mamica Barbara Race Krašovec, tata Tomaž Krašovec in bratec Naj razveselili prihoda našega Liama (3720 g in 53 cm). S svojim prihodom na svet je Liam razveselil tudi noni in nonota, pranono in ostale sorodnike. Liam pridno je in postaja že pravi korenjak, spi v svoji zibelki ter se razveseli vsakega jesenskega sprehoda, ki ga vreme dopušča. Veliki bratec Naj pa že komaj čaka, da se bosta lahko igrala in počela razne lumparije.

*PST, PSSSSST
POLOŽITE NA USTA PRST.
POJE SE PESEM NAJTISTIŠJA,
SVETLA KOT RAZCVETELA VIŠNJJA,
KOT LET METULJEGA KRILA,
MEHKA KOT SVILA...
PST, PSSSSST
POJE SE PESEM TIHA, TIHA,
TO DEJE V SANJAH PRED NAMI NESLIŠNO DIHA. (M. L.)*

DRUŽINO UREDNICA BARBARE RACE KRAŠOVEC JE OSREČIL SINČEK LIAM.

Draga Barbara,

Uredniški odbor Glasnika izreka Liamu dobrodošlico, iskrenim čestitkam pa dodajamo najlepše želje za vsak trenutek vaše skupne družinske sreče.

MARIJINIH 100 LET

Dne 12. 9. 2022 je bil Dom upokojencev Sežana prizorišče prav posebnega, svečanega dogodka. Tam je že 10 let nastanjena Marija Dujc iz Škofelj praznovala 100. rojstni dan. Direktorica Doma upokojencev Rosana Šturm se je skupaj z domskim osebjem, Marijinimi sorodniki, predstavniki Rdečega križa Sežana in županjo občine Divača Alenko Štrucl Dovgan potrudila, da je

bilo praznovanje zares nepozabno. Žal za Marijo, ki že leta boleha za demenco zaradi narave bolezni, ne more biti nepozabno, a so nam njen nasmejan obraz in veselo prepevanje pokazali, da ji je priredilo veliko lepih in srečnih trenutkov, ki so izjemno pomembni in največ štejejo.

Marička "Tančetova" se je rodila leta 1922, na domu na Škofljah. Bila je

najmlajši, četrti otrok mame Jožefe in očeta Andreja Ercigoja. Bila je vedoželjen otrok, večkrat je pripovedovala o italijanščini, ki so jo morali govoriti v osnovni šoli. Še danes najdemo njene zvezke, v katerih je na nalogah napisana ocena Lodevole (pohvaljeno). Takrat ni bilo denarja za šolanje kmečkih otrok in so morali Vida, Pepi in Marička "služiti" za preživetje. Šolanje posebej

nadarjenega drugorojenca Andreja pa je prevzela Cerkev.

Kot mlado dekle je pomagala sestri Vidi v furmanski gostilni. Tam jo je opazila bogata družina iz Trsta, pri katerih je dve leti delala kot hišna pomočnica. Leta 1940 se je brat duhovnik Andrej Ercigov vrnil iz Rima v domači kraj. Pridružila se mu je kot gospodinja in naslednjih osem let preživela v Studenem in Hrenovcah. Ta leta je kljub grozi vojne omenjala kot prijetna, bila je obkrožena s prijaznimi ljudmi, mladostjo in z veseljem je opravljala svoje delo. Večkrat je govorila: "Mlad človek ima veliko poti. Le eno izbere."

Že pred začetkom vojne sta se na plesih "opazila" z Andrejem Dujcem. Andrej je kar nekaj let v žepu nosil njeno sliko, ki jo je imela tudi na svoji torti za rojstni dan. Rek, ki ga je sama pogosto omenjala, da "prva ljubezen, če ne gori, pa tli.", se je pokazal kot resničen in leta 1951 sta se poročila. Na poročno potovanje sta šla z vlakom v Reko. Takrat ni vedela, da bo veliko let pozneje, ko njenega Drejčka več ne bo, v Reki pri hčerki preživljala zime.

Sledila so leta veselja, a tudi velike bolečine in stiske za družino. Rodila sta se jima sin Andrej in hči Marta, vmes pa je po nekaj dneh življenja umrl prezgodaj rojen deček Francelj. Marija je o pokojnem sinu pogosto govorila in za njim žalovala. V tistem obdobju sta z možem prevzela skrb za njene in njegove starše, ter dve noni. Zaradi ideo-

loških razlogov je pretrpela družina veliko škode, ko je bil Andrej poslan na opravljanje družbeno koristnega dela zaradi prevzganja v Bosno, in to ravno v času največje stiske v družini. Stiska se je nadaljevala tudi v naslednjih letih, ko sta se sin Andrej in hči Marta šolala. Časi niso bili naklonjeni kmetom in oče Andrej je moral delati v rudniku, poleg tega pa ju je z Marijo čakalo še kmečko delo.

Ob vseh težavah je Marička zadržala veder duh, bila družabna, pri Tančevih je bila družba vedno dobrodošla in lepo od srca postrežena. Domači so vedeli tudi, kaj pomeni, ko se Marija razjezi in reče "orku sveder", kar je bilo svarilo za to, da se je bolje umakniti. Mogoče jo je kljub vsem težavam prav ta družabnost in sposobnost, da na ven pokaže svoja čustva, popeljala v tako visoka leta.

Ob težkem delu v rudniku se je Andrej zgodaj upokojil. To so bila mirnejša leta za Marijo, dobila sta vnuke, pri delu na kmetiji jima je pomagal sin Andrej. Postopoma so ga pozneje zaradi sinove bolezni zmanjševali in opustili. Leta 1987 ji je umrl mož Andrej. Od svojega 70. do 90. leta je redno preživljala zime pri hčerki Marti v Reki, poleti pa je bila na Škofljah. V zadnjih letih, ko je vse več pozabljala, je vse več z njo sin Andrej. Sama je rekla, da je kot lastovka. Pozimi gre na toplo. V Reki se je dobro znašla, spominjala jo je na Trst, imela je tudi svoje prijateljice. Najraje pa je

vedno bila tam, kjer je bila doma. Na Škofljah.

Čeprav Marijinih spominov ni več, so še vedno tukaj z nami. To so bili recepti izkušene kuharice. Nikoli na mero, vedno "pr eni glihi" in "glih tolku, da se krumpir drži skep". Njeni recepti se prenašajo skozi generacije, vnuk Boštjan naredi najboljše ocvirke, Tomaž je nepremagljiv v potoci, Andreja pa še vedno išče razmerje moke in krompirja za njoke, kot so bili njeni, take, ki so se topili v ustih. Pravnukinja Tina, je podedovala gene za čudovite torte, s katerimi nas je nona razveseljevala ob vseh praznikih, na pravnuka Tadeja pa bi bila posebej ponosna zaradi podobnosti z njenim sinom Andrejem, ko je bil majhen.

Malo pred 90. rojstnim dnevom si je Marija zlomila kolk, postala nepokretna in z zdravjem ni kazalo dobro. S pomočjo domskega osebja, ki za njo vsa ta leta lepo skrbi, je preživela še 10 let, sestavljenih iz veliko lepih trenutkov. Vedno je govorila: "Vse je dobro, dokler je razum". Sedaj pa nam kaže, da tudi ko ta pojenja in pozabimo, kaj je bilo hudega, lahko najdemo svoj mir, ostanemo dobrovoljni, malo zapojemo, malo molimo, kaj dobrega pojemo in se veselimo trenutkov.

Draga naša Marička, želimo ti še veliko takih lepih trenutkov.

Andreja Fabič

Foto: družinski arhiv

STOLETNICA ČEPERJEVE STANE

Nončka Stana ali Čeperjeva Stanislava iz Gornjih Ležeč je 20. avgusta letos praznovala 100. rojstni dan. Ob tej priložnosti ji vsi domači, prijatelji in znanci ISKRENO ŽELIMO VSE NAJBOLJŠE IN ŠE NADALJNIH STO LET. Vse najboljše nona!!!

In kaj bi lahko napisala o nončki?

Sto let ni hec...to pomeni 100 pomladi, 10 desetletji, ena svetovna vojna, razpad in formacija mnogih držav, par revolucij, nekaj selitev, poroka, dva otroka, 4 vnuki in kar 5 pravnučkov. In vse to je dočakala in prenesla z nasmeškom na obrazu.

Nončka oziroma Stanislava

Čeper je rojena na Bujah. Bila je šesti od sedmih preživelih otrok svoje družine. Za časa 2. svetovne vojne je bila kurirka, po vojni pa je v Domu za sirote v Pivki šivala oblačila in

skrbela za sirote.

V mesecu maju leta 1952 se je poročila, kmalu zatem rodila hči Tatjano in 4 leta kasneje še sina Jožeta (med domačini znan kot Bučko). To je bil že tretji Jože Čeper iz Gornjih Ležeč. Njegov oče, nono Pepi je bil

od Stane starejši 10 let in je umrl leta 1997. Uspelo pa mu je spoznati svojega vnuka, Jožeta Čeperja četrtega, ki je bil rojen istega leta.

Nončka je bila izučena šivilja in je šivala za širšo okolico. Njena hči Tatjana se rada spominja teh časov, saj pravi, da »je bilo pri njih doma kot na glavni pošti, vedno polna hiša ljudi«. Celo svoje življenje je bila Stana delovna, saj je skrbelo za živino, 4 njive, dva otroka in gospodinjstvo.

Nerada je kuhala, ampak je vedno in vsak dan skuhala. Vsako leto na dan sv. Jožefa štruklje in vsakemu bližnjemu kot rojstnodnevno darilo šarkelj. Vsi njeni vnuki se strinjamo, da je spekla najboljši jabolčni štrudelj. Svoje kulinarčne skrivnosti je zaupala meni, svoji vnukinji Martini, ki spečem skoraj tako dober štrudelj kot nona. Skoraj. Nončka že ve, saj ima strašno rada sladke stvari.

Znana je po tem, da ne pozabi na noben rojstni dan. Le na svojega. Namerno in vsako leto. Nerada praznuje, čeprav je sicer odlična gostiteljica in jo z veseljem obiše vsa njena širna žlahta.

Kadar ji je čas dovoljeval je reševala križanke, gledala mehške limonade in čitala. Čitala in čitala. O vseh večjih dogodkih je obveščala svojo okolico, zato se je bo vnuk Andrej vedno spominjal kot osebo, ki je prva na vasi vedela za smrt kake slavne osebe. In to seveda tudi vsem povedala.

V jesenskih dneh je rada »gobarila« in kadar je šla na sprehod so šli pes in vse mačke z njo. Po celi vasi in celo do Vremščice. Živela je za naravo in z naravo in je celo do nedavnega priskrbela krompir, regrat, kostanj, gobe ipd.

Kot mati je bila dokaj stroga, kot nona malo manj. S svojimi vnuki je rada igrala družabne igre. Najraje Človek ne jezi se, pri katerem je vedno sleparila. Seveda očitno in za zabavo. Domači se radi spominjajo dogodka, ko se je za pusta »ošemila«, da je ni prepoznal niti njen mož, nono Pepi, ki

je z njo sedel za isto mizo pri sosedovih.

Vnuka Katarina in Andrej vedno omenjata njene zgodbice, ko je govorila o vojni in o življenju včasih, ko je bila hlapec in je pasla krave. Tudi do nedavnega je bil njen spomin popoln in se je spominjala vsega. »Glava čista«, kot to pove tudi Stana sama, le vid in sluh pešata. Nedorolgo nazaj je bila nončka še popolnoma samostojna – sama je čistila sobo, menjala posteljnino, skuhala kosilo,...sedaj ji pri vsem tem pomaga Branka (njena nevesta), za katero nončka pravi, da je zlata.

Leta od vseh nas terjajo svoj davek, ampak Stanina neposrednost, iskrenost in duhovitost nam bodo ostale v spominu še dolgo po tem, ko nje več ne bo.

Stana je od vseh ljubljena, cenjena in spoštovana.

In če se ravnamo po njenem nasvetu: »Skrivnost dolgega življenja je krompir. Krompir na zevnci. In kafe in krh.«

Martina Čeper

Foto: družinski arhiv in Olga Knez

VISOK JUBILEJ – 90 LET SO PRAZNOVALI:

EDVARD PUNTAR iz Divače

Rodil se je 24. 8. 1932 kot sin slovenske rudarske družine v naselju Kostolac v Srbiji. Družina se je po nekaj letih preselila v Šmartno pri Litiji, kjer je tudi obiskoval osnovno šolo. Po končani osnovni šoli je obiskoval srednjo šolo za strojnega ključavničarja v Ljubljani. Med študijem se je navdušil nad glasbo in s prijatelji igral trobento v orkestru Litostroja. V tem času je spoznal svojo kasnejšo soprogo, se poročil in imel prvega otroka, Agato. Po rojstvu prvega otroka se je z družino preselil v Koper, kamor je odšel s trebuhom za kruhom in se zaposlil v tovarni Tomos, kjer je dočakal tudi upokojitev. V tem času se mu je rodil še drugi otrok, Edi. Poleg dela v Tomosu se je v prostem času ukvarjal s pridelavo breskev, grozdja in vrtnin. Po upokojitvi in smrti življenjske sopotnice se je iz Kopra leta 2001 priselil v Divačo, bližje hčeri in sinu. V različnih življenjskih obdobjih se je večkrat srečal z umetnostjo, tako se je poleg glasbe ukvarjal tudi z izdelovanjem slik iz slame na platnu. Imel je več razstav, med drugimi tudi na občini v Divači.

Slavljenca sva na njegov praznični dan obiskali z županjo Občine Divača Alenko Štrucl Dovgan. Z veseljem sva mu čestitali ob tako visokem jubileju. Ob tem mu je županja izročila šopek cvetja in priložnostno darilo. Zaželeli sva mu še veliko zdravih in ustvarjalnih let. Lepo je bilo kramljati z gospodom Edvardom v družbi njegove sopotnice ter hčerke Agate in sina Edija, obujati spomine na njegovo

mladost in pestro življenjsko pot, ki ga je nazadnje pripeljala v Divačo.

Edi Puntar in Tatjana Cerkvenik

Foto: Tatjana Cerkvenik

LIDIJA ŠRLJ iz Divače

Svoj visok jubilej je praznovala 26. 9. 2022 v okviru družine, sorodnikov in prijateljev.

Svoja otroška in mladostna leta je preživela v Dolnjih Ležečah, kasneje pa v Divači, kjer sta si s pokojnim možem Jožetom tudi ustvarila svoj dom, v katerem jubilančka živi še danes. Šolo je obiskovala v Divači in Postojni ter pozneje diplomirala na Višji Upravni šoli v Ljubljani.

Že zelo zgodaj se je zaposlila v železniškem podjetju v Divači, kjer je tudi dočakala pogoje za upokojitev.

Ima dva sina, štiri vnuke in štiri pravnuke, ki ji razveseljujejo včasih turobne dni.

Vesela je bila obiska županje Občine Divača in predsednika Društva upokojencev Divača.

Damijana Škrli

Foto: Tatjana Cerkvenik

LIDIJA TREBEC iz Gornjih Ležeč

V Gornjih Ležečah je bilo ponovno veselo, saj je 3. oktobra 2022 Lidija Trebec, po domače Lidija Tanikova, praznovala 90. rojstni dan. Domači so ji v jutranjih urah pripravili presenečenje z okrasitvijo bivalnih prostorov z baloni in rožami. Ob njej so se z družinami zbrali vsi njeni otroci Darinka, Danilo, Milena in Elvira. Lidijo je še posebej razveselil obisk njenih devetih pravnukov Taje, Žige, Rubena, Leona, Lane, Mattea, Blaža, Vala in Maja. Od veselja je potočila solze sreče, saj se je ob sebi imela ljudi, ki jo imajo neizmerno radi. Presenečenja so se kar vrstila, saj jo je obiskala

tudi županja Občine Divača Alenka Štruel Dovgan, ki je slavljenki podarila šopek rož in ji zaželela veliko zdravja. Županji so se z voščilom in lepimi željami pridružile Tatjana Cerkvenik (predstavnica občinske uprave), Sonja Prelc (predstavnica Rdečega križa) in Dragica Kranjc (predstavnica Društva upokojencev Divača). Prisotni so Lidiji nazdravili na še mnoga zdrava leta ter se posladkali s torto in drugimi dobrotami.

Ružič Žvab Petra
Foto: Ružič Žvab Petra

OLGA PRELEC iz Gornjih Vrem

Dne 10. 10. 2022 je Olga Prelec praznovala 90. rojstni dan. Slavljenko smo na njeni domačiji v Gorjih Vremah obiskali: županja Očine Divača Alenka Štruel Dovgan, predstavnica Občinske uprave, predstavnici Območnega odbora Rdečega križa ter Društva upokojencev.

Slavljenka nas je pričakala na dvorišču med svojimi ljubimi, lepimi rožicami, ki krasijo njen dom in jih še vedno po svojih močeh z ljubeznijo neguje, ker ji veliko pomenijo. Po izrečenih čestitkah in izročitvi pisanega šopka rož županje ter priložnostnih daril ostalih obiskovalk nas je slavljenka povabila k praznično obloženi mizi. Skupaj smo nazdravile in zapele napitnico. Stekel je sproščen in prijeten klepet. Slavljenka nam je pripovedovala o dogodkih iz svojega otroštva, mladosti in zrelih let, o življenju nekoč, ki se bistveno razlikuje od današnjega. Še vedno polna energije, optimizma in dobrega spomina, se razveseli vsakega obiska, predvsem obiskov svojih otrok, vnukov in pravnikov, ki jo redno obiskujejo. Z velikim pričakovanjem nam

je zaupala predvideno družinsko slavlje v počastitev svojega slavnostnega jubileja, ki se ga se bodo udeležili vsi njeni najdražji, s katerimi bo tudi zapela in zaplesala.

Tatjana Cerkvenik
Foto: Tatjana Cerkvenik

MARA ŽETKO HRIBARJEVA iz Laž

Na Prešernov rojstni dan, 3. decembra, je letos v Lažah **100 let** rojstva praznovala naša soobčanka MARA ŽETKO HRIBARJEVA. Tej posebni, pogumni in srčni ženi, zaznamovani z vtetovirano taboriščno številko 88939 koncentracijskega taborišča Auschwitz, želimo zdravja in še mnogo veselih in prijaznih dni doma v Lažah, kajti njeno srce je s to vasjo povezano z zlato nitko vseh sto let.

Članice uredniškega odbora: **dr. Jana Volk, Nataša Adam, Barbara Race Krašovec in Jožica Planinc**

Županja Občine Divača Alenka Štruel Dovgan vsem slavljencom še enkrat iskreno čestita in jim želi še veliko zdravih in zadovoljnih dni !

V DIVAČI JE NOV DRŽAVNI PRVAK

AMD Divača ima državnega prvaka v minimotu, to je mladi Tadej Maver Guštin, ki je že prvo leto našemu društvu privozil ta laskavi naslov.

Zadnja dirka v minimotu za kategorijo Open je potekala v soboto, 1. oktobra 2022, na dirkališču v Vrtojbi. Naš dirkač je sicer šel na dirko z zaostankom devetih točk za vodilnim Janom Poropatom. Z odlično vožnjo je zaostanek nadoknadil in prevzel vodstvo.

Maver Guštin in Poropat sta bila v tej sezoni kar enakovredna tekmeča. Na prvi preizkušnji sezone v Vrtojbi nas je naš dirkač navdušil z dvema zmagama pred nekdanjim evropskim prvacom. Na drugi preizkušnji v Krškem je imel na prvi dirki težave zaradi padca v blato, na drugi pa mu je zmaga ušla le en zavoj pred ciljem pri prehitovanju počasnejšega dirkača. Slovenja vas je steza, ki Tadeju preprosto ne leži in tudi tokrat je bilo tako. Priznal je Poropatovo premoč in se zadovoljil z dvema drugima mestoma. Zato pa je na Vrnskem pokazal, kaj zna.

Tudi tokrat je na prvi dirki zmago za las zgrešil zaradi dirkača, ki je padel pred njim. Drugo dirko pa je odvozil popolnoma suvereno in ciljno črto je prečkal prvi. Na zadnji preizkušnji v Vrtojbi je imel tokrat na prvi dirki Poropat težave z motociklom. Na drugi dirki pa sta se tekmovalca spopadla enakovredno in Tadej je pokazal, da je dejansko prerastel učitelja.

Za tiste, ki smo ga prišli gledat v Vrtojbo, sta bili dirki vsekakor adrenalinški, še posebej druga se nam je zdela dolga celo večnost, saj smo vedeli, da Tadej lahko osvoji naziv državnega prvaka le z zmago. In uspelo mu je. Trud in vztrajnost sta bila poplačana.

Ne mislite namreč, da dirkači za svoje uspehe ne garajo. Tadej ima vsak teden 5 ur kondicijskega treninga, vikendi pa so od februarja do novembra namenjeni izključno vožnji na stezi. Najstnik mora tako šolske obveznosti uskladiti s treningom, kar pa mu gre zelo dobro od rok, saj je zelo motiviran. Zato smo veseli, da je Tadej del

našega društva, saj predstavlja vrednote, ki jih kot društvo podpiramo. Čestitke, Tadej, in upamo, da bo tudi naslednja sezona tako uspešna, kot je bila sezona 2022.

AMD Divača
Foto: AMD Divača

TADEJ SLAVI! AMD DIVAČA, RACING TEAM SLAVI!

Z njimi se veselimo vsi v občini Divača in daleč naokrog, saj se v Divači lahko upravičeno pohvalimo z zavidljivim in prestižnim državnim naslovom.

TADEJ MAVER GUŠTIN
je zaslužen postal DRŽAVNI PRVAK MINIMOTA
V KATEGORIJI OPEN.

Tadej, ISKRENE ČESTITKE.

Ponosni smo na tvoje podvige in dosežke.

Zaupamo in neomajno verjamemo v tvoje znanje, spretnosti in sposobnosti, v tvoja prizadevanja in v tvojo voljo. Hkrati pa kličemo zahvalo vsem, ki ti stojijo ob strani in te podpirajo.

OBČINA DIVAČA
Alenka Štrucl Dovgan, županja

RAVNATELJICA DAMIJANA GUSTINČIČ – PREJEMNICA NAGRADE REPUBLIKE SLOVENIJE NA PODROČJU ŠOLSTVA ZA LETO 2022 – ZA ŽIVLJENJSKO DELO V VZGOJI IN IZOBRAŽEVANJU

5. 10 2022 na svetovni dan učiteljev je v dvorani Hotela Grand Hotel Union v Ljubljani potekala svečana podelitev nagrad za področje šolstva v letu 2022. Na ta dan smo dočakali dan, ko je bil snop pozornosti širše javnosti usmerjen v pomembne dosežke pedagoškega dela in ko se je javnost zavedla, da smo mi, ki izobražujemo in – ne nazadnje – tudi vzgajamo, izjemno pomemben del družbe danes in še pomembnejši (so)oblikovalec družbe prihodnosti. Prav zato, so se na svečanem prizorišču zbrali vsi tisti, katerih delo predlagatelji cenimo in za katere menimo, da so ali še ustvarjajo družbo prihodnosti.

Odbor za podeljevanje nagrad Republike Slovenije na področju šolstva v sestavi: dr. Eva Klemenčič Mirazchijski, mag. Majda Zaveršnik Puc, Janja Bogataj, Vlasta Sagadin, Nina Jelen, Bernarda Trstenjak in dr. Andrej Brodnik, mag. Marko Strle kot članice in člani ter, Boris Aberšek, kot predsednik, so kljub različnosti predlogov izbrali letošnje nagrajence, med katerimi je tudi naša spoštovana **ravnateljica OŠ dr. Bogomirja Magajne Divača, ga. Damijana Gustinčič**.

S svojim bogatim dosedanjim delom, ki je bilo zapisano v obrazložitvi, ni bilo težko ugotoviti, da si naziv nagrada za življenjsko delo res zasluži. Kot prof. pedagogike in sociologije ter specialistka menedžmenta v izobraževanju, je svojo poklicno in pedagoško pot posvečala delu in napredku poučevanja v osnovni šoli. Pedagoško pot je začela leta 1985 kot učiteljica 1. in 2. razreda na podružnični šoli na Misličah, nadaljevala kot pedagoginja v šolski svetovalni službi. Od leta 1991 dalje opravlja delo ravnateljice na OŠ dr. Bogomirja Magajne Divača.

Še pred svojo poklicno potjo se je zapisala poučevanju, saj je že v osnovni, nato srednji šoli nudila sošolcem učno pomoč. Velika motivacija in odgovornost sta botrovali, da je kljub zgodnjemu materinstvu v 2. letniku fakultete zaključila univerzitetni študij na Filozofski Fakulteti v Ljubljani v

rednem roku, celo med prvimi v njeni generaciji.

Tudi kasneje, vse od nastopa delovnega razmerja v Osnovni šoli Divača, prevzema obilico aktivnosti in odgovornosti in s svojim zgledom udejanja njen agilni in proaktivni pogled na to, kako pomembno je biti ne le učitelj, ki živi svoje poslanstvo in ga razdaja drugim, ampak tudi organiziran usmerjevalec pedagoških procesov in razvoja znanja v šolstvu.

Njena vrlina je sledenje jasnim strokovnim ciljem, je razvojno naravnana in kot ravnateljica šole že enaintrideseto leto odlično združuje pedagoško in poslovno vlogo. Spodbuja vključitev učiteljev in učencev v projekte, ki prinašajo šolskemu kurikulumu dodano vrednost. Kooperativno sodelovanje se kaže v njenem sodelovanju z:

- a) z Zavodom RS za šolstvo v projektih, ki uspešno razvijajo pedagoško stroko,
- b) Ministrstvom za izobraževanje, znanost in šport,
- c) s Šolo za ravnatelje – ZRSS,
- d) z Državnim izpitnim centrom – RIC,
- e) s Fakulteto za management Univerze na Primorskem,
- f) z Nacionalnim inštitutom za javno zdravje – NIJZ,
- g) s Parkom Škocjanske jame, Slovenija – Mreža šol PŠJ ter
- h) z Mednarodnem sodelovanju v šolstvu – program Comenius.

V zavedanju, da je šola v manjšem kraju pomemben steber kulturnega življenja, svoje sodelavce in učence že vsa leta ravnateljstva usmerja k aktivnemu vključevanju v širšo skupnost. Šola je pod njenim ravnateljstvom tako nosilka naziva Kulturna šola že od leta 2004, kar utemeljuje z odličnimi rezultati na področju:

- zborovskega petja (otroški in mladinski pevski zbori so dobitniki več zlatih priznanj),
- dramske in gledališke igre (nagrajene gledališke predstave na Linhartovih tekmovanjih),
- literarnem področju: izdaja knjig: glasil, zbornikov, nagrajena šolska glasila Vremščica, objave pesmi učencev v reviji Mlada Vilenica... ,
- likovne umetnosti (vključevanje učencev v številne natečaje, nagrade na državnih in mednarodnih natečajih),
- organizacije in izvedbe številnih javnih prireditev, koncertov, razstav. Med slednjimi so bile med občani Občine

Divača zagotovo najbolj odmevne:

- Slovesnost ob odkritju doprsnega kipa dr. Bogomirja Magajne s častno gostjo veleposlanico Republike Češke v Sloveniji, ga. Ivano Hlavsovo
- Šola je steber kulture, prireditev ob 20 – letnici podružnične šole Senožeče
- **Šola – kovačnica znanja in vred-**

nost – 40. letnica matične šole

- Svečana počastitev Magajne ob 1. Kulturnem prazniku Občine Divača, Gledališka predstava Driada
- Dobrodelni koncert za nakup Braille vrstice za slepo učenko, Svet se lepši zdi, če nekdo za roko te drži
- Kulturni dan Občine Divača, Gledališka predstava Ananas
- Dobrodelna prireditev Ustvarimo Kotiček miru
- Prireditev ob Dnevu šole – Gledališka predstava Pekarna Miš Maš
- Prireditev ob dnevu šole Moj domači kraj
- Prireditev "Ura brez kazalcev" ob 30 letnici nove šole v Senožecah

Šola se pod Damijaninim vodstvom vključuje tudi v razna raziskovalne naloge v okviru: Znanstvenega raziskovalnega središča Univerze na Primorskem, Turistične zveze Slovenije – Turizmu pomaga lastna glava.

Uspešnost učencev, ki jim ravnateljuje, se kaže tudi na različnih tekmovanjih v znanju, kjer dosegajo učenci bronasta, srebrna, pa tudi zlata priznanja. Zadnja leta tekmujejo tudi na področju robotike, kjer dosegajo učenci v okviru FLL že 4. leto odlične rezultate.

Zavedajoč se pomena dobrega počutja vseh učencev in zaposlenih, ravnateljica spodbuja izvajanje dejavnosti, ki promovirajo zdravje in pomagajo zmanjševati neenakosti na tem področju. To se kaže v pestrosti športnih dejavnosti in drugih aktivnosti (npr. Dan za zdravje, skupne športne aktivnosti učencev, staršev in zaposlenih...). Na področju športnih dejavnosti se kažejo rezultati v udeležbi učencev na različnih področjih, kjer so učenci uspešnejši predvsem v košarki (Sodelovanje v ŠKL), nogometu, gimnastiki, atletiki...

Kot ravnateljica namenja izjemno pozornost učencem s posebnimi potrebami, učencem iz manj spodbudnega okolja, učencem priseljencem. Njena odprtost in poudarjanje pomena šole kot ene od ključnih institucij za vzgojanje in udejanjanje vrednot skrbi za najranjlivejše ljudi, je s svojim delovanjem zgled zaposlenim. Prav slednje potrjuje dejstvo, da je bila ravnateljica slepi učenki, ki se je kot prva v Sloveniji izobraževala po Braillovi metodi, sodelavce je spodbudila k izvajanju simulacije nižjega izobrazbenega standarda v redni osnovni šoli ter zelo uspešno že več leta skrbi za izvajanje izobraževanja na

domu. O vseh teh posebnostih, s katerimi se pri delu srečuje, je moč prebrati v več strokovnih, tematskih gradivih, zloženkah in knjigah, ki so na šoli izšle in v katere je tudi sama svoj pisni del prispevala.

Prav tako spodbuja dejavnosti učencev in učiteljev za medgeneracijsko sodelovanje in medgeneracijski dialog v lokalnem okolju, kar dokazuje tudi vsakoletni podeljen naziv »Simbioza šola«.

Šola v zadnjih tridesetih letih sodeluje s slovenskimi fakultetami, ki izobražujejo pedagoški kader. Pri tem spodbuja zaposlene v vključevanje v razne raziskave, kjer so rezultati le-teh pomembni za izboljšanje kakovosti vzgojno-izobraževalnega dela na šoli. Prav tako omogoča opravljanje pedagoške prakse številnim študentom in pripravnikom, kjer se izkušeni učitelji šole izkazujejo kot uspešni mentorji.

Kot uspešna poslovodja je v času njenega ravnateljstva poskrbela za dobre materialne pogoje, v katerih delujejo matična šola in obe podružnici. Objekti so bili dograjeni, energetsko sanirani in dobro opremljeni s sodobno učno in računalniško tehnologijo.

Pomen šole stalno predstavlja in utemeljuje v lokalni skupnosti, kjer je že četrti mandat občinska svetnica, kjer tvorno sodeluje v mnogih komisijah. Njeno članstvo kot predsednice odbora za gospodarstvo, članice uredniškega odbora lokalnega časopisa Glasnik v letih 2002-2010, članice Odbora za finance ter Komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanje, je omogočalo šoli še dodatno aktivno vključevanje v življenje lokalne skupnosti in širše, še posebej na področju kulture. Tudi s tem opravlja veliko vlogo pri promociji šole v širšem prostoru. Aktivna je tudi na drugih področjih: je sodnica porotnica na Okrožnem sodišču v Kopru (od 2003 do 2011, od 2016 dalje na področju prestopkov mladletnikov), kjer pridobiva izkušnje vodenja postopkov v sporih, kaznivih dejanjih, kar uspešno uporablja v šoli pri razreševanju konfliktov in kršenja pravil šolskega reda.

Ravnateljica se tudi veliko strokovno spopolnjuje in nam predstavlja strokovno avtoriteto. Tako je opravila tudi različna usposabljanja, kot npr.: izpit iz ZUP-a, izpit za bolničarko pri CZ, tečaje iz angleščine, računalništva, vodenja, mediacije, dela z otroki s posebni-

mi potrebami...

Ravnateljica spodbuja in nam zaposlenim omogoča stalno strokovno spopolnjevanje in s tem vidno prispeva k naši strokovni rasti.

Njeno dolgoletno uspešno delo v šoli in izven nje je bilo doslej nagrajeno tudi s:

- priznanjem občinskega sveta občine Divača za uspešno delo na področju razvoja šolstva v občini, julija 2010,
- priznanjem Združenja ravnateljev osnovnega in glasbenega šolstva Slovenije za 2., 25 in 30-letno ravnateljstva, marca 2022.

Ima izreden smisel za uspešno komunikacijo in konstruktivno delo, zato je v kolektivu, ki mu ravnateljuje, izredno cenjena in vanj vnaša ustvarjalnost ter skrbi za odlične materialne pogoje za delo. Sodelavci radi poudarimo, da vedno izkazuje poseben čut in naklonjenost vodenju podružničnih šol ter da njena strokovnost, človeška toplina in način, s katerim nas vodi, vedno znova pokaže, da je kultura strpnosti in sprejemanja drugačnosti del življenja učencev, učiteljev in staršev.

Na podlagi vsega zgoraj zapisanega kot predlagateljica njene nagrade menim, da si je nagrado Republike Slovenije na področju šolstva za leto 2022 za življenjsko delo na področju vzgoje in izobraževanja še kako zaslužila. Predlog pa so s svojim pozitivnim mnenjem podprli še:

- Svet staršev OŠ dr. Bogomirja Magajne Divača,
- Učiteljski zbor OŠ dr. Bogomirja Magajne Divača,
- Zavod RS za šolstvo,
- Zavod RS za šolstvo, šola za ravnateljice,
- Občina Divača,
- Občina Podčetrtek,
- Krajevna skupnost Vreme,
- Mešani pevski zbor Senožec,
- Pihalni orkester Divača in
- Turistično društvo Urbanščica.

Vsem podpornikom se je v svojem nagovoru na podelitvi nagrad v Ljubljani ravnateljica tudi iskreno zahvalila.

Vsi strokovni delavci in drugi zaposleni OŠ dr. Bogomirja Magajna Divača naši Damijani iskreno čestitamo za prestižno nagrado in smo ji hvaležni, da nam je svetel zgled pri opravljanju poklica, s katerim tvorimo dinamično družbo.

Nataša Adam

Foto: Barbara Rodica

V okviru podeljevanja nagrad RS na področju šolstva za leto 2022 je bila med slavnostnimi nagrajenci tudi **naša DAMIJANA GUSTINČIČ, ravnateljica Osnovne šole Divača. Prejela je nagrado za življenjsko delo na področju osnovnega šolstva.**

Nagrado sta ji na slovesnosti v Dvorani Grand Hotela Union v Ljubljani podelila minister za izobraževanje, znanost in šport dr. Igor Papič in predsednik Odbora za podeljevanje nagrad RS na področju šolstva dr. Boris Aberšek

OBČINA DIVAČA DAMIJANI ISKRENO ČESTITA!

Damijana, ponosni smo na tvoje delo, dosežke, predanost poklicu, predvsem pa na tvoje vrline, vrednote in doprinos k skupnemu sobivanju!

MO PD SEŽANA PRIZNANJE MLADINA IN GORE 2022 ZA IZJEMNE DOSEŽKE PRI DELU Z MLADIMI

Mladinska komisija Planinske zveze Slovenije vsako leto za največje dosežke na področju mladinskega dela v planinstvu podeljuje priznanja Mladina in gore. Za izjemne dosežke pri delu z mladimi, ki se kažejo v kakovosti in stalnosti dela ter razširjenosti planinstva med mladimi v lokalnem prostoru, ga bo letos prejel mladinski odsek Planinskega društva Sežana za dolgoletno delo z mladimi in za mlade.

Mladinski odsek Planinskega društva Sežana ima zelo dolgo tradicijo delovanja z mladimi. Delo z mladimi se je začelo izvajati kmalu po ustanovitvi društva pred 70 leti. Prav poudarek društva na delovanju mladinskega odseka ter vključevanje mladih v planinske dejavnosti je tudi prispevalo nadaljnjemu aktivnemu delovanju članov v društvu in aktivnem ohranjanju društva vseh 70 let obstoja društva. V tem času se je v mladinskih planinskih aktivnostih izmenjavalo veliko mladih planincev. Kasneje so kot odrasle osebe mnogi nadaljevali delo v planinskem društvu. Veliko se jih kot ljubitelji planin vrača v gorsko naravo in so člani društva. Sodelovanje mladinskega odseka s šolami, vrtci in mentorici na šolah in vrtcih je prispevalo k velikemu številu včlanjenih mladih planincev v društvo. Mentorice na šolah v okviru planinskega krožka pripravljajo mlade planince na tekmovanje mladina in gore ter orientacijska tekmovanja. Temelj delovanja mladinskega odseka je izvajanje planinskih pohodov za mlade planince, na katere so še posebej vabljeni otroci in šolska mladina. Mladinski odsek vsako leto izvede planinski tabor za otroke in mladince. Povabljeni so osnovnošolski otroci in mladinci. To so dejavnosti, ki še posebej krepijo mladinsko planinsko organizacijo. Mentorice v vrtcih izvajajo planinske pohode za najmlajše,

pogosto skupaj s starši in taka druženja prispevajo k razvoju množičnega planinstva. Delovanje mentoric v šolah in vrtcih pomembno pripomore k pomenu in razvoju planinske dejavnosti.

Barbara Rodica

Foto: Barbara Rodica in Matej Trobec

PRIPRAVA VOZILA NA ZIMO – MARIKAJ LAHKO ZA VARNO VOŽNJO POSTORITE SAMI

15. november je datum, ko je treba letne pnevmatike zamenjati z zimskimi. Vendar to še zdaleč ni dovolj, če želimo biti pripravljeni na zimske razmere. Na kaj moramo biti torej pozimi še posebej pozorni?

Najboljše pnevmatike za prihajajoče pogoje, njihov profil in tlak

Izbira kakovostne zimske pnevmatike je za varno vožnjo ključnega pomena. Če imate pnevmatike še iz prejšnje sezone, preverite, ali je globina profila še ustrezna (AMZS strokovnjaki priporočajo minimalno 4 mm), saj ta vpliva na vodljivost vozila in zagotavlja oprijem s podlago. In ne pozabite na mesečno vzdrževanje pravilne ravni tlaka!

Preverite stanje akumulatorja in motorja ter hladilne tekočine

Pozimi je najpogostejši vzrok klicev za pomoč na cesti na številko 1987 ali prek AMZS mobilne aplikacije izpraznjen oziroma slabo delujoč avtomobilski akumulator. Zato še pred prvim mrazom preverite njegovo stanje. Strokovnjaki naj preverijo tudi hladilno tekočino.

Čista stekla, večja varnost

Na cesti je bistvenega pomena, da dobro vidite, kaj se dogaja. Zato poskrbite za brezhibno čista stekla, tako na zunanji kot na notranji strani. Zlasti slednje vozniki večkrat zanemarijo, posledično pa je difuzija svetlobe zelo moteča in onemogoča varno vožnjo. Tudi odpadlo listje, ki konča pod motornim pokrovom, vam lahko povzroča težave. Vlažno listje je lahko krivo za vlago v notranjost avtomobila, ki se nabira na steklu.

Preverite tudi, če gretje in odmrzovanje stekel dobro deluje in ali so brisalci še v dobrem stanju. Za pranje stekel še pravočasno zamenjajte letno tekočino z zimsko, saj ta pri nižjih temperaturah ne zmrzuje. Strokovnjaki svetujejo, da zamrznjenih stekel ne čistite z brisalci, temveč s strgalom, saj boste na ta način brisalcem podaljšali življenjsko dobo – gumice brisalcev se namreč na ledu poškodujejo.

Brezhibno delovanje svetlobnih teles

Še posebej v zimskem času je izredno pomembno, da ste na cesti vidni in da vi vidite, kaj se v prometu dogaja. Zato

poskrbite za brezhibno delovanje svetlobnih teles na vašem vozilu.

Poskrbite za čisto vozilo

Pred vožnjo svoje vozilo očistite. Odstranite sneg in led, ki bi lahko padal oziroma se razsipal z vozila. Prav tako je treba očistiti vetrobranska in vsa druga stekla ter vzvratna ogledala.

Stvari, ki sodijo v avto pozimi

Pozimi je koristno imeti v avtu zložljivo lopato in vrečo peska, ki je koristen pri speljevanju na poledeneli podlagi, snežne verige, če se odpravljate smučat ali v hribe, topla oblačila in obutev, dežnik, kable za zagon motorja, kabel in polnilnik za mobilni telefon, praskalo za led, dodatno platenko zimske tekočine, metlico za sneg in svetilko. Ker previdnost nikoli ni odveč, poskrbite, da bo tudi v rezervoarju dovolj goriva.

Prilagodite se tudi vi

Ko so vremenske razmere nepredvidljive, morate računati na hitre spre-

membe voznih razmer, zato bodite previdni in potrpežljivi. Pazite na to, da boste vidni in da vas bodo videli.

Ne pustite se presenetiti

AMZS člane in druge voznike vabi, da pred zimo in pred daljšo potjo pripeljejo avto na preventivni servisni pregled, pri katerem mehaniki v 16 korakih preverijo ključne točke na vozilu. Člani AMZS lahko na to storitev v AMZS centrih po Sloveniji izkoristijo **80-odstotni popust**.

Kadar se voznikom na cesti zgodi kaj nepredvidljivega, lahko pokličejo AMZS: v Sloveniji na 1987 ali uporabijo brezplačno AMZS mobilno aplikacijo, iz tujine pa naj pokličejo številko +386 1 530 53 53. AMZS mehaniki kar šest od desetih okvar odpravijo na licu mesta, kar pomeni, da lahko voznik nemoteno nadaljuje pot. Še več uporabnih nasvetov najdete na AMZS spletni strani amzs.si.

ENO ČLANSTVO ZA VSE

- ✓ za različna prevozna sredstva
- ✓ za vse družinske člane

Skleni hitro in enostavno prek spleta:

amzs.si/clanstvo

AMZS PREMIUM ZA VSO DRUŽINO:

- ✓ pomoč na cesti v Sloveniji in tujini
- ✓ turistično in zdravstveno zavarovanje v tujini
- ✓ številne ugodnosti v AMZS centrih in pri partnerjih

Skleni hitro in enostavno prek spleta:

amzs.si/clanstvo

AL' PRAV SE PIŠE

Gasilski ali gasilni

Oktober sta obe prostovoljni gasilski društvi v naši občini bogatejši za novo pridobitev – gasilsko vozilo, zato je tudi tema jezikovnega nasveta povezana z gasilstvom.

Ali poznate razliko med pridevnikoma gasilski in gasilni? Jezikovni priročniki (Slovar slovenskega knjižnega jezika in Slovenski pravopis) nas podučijo, da se pridevnik *gasilski* nanaša na gasilce, npr. gasilski dom, gasilsko vozilo, gasilsko društvo. *Gasilski dom* je torej dom, ki je namenjen gasilcem, tudi *gasilsko vozilo* je namenjeno gasilcem, ki hitijo na intervencijo; *gasilsko društvo* pa združuje gasilce. Pridevnik *gasilni* oziroma *gasilen* pa je povezan s tistim, kar je namenjeno gašenju, npr. gasilni aparat, gasilna

sredstva, gasilna brizgalna. *Gasilni aparat* je naprava, ki je namenjena gašenju začetnih požarov, delijo pa se glede na mobilnost, količino in vrsto gasilnega sredstva in način delovanja. *Gasilno sredstvo* je snov, ki prekine proces gorjenja, denimo voda, pena, prah, ogljikov dioksid. *Gasilna brizgalna* pa je stroj ali priprava za gašenje ognja. Mogoče ste kdaj zasledili besedno zvezo gasilni dom, kar je starejšo poimenovanje, saj nas tako Slovar slovenskega knjižnega jezika kot tudi Slovenski pravopis napotita na besedno zvezo gasilski dom.

doc. dr. Jana Volk,

Oddelek za slovenistiko Fakultete za humanistične študije
Univerze na Primorskem

GLASNIK **OBVESTILA, VABILA, OGLASI**

SREČNO 2023

S HVALEŽNOSTJO ZA LEPE IN DOŽIVETE SKUPNE TRENUTKE
TER SOUSTVARJANJE V PRETEKLEM LETU,
Z RADOSTJO V SRCU POZDRAVLJAMO NOVO LETO 2023.

NAJ BO LETO PRIJAZNO DO VSAKEGA IZMED NAS!

Učenci in zaposleni na Osnovni šoli dr. Bogomirja Magajne Divača

Najlepsi trenutki so
majhni kot škratki,
kar naprej rastejo
a so vedno prekratki.

Veliko lepih trenutkov v letu 2023!
Otroci in zaposleni Vrtca Sežana

**VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN VSE DOBRO,
POLNO ZDRAVJA V LETU 2023**

VAM ŽELI DRUŠTVO UPOKOJENCEV DIVAČA

UVEDBA ZABOJNIKA »MEŠANA EMBALAŽA«

Z januarjem 2023 se bomo tudi na našem območju pridružili številnim slovenskim občinam, ki v rumenem zabojniku zbirajo mešano embalažo. To pomeni, da bomo z januarjem 2023 spremenili način ločevanja odpadkov. Plastenke, pločevinke in konzerve bomo odlagali skupaj s preostalo plastično embalažo v zabojnik za mešano embalažo. Na ravni države so tudi vse glasnejše novice o uvedbi kavcijskega sistema za plaste in pločevinke, pri katerem do-

bimo povračilo vplačane kavcije.

Kaj se bo na ekoloških otokih spremenilo?

Da bi prehod na zabojnik za mešano embalažo izvedli s čim manj stroški, bomo v začetni fazi na zabojnikih zgoj zamenjali označevalne nalepke. Mešani embalaži bodo namenjeni zabojniki z rumenim in modrim pokrovom (ki ga bomo ob izrabi zamenjali za rumenega). Na ekoloških otokih, ki so opremljeni z več 240 L zabojniki, bomo te odstranili in namestili večje

1100 L. Z januarjem 2023 bomo tako na ekoloških otokih zbirali mešano embalažo (zabojniki z rumenim in modrim pokrovom), papir (zabojnik z rdečim pokrovom), steklo (zabojnik z belim pokrovom) in bio odpadke (rjav zabojnik).

Za dodatne informacije smo vam na razpolago po telefonu 05/73 11 240 in 05/73 11 248 ali po elektronski pošti info@komunala-sezana.si.

Komunala Sežana, d. d.

Novo v letu 2023: **UVEDBA ZABOJNIKA MEŠANA EMBALAŽA**

MEŠANA EMBALAŽA je odpadna embalaža **IZ PLASTIKE, KOVIN ALI SESTAVLJENIH MATERIALOV**. Zabojnik za mešano embalažo bo nadomestil zabojnike za plastično embalažo, plaste in pločevinke.

MEŠANO EMBALAŽO ODLOŽIMO V ZABOJNIK Z RUMENIM ALI MODRIM POKROVOM.

- plaste pijač in živil
- pločevinke pijač in živil
- plastična embalaža živil
- konzerve živil
- tetrapaki in večslojna embalaža (za mleko, sokove ...)
- plastične vrečke in folije
- manjša embalaža iz stiropora
- alu in plastične folije
- plastični lončki, krožniki, kozarci za enkratno uporabo
- plastična embalaža čistil in pralnih sredstev (praški, mehčalci, šamponi ...)
- tube zobnih past
- plastični in kovinski zamaški ter pokrovčki
- plastične gajbice

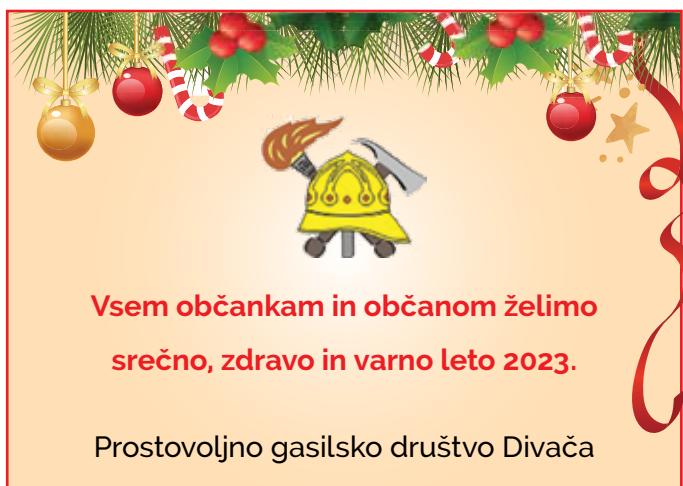
SD

Vsem krajanom občine Divača želimo predvsem zdrave in mirne božično-novoletne praznike ter srečno in zdravo novo leto 2023.

Istočasno se prav lepo zahvaljujemo vsem, ki ste na volitvah dali glas županji Alenki Štrucl Dovgan in vsem našim kandidatom za občinski svet in svet krajevne skupnosti.

Andrej Škapin
SD Divača

**Vsem občankam in občanom želimo
srečno, zdravo in varno leto 2023.**

Prostovoljno gasilsko društvo Divača

USTNO ZDRAVJE

Preventivna skrb za zdravje zob in ustne votline je še kako pomembna. Kajti lahko bi rekli, napol v šali, napol za res, da usta niso nekaj, kar zvečer lahko položimo na nočno omarico, temveč so še kako pomemben del našega telesa. Zato svetujemo, da v sklopu ustne higiene izvajamo temeljito čiščenje zob zjutraj in zvečer. Priporočamo, da se ščetkanje izvaja po vseh zobnih površinah in traja vsaj 2 minuti. Če je prisoten občutek izdatnega nabiranja hrane, svetujemo čiščenje tudi po obrokih. Pri tem naj se uporablja zobna pasta, ki vsebuje naravne učinkovine ter fluor. Ker do 40 odstotkov zobnih površin ostaja za ščetko nedosegljivih, pravimo jim medzobni prostori, svetujemo uporabo medzobne nitke ali interdentalne ščetke vsaj enkrat dnevno. Uporaba ustne vode je dobrodošla, naj pa ne bo nadomestilo za temeljito ščetkanje.

Zaradi prekomernih oblog in bakterij v ustni votlini se največkrat pojavita vnetje dlesni (gingivitis) in vnetje pozobničnega aparata (parodontalna bolezen), ki sta prisotna kar pri 80 do 90 odstotkih slovenske populacije. Pri kroničnem vnetju obzobnih tkiv, na katera ima veliko vpliva tako genetika kot tudi kajenje, je nevarnosti izgube zob večja.

Klinika DMD z zobozdravnikom dr. Urbanom Zupancem na čelu temu posveča veliko pozornost. Pred vsakim začetkom zdravljenja prisluhnemo vsakemu pacientu ter se temeljito pogovorimo o njegovih težavah in željah glede ustne votline. Za potrebe

parodontalne terapije je treba izvesti natančne meritve obzobnih žepov, o katerih bo več v nadaljevanju, šele zatem pojasnimo natančen načrt stomatološkega zdravljenja.

Nato sledi drugi korak, ki je začetek izvajanja načrta glede na izvedene temeljite preiskave. V večini primerov so dlesni vnete in na dotik boleče ter krvaveče. Pri vnetju dlesni se ob zobu in dlesni nabirajo bakterije ter zobne obloge. Če vnetja dlesni ne zdravimo, se razvije kronična parodontalna bolezen, pri kateri se na zobeh in predvsem pod dlesnijo začnejo nabirati obloge s prisotnimi bakterijami. Začne se tvorba povečanih obzobnih žepov. Obzobni žep med dlesnijo in zobom je normalno globok do 3 mm. Če se obzobni žep zaradi oblog poglobina na 4 mm ali več, je ustna higiena otežena, praktično nemogoča. Posameznik brez strokovne pomoči sam ne more več temeljito očistiti zob.

Kako pa sploh je videti parodontalna bolezen oz. kateri so znaki vnetja dlesni?

V večini primerov so dlesni vnete in na dotik boleče ter krvaveče. Pri tem se ob zobu na dlesni nabirajo bakterije in zobne obloge, mi pa največkrat opazimo kri ob ščetkanju zob, lahko tudi gnojni izcedek, ter nelagodni občutek ob dotiku površine dlesni. Če vnetja dlesni ne zdravimo, bolezen napreduje v vnetje pozobničnega aparata ali parodontozo, ki vodi v postopno propadanje obzobnih tkiv. V začetni fazi se najprej odmakne dlesen in govorimo o t. i. podaljšanih zobeh, nato pa se ti začnejo majati, kar lahko vodi v izpad in izgubo zoba. Zato je za ugotovitev vseh prisotnih žepov in krvavitve v ustni votlini treba narediti natančne parodontalne meritve. Meritve izvajamo ob vsakem zobu, na 6 merilnih mestih. Na vsakem merilnem mestu zabeležimo prisotnost oblog, krvavitve ter

globino obzobnega žepa. Če so prisotni, je treba zabeležiti tudi dodatne parametre; majavost zob, odmik dlesni in prizadetost koreninskih razcepišč.

Zdravljenje parodontalne bolezni

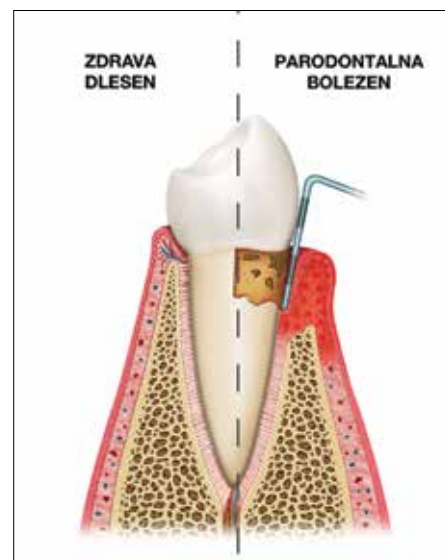
Zdravljenje parodontalne bolezni poteka ob več obiskih. Na prvem odstranimo vse obloge in madeže, ki so pristoni nad dlesnijo. Nato na istem ali naslednjem obisku, odvisno od števila in globine obzobnih žepov, pod lokalno anestezijo brezbolečinsko odstranimo še obloge pod dlesnijo. Postopek čiščenja obzobnih žepov strokovno imenujemo luščenje in glajenje zobnih korenin. Ta poteka mehansko s posebnimi pripomočki – kiretami. Z njimi vstopimo v področje obzobnega žepa, ki je pod dlesnijo, in odstranimo na korenino pritrjene bakterije ter obloge. Tako jih odluščimo in obenem naredimo koreninsko površino zopet gladko.

Preostalo vnetje lahko zdravimo še z dentalnim laserjem Fotona (Er:Yag), ki učinkuje tako na trda kot mehka tkiva in počisti vse preostale obloge v manj dostopnih delih žepa. Obenem pomori vse bakterije in tako zagotovi dezinfekcijo ter hkratno stimulira celjenje obzobnega žepa. Cilj parodontalnega zdravljenja je zdrava dlesen, ki ne krvavi, zazdravitev obzobnih žepov in izogib napredovanju parodontalne bolezni.

Po zaključenem parodontalnim zdravljenju v ustni votlini so redni kontrolni pregledi nujni. Na prvem rednem

mo o t. i. podaljšanih zobeh, nato pa se ti začnejo majati, kar lahko vodi v izpad in izgubo zoba. Zato je za ugotovitev vseh prisotnih žepov in krvavitve v ustni votlini treba narediti natančne parodontalne meritve. Meritve izvajamo ob vsakem zobu, na 6 merilnih mestih. Na vsakem merilnem mestu zabeležimo prisotnost oblog, krvavitve ter

kontrolnem pregledu ocenimo uspešnost zdravljenja, vsi naslednji pa nam služijo za preprečitev ponovnega nastanka parodontalne bolezni. Lahko rečemo, da sta pravilna ustna higiena in redni obiski pri osebni zobozdravniku zanesljiva varuha ustnega zdravja pacienta z parodontalno boleznijo.

Zobozdravnik Urban Zupanc, dr. dent. med., deluje v kliniki DMD in se bo prijazno odzval in odgovoril na vsa vaša vprašanja, povezana z ustnim zdravjem. Vabimo vas, da svoja vprašanja naslovite na elektronski naslov: info@klinikadmd.si.

BREZPLAČNA IZPOSOJA SLOVENSКИH FILMOV NA VOLJO ČLANOM KOSOVELOVE KNJIŽNICE

V Kosovelovi Knjižnici Sežana je zaživela nova storitev za uporabnike, ki si lahko filme sedaj izposodijo in gledajo na spletu. Storitve poteka v okviru spletne platforme Baza slovenskih filmov (BSF), ki domuje na spletnem naslovu bsf.si. Cilj projekta je digitalna prenova knjižnične izposoje avdiovizualnih del in večja dostopnost slovenskega filma širšemu občinstvu.

Člani knjižnice lahko izbirajo med številnimi slovenskimi filmi, vključno s filmskimi klasikami kot so *Sreča na vrvi*, *To so gadi*, *Na svoji zemlji*, *Ne joči Peter* in *Cvetje v jeseni*. Ljubitelji animiranih filmov si lahko ogledajo prigode *Princa Ki-ki-do*, *Koyee*, *Mačka Murija*, *Bizgecev* in druga dela mednarodno priznanih slovenskih animatorjev. Baza slovenskih filmov je vir dostopnosti za vse tiste dokumentarne ali kratke filme, ki se ne predvajajo več v kinu, na festivalu ali na televiziji. Na svoj račun bodo prišli tudi vsi tisti, ki jih navdušuje alternativna in eksperimentalna produkcija, saj Baza slovenskih filmov vključuje tudi avdiovizualna dela, ki drugje le redko najdejo pot k občinstvu.

Uporabniki storitve imajo poleg filmov prost dostop tudi do stalne zbirke brezplačnih avdiovizualnih del, skupaj je tako za ogled dostopnih več kot 400 del. Storitve lahko člani knjižnice uporabljajo tako, da si na spletnem portalu Baze slovenskih filmov ustvarijo brezplačen uporabniški

račun in nanj povežejo svojo knjižnico, za kar potrebujejo člansko izkaznico in geslo.

Baza slovenskih filmov je digitalni arhiv slovenske filmografije, ki vključuje bazo podatkov, slikovna in pisna gradiva o slovenskem filmu in filmskih ustvarjalcih, video in zvočna gradiva ter video na zahtevo. Podatki in filmi v Bazi slovenskih filmov se ves čas dopolnjujejo in tako bo tudi sežanska knjižnica v prihodnje dodajala nove filme, ki si jih bodo člani lahko izposojali in gledali na spletu.

Kosovelova knjižnica Sežana

DARILO GOZDA VAŠEMU DOMU – SLOVENSKO OKRASNO DREVO

Okrasna drevesca, pridelana v Sloveniji, so letošnje leto na tržišču označena z roza nalepko, z letnico 2022 in z napisom Zavod za gozdove Slovenije in Darilo gozda vašemu domu. Večinoma so to smrečice, zrasle v gozdovih, na zaraščajočih se kmetijskih površinah, pod daljnovodi, manjši delež tudi v namenskih nasadih zunaj gozda.

Vsakdo ne more iti v gozd in si posekati svoje okrasno drevo. V gozdovih

okrasna drevesca lahko pridobivajo le lastniki gozdnih površin na podla-

gi odločbe Zavoda za gozdove Slovenije. V odločbi so zapisane usmeritve in pogoji za pridobivanje okrasnih drevesc na gozdu neškodljiv način. Poleg odločbe Zavod izda lastnikom tudi plombe v obliki nalepk za označitev okrasnih drevesc med prevozom in na tržišču. Do 25 plomb dobijo lastniki brezplačno. Če želijo posekati večje število drevesc, morajo za vsako plombo odšteti po 37 centov.

Omejitev so postavljene tudi za nabira-

nje mahov, ki se v tem času uporabljajo za postavitve jaslic. Tega sicer lahko pridobivajo v gozdu tudi nelastniki gozdov, vendar v omejenih količinah. S površine, ki jo prerašča mah, lahko odvzamejo največ petino vsega mahu. Slovenska okrasna drevesca se najpogosteje prodajajo na tržnicah. Prodajajo jih lahko lastniki gozdov, lastniki nasadov drevesc na kmetijskih površinah, ki imajo potrdilo o opravljanju kmetijske dejavnosti, ter ustrezno registrirani trgovci, ki so drevesca kupili od lastnikov gozdov ali lastnikov nasadov okrasnih drevesc.

Brez nalepke so na tržišču lahko okrasna drevesca, pridelana izven Slovenije, okrasna drevesca v lončkih ter

drevesca drevesnih vrst, ki v naših gozdovih niso domača. To so na primer omorike, srebrne smreke, kavkaške jelke in podobno. Prodajo okrasnih drevesc nadzorujeta gozdarska in tržna inšpekcija. Prodajalci morajo imeti pri sebi ustrezen dokument, ki dokazuje izvor drevesc. Za drevesca, pridobljena v gozdu, je to odločba za pridobivanje okrasnih dreves, ki jo izda Zavod.

V Zavodu za gozdove Slovenije, ki usmerja pridobivanje okrasnih drevesc iz gozdov v skladu z določili Zakona o gozdovih, spodbujamo kupovanje naravnih v Sloveniji pridelanih okrasnih drevesc. Domača okrasna drevesca so pridelana na način, ki najmanj škoduje našemu življenjskemu okolju,

upoštevajoč način pridelave ter prevoz na tržišče. Vsako leto poudarjamo, da so drevesca pridelana brez škode za gozd, saj tudi brez poseganja človeka vse majhne smrečice v gozdu nimajo pogojev, da zrastejo v velike smreke. Poraba domačih okrasnih drevesc kljub temu še vedno iz leta v leto pada. Da bomo čim dalj uživali v zelenem okrasju domačih drevesc, jih postavimo v stojala, ki jih lahko napolnimo z vodo. Ko bodo odslužila svojemu namenu, jih razrežimo in odložimo v zabojnike za organske odpadke ali pa jih uporabimo za kurjavo.

Marija Kolšek,
Zavod za gozdove Slovenije

JAVNI POZIV K PRIJAVI RAZSTAV ZA SEZONO 2023/24 V MALI GALERIJ MIRA KRANJCA V KOSOVELOVEM DOMU SEŽANA

Kosovelov dom Sežana objavlja javni poziv k prijavi razstav v Mali galeriji Mira Kranjca za sezono 2023/24 (od septembra 2023 do avgusta 2024). Poziv je namenjen vizualnim umetnikom, likovnim ustvarjalcem in ustanovam, ki svojo dejavnost predstavljajo v obliki razstav.

Kosovelov dom bo v navedeni sezoni pripravil predvidoma od 5 (pet) do (7) razstav, od katerih bo vsaka odprta predvidoma pet tednov. Prijavitelji lahko predlagate okvirni termin odprtja razstave (mesec), vrstni red razstav pa bo oblikoval galerijski svet. Zamiki znotraj posameznih obdobj zaradi uskladitve vseh letnih programov niso mogoči.

Obrazec za prijavo in izjava sta objavljena na spletni strani Kosovelovega doma Sežana www.kosovelovdom.si.

Prijave bo pregledal tričlanski galerijski svet, sestavljen iz predstavnika Kosovelovega doma Sežana in dveh zunanjih strokovnih sodelavcev (predstavnika kuratorjev in predstavnika ustvarjalcev) ter izbral razstave. Svet si pridruži pravico do neupoštevanja nepopolnih prijav in zavrnitve prijav brez dodatnega vsebinskega pojasnila. Prijavitelji bodo o izboru obveščeni najkasneje do 31. marca 2023.

Rok za prijavo je 8. februar 2023. Prijave sprejemamo izključno po e-pošti na e-naslov info@kosovelovdom.si. V rubriko »Zadeva« morate vpisati »RAZSTAVE 2023/24 – PRIJAVA«.

K prijavi morate priložiti:

- podpisano izjavo v obliki .pdf, da se strinjate s pogoji razstavljanja, navedenimi v besedilu razpisa,
- do največ 10 slik del, ki jih nameravate razstavljati, posamezno v obliki .jpg ali vse v isti listini v obliki .pdf – ne prilagajte katalogov ali povezav na spletne strani ipd.

KRIŽANKA 2

Sken ali fotografijo rešene slikovne nagradne križanke št. 2 (stran 93) pošljite najkasneje do 11. februarja 2023 na naslov glasnik@divaca.net s pripisom NAGRADNA KRIŽANKA in vašimi podatki. Lahko pa pošljete tudi izrezano križanko na naslov: OBČINA DIVAČA (UO GLASNIK – nagradna križanka) Kolodvorska ulica 3a, 6215 DIVAČA

Nagrajenec bo objavljen v naslednji številki Glasnika. Nagrada bosta vstopnici za ogled Divaške jame. Obenem vas obveščamo, da vstopnici za ogled koncerta Pihalnega orkestra Divača prejme **Edvard Puntar**, Dolnje Ležeče 74, 6215 Divača. Nagrajenec naj pokliče na Občino Divača – 05 731 09 30 in se dogovori za prevzem vstopnic.

Žreb nagrajencev naslednje nagradne križanke bo potekal v zadnjem tednu februarja v prostorih Občine Divača. Komisijo bodo sestavljali predstavniki UO Glasnika in avtor križanke g. Marijan Sotlar

ODPIRAMO SVOJA VRATA UČENJU Z NAVDIHOM

Učenci zaključnih razredov OŠ in starši, vabljeni, da se prepustite našemu geslu »UČENJE Z NAVDIHOM« in v torek, 13. 12. 2022, od 16h do 18h na dnevu odprtih vrat spoznate našo šolo preko naslednjih vsebin:

ROBOTIKA: Privarčujmo in kaj dobrega pojemo!

Dijaki 3. letnika ekonomske smeri smo vam pri izbirnem modulu robotika pripravili dve uporabni aplikaciji. Preizkusite ju!

S pomočjo aplikacije MoneySaver razporejamo svoje dohodke in preverjamo, ali porabljamo svoj denar na kar najbolj racionalen način. Z aplikacijo HitHot pa si lahko naročimo zelen obrok, ki nas pričaka kar v šoli.

SLOVENŠČINA: Udejstvovalnik

Udejstvovalnik je zabavna družabna igra, ki bo marsikaterga obiskovalca prijetno prevzela in popeljala v svet risanja, pantomime in opisovanja ter najboljše pripeljala do odkritja neznanih verzov in sloveče zmage.

TUJI JEZIKI: Čajanka

»Would you like an adventure now, or shall we have our tea first?« (Alice in Wonderland)

Vabljeni na čajanko z dijaki jezikoslovnega sklopa. Zadišalo bo po čaju, pecivu in angleški kulturi!

NARAVOSLOVJE: Voda

Vodo prepogosto jemljemo kot samoumevno naravno dano. Zadnje čase nas narava opozarja, da to ne sme biti tako. Dijaki 3. letnikov gimnazije podrobneje raziskujejo in analizirajo lastnosti vode, ki jih bodo z različnimi zanimivimi poskusi prikazali in predstavili obiskovalcem.

DRUŽBOSLOVJE: Raziskovanje vpisne knjige jame Vilenica

Ste se že kdaj podpisali v vpisno knjigo obiskovalcev? Ste mogoče ob ogledu razstave, muzeja ali kakšne znamenitosti vanjo zapisali svoje mnenje?

Leta 1821 je jama Vilenica že imela svojo vpisno knjigo in v sto letih se je vanjo podpisalo oziroma zapisalo svoja občutenja več tisoč ljudi.

Kdo so bili obiskovalci jame? Od kod so prišli? Kaj jih je navdušilo? Vse to so dijaki ITS družboslovje skušali odkriti

s pomočjo prebiranja zapisov v vpisni knjigi. Pridružite se nam in spoznali boste, kako so bili uspešni.

ŠPORT: Aerobika z navdihom

Dan odprtih vrat nas bo tudi športno razgibal! Na delavnici bodo dijakinje 3. letnika prikazale različne koreografije aerobike, ki jih bodo povezale v skupni nastop z različnimi sodobnimi pripomočki. Seveda boste pri »športanju« sodelovali tudi obiskovalci in bili tako mogoče še sami »navdihnjeni«. :)

ARANŽERSTVO: Delavnica sitotiska

Spoznajte eno najstarejših tehnik tiska! Obiskovalci dneva odprtih vrat boste lahko natisnili izbrani motiv v določeni barvi na majico. Delavnico bo vodila skupina dijakov 3. ART. Ogledali si boste lahko tudi dekoracije in izložbe dijakov aranžerskega programa. Čaka pa vas tudi ogled videa modne revije.

MEDNARODNA DEJAVNOST: Srečko vsepovsod

V učilnici št. 14 bomo predstavili mednarodne projekte, v katerih sodeluje Šolski center Srečka Kosovela Sežana.

UMETNOST: Slikanje s svetlobo

Če vas zanima, kako lahko slikamo s svetlobo, in bi bili radi pri fotografiranju kreativni na različne načine, se nam pridružite na fotografski delavnici. Ponazorili in preizkusili bomo fotografsko tehniko »slikanje s svetlobo«.

EKONOMIJA: Učno podjetje, d. o. o.

Učni podjetji Lost Gen-Z, d. o. o., in Friptrip, d. o. o., bosta na stojnici predstavili svojo dejavnost, način delovanja učnega podjetja, promocijske materiale, aktualno ponudbo in za vas pripravili nagradno igro. Obiščite nas!

ŠC Srečka Kosovela Sežana –
Gimnazija in ekonomska šola

Knjižnica Divača vas v petek, 9. decembra 2022, ob 18. uri vabi na odprto razstavo ter predstavitev knjige **Vlaste Gorup**

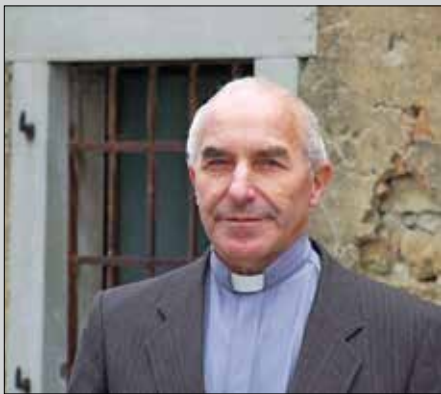
z naslovom **Spomini na škocjansko šolo**

Za glasbeni vložek bo poskrbel harmonikaš **Rok Gombač**.

Vlasta Gorup, ki je tudi sama obiskovala šolo v Škocjanu, je ob 60. obletnici zaprtja šole pripravila tako domoznansko knjigo *Spomini na škocjansko šolo* kot tudi priložnostno razstavo. Njena želja je bila obuditi spomine na šolanje, obiskala je nekdanje šolarje, zbrala stare fotografije, arhivske listine, učbenike in predmete, ki so jih nekoč učenci uporabljali pri pouku.

Razstava bo na ogled do konca decembra.

»Kako silno lepa so vsa Gospodova dela.«

Hvala Stvarniku za vse kar imamo, hvala za srčnega človeka, hvala za čudovito naravo, hvala tudi za tisto majhno brkinsko vas, kjer je Franceva mama Metka živela in po spovednikovem nasvetu v svojem srcu dojela, da bo svoje sanje o misijonarskem poslanstvu za sabo pustila in se raje z Emilom Prelcem iz Podgrada poročila.

Zaupala je v Boga, tudi ko je bilo težko, in tako srečno povila petega otroka, to je bil naš Franc, lahko bi rekli, da ga je že takrat čuvala božja roka.

Franc je živel v čudoviti veliki verni družini, kjer so v njemu zrasli odgovornost, sočutje in lepi spomni. Bilo je večkrat težko, a starši so otroke vzgajali lepo, da naj vedno nudijo svojo pomoč vsakemu, ki je pomoči potreben, tako kot sta tudi mama in oče pomagala marsikomu nekoč.

Franc je imel 4 sestre, Kristino, Marijo, Bernardko in Anico, ter štiri brate, Milana, Jožefa, Gašperja in Vinka.

Franc je že od otroštva naravo oboževal, vsako bilko, gobo, vsako drevo spoštoval. Ko je nekoč kot pastirček opazoval širno zveznato nebo, se je prvič zavedal veličine božje navzočnosti, kako nas z vsem prečudovitim obdaja nadvse lepo.

Najbrž tudi to ni bilo naključje, da se

FRANCU PRELCU OB SLOVESU

V 86. letu je v večnost odšel duhovnik msgr. Franc Prelc. Rodil se je v Podgradu pri Vremah 18. 4. 1937, umrl je v Bertokih 18. 10. 2022.

je ravno v krošnji drevesa skrival, ko se je škof Nežič pri njem ustavil:

»U septembru te čakamo u Pazinu!«

Tako ga je na izbrano življenjsko pot povabil.

Pri trinajstih letih mu je med igro na igrišču v glavo šinila misel v srčnem blišču:

»Jaz se tukaj igram, v kapeli pa je Jezus sam!«

Takrat se ga je morda prvič prav zares globoko dotaknil Jezus v evaristiji z ljubeznijo široko. Tako se je njegovo izobraževanje za duhovnika nadaljevalo, njegovo srce je le dobroto in ljubezen iskalo ter se v vsem za druge do konca darovalo.

Franc je v svojem življenju dosegel marsikaj, nikoli težav ni postavljaj pod vprašaj, vedno je le rešitve iskal, z ljubeznijo, vero in potrpežljivostjo sebe v delo daroval. Tisočem ljudem je pomagal z molitvijo in zgledom, neomajno vero, predanostjo in trdim delom. S svojo karizmo in nasmehom je marsikomu odprl oči in mu pomagal, da v preizkušnjah življenja ni omagal. Mnogi so njegov trud opazili in mu naziv Osebnost Primorske podelili.

Za nas, njegove sorodnike, pa je bil Franc osebnost naših src, iskreno smo veseli in ponosni nanj ter hvaležni, da ga je Bog poslal na ta svet. V naših srcih velikokrat odmeva občutek:

»Živeti moramo sedanji trenutek.«

Tako nas je Franc mnogokrat učil in pomemben nasvet za življenje delil. Nekoč so ga na radiu vprašali, kako je to mogoče, da se toliko razdaja in opravlja vsa svoja dela tako sijoče. Franc jim je odgovoril tako:

»Zelo preprosta stvar, če vzamemo življenje trenutek za trenutkom. Bog nikoli ne naloži deset nalog naenkrat. Ampak samo eno in če je v nas razpoložljivost, da to vzamemo kot dar, možnost, da nas obogati, in tudi za svoj prispevek, prispevek svoje osebnosti, potem je vsak trenutek priložnost za polno življenje. Trenutek za trenutkom, dan za dnem, tako mine toliko let življenja kot duhovnika. Ni

pa Vstajenja, ni uspeha brez križa. Po mnogih izkušnjah dospemo do notranje gotovosti, da ni stvari, ki je ne bi mogli rešiti.«

Te besede so lahko popotnica za nas vse, njegova dela ostajajo tu, njegove besede so se vsidrale v naše srce in nas bodo za vedno spremljale.

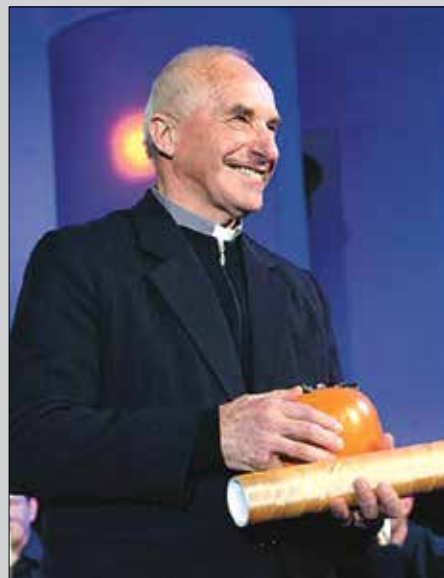
Franc si je izbral novomašniško geslo: »Niste vi mene izvolili, ampak sem jaz vas izvolili in postavil, da greste in obrodite sad in vaš sad ostane.«

Dragi Franc, nedvomno tvoj sad ostaja v tisočih ljudeh, v mnogih, mnogih krajih in stvareh, za kar smo ti hvaležni iz vsega srca in zato še bolj častimo našega Stvarnika.

Četudi je napočil čas, da odideš v nebesa, ostajajo med nami vsa čudesa, in z njimi spomin nate, Franc predragi, vsi tvoji sorodniki, ki smo te imeli radi, ti spokojen mir želimo, da bi se srečal z Jezusom in Marijo, da bi tam gori užival nebeško gostijo.

Apostol Pavel je dejal, da ljubezen nikoli ne mine, ti si bil ena sama velika ljubezen, zato boš vedno z nami, vedno v nas.

Andreja Tomažič Hrvatinić

DRAGA SOTLAR (2. 10. 1924 †4. 5. 2022)

„Skozi večno odprto vrzel zemeljske minljivosti je odšla naša nona, nam pa je zapustila bogato dediščino svojega življenja, ki ga je začela kot tretji od štirih otrok pri Meteževih v povsem drugačnih časih.“ Tako se je začel govor na pokopališču v Senožečah, ko so se vnuki, sin Marijan in hči Breda z družinami ter številni žalujoči od blizu in daleč poslovlili od drage mame, none, sovaščanke in plemenite ženske Drage Sotlarjeve (roj. Meden), rojene 2. 10. 1924 v Senožečah, poznane kot odlične kuharice in dolgoletne vodje kuhinje v gostišču Stari grad.

Draga se je od otroštva poslovlila takoj po osnovni šoli, ki jo je obiskovala v domačem kraju v italijanskem jeziku. Nekaj let je preživela v Trnovskem samostanu pri Ilirski Bistrici, kjer se je naučila gospodinjskih del in igranja klavirja. Čas, učenje, delo in vzgoja v samostanu so zaznamovali njeno življenje z vrednotami, kot so prijateljstvo, razumevanje in ljubezen do sočloveka za lastno in skupno dob-

ro. Delo na Meteževi kmetiji ji je že v njeni rani mladosti presekala vojna. Prvega maja 1943 jo je fašistična oblast aretirala in odpeljala v ženski zapor v Trst, od tu pa so jo skupaj z ostalimi prebivalci senožeškega podolja premestili v taborišče Frosinone, kjer je ostala do razpada Italije. Po uspešnem pobegu in vrnitvi domov se je takoj angažirala kot kulturna delavka in vodila pevski zbor ob pomoči zavednega duhovnika Janeza Vilharja.

Njem močan čut za skupnost se je odražal po osvoboditvi, ko je kot članica in nekaj časa tudi predsednica Kulturno prosvetnega društva Svoboda bogatila kulturno življenje v Senožečah. Ponosna je bila na odigrano glavno vlogo v ljudski igri Manice Komanove Prisega opolnoči. Ob igranju v dramski sekciji, pri čemer je večkrat privabila nasmeh obiskovalcev, je veselje našla tudi v dolgoletnem orgljanju na koro domače cerkve. Vsakdanje življenje, ki ga je spremljala bridkost povojnega časa, je kronala s poroko 1949 leta z Antonom (1919) in povila sina Marijana in hčer Bredo.

V 60. letih 20. stoletja pa se je začelo njeno življenjsko poslanstvo, ko je kuharske spretnosti izpopolnila v lastni gostilni in nato pol stoletja nadaljeva-

la v sedanjem gostišču Stari grad, ki sta ga z možem odkupila 1969. leta in ga preuredila v zadovoljstvo tako gostov kot zaposlenih. Ob prerani izgubi moža Antona (umrl 4. 7. 1981) sta ji bila v veliko oporo hči Breda in sin Marijan, ki je z ženo Marto prevzel vodenje domačega gostišča, a je Draga še po devetih križih marsikoga presenetila v kuhinji. Svoje poslanstvo, ljubezen do glasbe in življenjske modrosti je z velikim veseljem prenašala na vnuke Mojco, Mateja, Dimitrija, Aljošo in Vasjo ter na pravnuke Nino, Tineta, Anjo, Niko, Magali, Danajo, Zarjo in Martina.

Zadnja leta je živela skromno, kot je bilo skromno vse njeno življenje, in s skrbjo, da bi bila domačim čim manj v breme, a z izjemno voljo do življenja, zanimanja za dogajanje doma in po svetu ter z bistrim umom, ki ga je ohranila do poslednjega dne, ko se je na svojem domu 4. maja letos poslovila. Njena zapuščina bo plemenitila njene domače kot tudi mnoge Senožejce, divaške občane in še mnoge druge, ki so jo poznali in jo bodo ohranili v večnem spominu.

Olga Knez

JOŽETU PRELCU V SPOMIN

Tam, kjer se čuje mila pesem ptic,
tam, kjer se čuje pesem dobrih ljudi,
tam sredi prelepe brkinske narave,
v Podgradu pri Vremah,
že mnoga leta stoji
domača hiša Rolhove družine.

Tu se je 4. septembra leta 1933 rodil Jožef Prelec kot četrti otrok mami Metki in očetu Emilu. Jožef je imel še štiri sestre, Kristino, Anico, Marijo in Bernardko, ter štiri brate, Milana, Vinka, Gašperja in Franca. Oče in mati sta otrokom privzgojila mnoge vrednote. kot so delavnost, marljivost, molitev in pomoč sočloveku.

Jože je bil navihan otrok, s svojimi brati so se podili po gozdovih in paš-

nikih ter bili močno povezani z naravo. Starši so Jožeta že kot sedemletnega fantiča poslali v Brezovico v župnišče, kjer je pomagal župniku kot ministrant in nosil njegovo pošto, največkrat v Hrušico. Jože nam je pripovedoval, kako je včasih kakšno ušpičil in ker si ni upal nazaj v župnišče, je prespal kar v votli lipi blizu cerkve. Osnovno šolo je obiskoval v domači vasi, kasneje pa se je izučil za

voznika, da je lahko prevažal mleko, drva in jabolka s svojim tovornjakom. Od malega je živel s kmetijo, z naravo, s polji in živino. Kmetija je bila vir preživetja za družino, ki si jo je ustvaril z ženo Anico, ona je bila tista, ki mu je vedno stala ob strani in podpirala vse njegove ideje, njegovo delo ter ljubeče skrbela zanj do zadnjega. Jožetu in Anici so se rodili štiri otroci, Marta, Bogdana, Bojan in Jožica, ki so

k hiši spet prinesli otroški jok, vrisk in smeh. Vedno je bilo živahno, na kmetiji je bilo zmeraj veliko dela, vendar so se znali tudi poveseliti. Jože je imel zelo rad glasbo, ponosen je bil na svoje hčere, ki so rade prepevale ob zvokih Bogdanine harmonike. Njegova najljubša pesem je bila Ne prižigaj luči. Hčere so se odselile in si drugod ustvarile družine, sin Bojan pa je ostal doma, tako da je s svojo mlado družino spet prinesel veselje v Rolhovo hišo.

Jože je skrbel za vse svoje s trdim delom, veliko ur je prebil v gozdu, kjer je napravljal drva zase in za prodajo, ure in ure je z ljubeznijo obdeloval jablane v sadovnjaku in kasneje še mlada drevesa v nasadu kostanjev. Navsezgodaj zjutraj pa se je rad odpravil nabirat gobe. »Pridnost več velja kot kup zlata«, to je bil moto našega Jožeta. Doktor je le mogel, je delal. Delo je bilo njegovo življenje in poslanstvo.

Kljub vsemu delu doma, pa je bil Jože vedno pripravljen pomagati tudi drugim ljudem, kar so opazili tudi v domači občini, saj so mu leta 2018 podelili Priznanje občine Divača za njegovo delo in izjemen prispevek k boljšemu in kvalitetnejšemu življenju občanov Podgrada pri Vremah. Jože

je bil član sveta Krajevne skupnosti Vreme več kot 20 let, leta 2004 so mu podelili naziv osebnost leta krajevne skupnosti Vreme. Odgovorno se je zavzemal za napredek vseh vasi v tej krajevni skupnosti, s posebno zavzetostjo pa za to, da v vas Podgrad pri Vremah in zaselek Potok pride napredek kot zagotovilo nadaljnjega razvoja teh krajev.

Tako se je v sodelovanju z vaščani, še posebej z družino Kljun, lotil izgradnje lokalnega vodovodnega omrežja za vas Podgrad. Veliko večino vseh montažnih del je opravil Jože sam in tako vsem prebivalcem vasi trajno zagotovil zadostno količino pitne vode. Ko se je porušilo kamnito obzidje pokopališča in cerkve v Podgradu, je Jože vložil veliko napora, da se ga je popravilo. Pri tem je celo odkupil staro kamnito hišo v vasi, kamenje pa so izvajalci porabili za izgradnjo novega obzidja. Po izgradnji zidu in temeljiti obnovi pokopališča se je lotil vodenja celostne obnove notranjosti in fasade vaške cerkve, kasneje pa prevzel še vodenje izgradnje meteorne kanalizacije ter priprave podlage za asfaltiranje vseh vaških poti. Po letu 2000 je Jože organiziral in vodil zasaditev lipe in

postavitev kamnite mize na odcepu ceste za Potok in Podgrad pri Vremah, kasneje pa je bil angažiran še pri rekonstrukciji dostopne ceste Potok – Podgrad. Hvaležni smo za ves njegov trud in prizadevnost.

Jože je vedno rad sprejel vsakogar na svoji domačiji, še posebej rad je pogostil »izseljene« domačine, po rodu iz vasi. Jože je vedno dodal slehernemu še kanček svojega veselja do življenja, saj ga je Bog obdaril z dobro voljo. Dobro voljo so mu prinašali tudi vnuki, kar osem jih je imel in šest najmlajših pravnukov.

Jože je bil radoživ, marljiv, vztrajen in ljubezniv. Vedno se ga bomo spominjali s spoštovanjem in hvaležnostjo za vse, kar je v svojem življenju storil. Zapomnili si bomo njegovo neverjetno voljo do življenja, njegov smisel za humor, prizadevnost in njegov iskri nasmeh.

Pred kratkim je dopolnil 89 let, v nedeljo, 18. 9. 2022, pa se je zjutraj mirno poslovil v domači hiši.

Jože, veš, da je vse tako, kot je bilo.

V vsaki stvari si, ki je v vasi in hiši, v mislih si, v besedah naših.

Andreja Tomažič Hrvatini

NONOTU PETRU V SLOVO

PETER METLIKA (25. 6. 1939 † 3. 9. 2022)

Čas, ko o č e s n o zrklo spre h o d i m o skozi la birint živ ljenja gospoda, ki mu je v očeh sijalo sonce. Gospoda, ki je ne glede na vlogo bil in bo ostal naš - nono Peter.

»Vino, pršut in marelce«, so bile tvoje želje ob pozdravu zadnjega obdobja.

»Pejte si nabrt črešnje, marelce, hruške, jabka, pa fige, utrgt kšn grozd ...«. Vsak letni čas si nam postregel sado ve tvoje ljubezni do narave, ob čemer je vrela tvoja dobrot. Ob vrsticah me miselno pozdravljajo popoldnevi toplih letnih časov in družina zbrana pod trto iz tistih let, ko je otroška nagajivost risala mojo podobo.

Žena »mamca« Sonja je »vre« po konci, kuhinjo objema vonj po kavi,

na mizi pa že kruh, maslo in med, kot si skrbno pripravil. V delu nisi videl dela, marveč druženje z vrtom, trtami, njivo ... Iz dnevne sobe že slišim glasbo po željah, medtem ko skozi vrata prikorakaš urejen in pripravljen za kosilo »ob pudan«. Piko na i kosilu postaviš z vinom iz tistega malega in rebrastega steklenega kozarčka. Preden dan zapre oči, si na klopici – pod trto, z nogami, dvignjenimi na pručki, sezuvaš delovne čevlje in mirno, v tišini, gledaš v smeri mahajočega sonca.

Vidim te na lestvi, kako skrbno obrezuješ trto. Ja, tiste suhe vejice, ki švigajo in padajo vse naokrog, kot tvoja dobra volja. Vidim te v zibajoči se hoji. Vidim te, kako ravno stresaš prt z balkona in že sloniš na ograji ter nas z nasmehom pozdraviš ob obisku. In vidim te v besedah "se morm za nus

primt". Slišim te, kako mi zgodbe življenja pripoveduješ, medtem ko bi potrebovala slovar, tvoj slovar, za razumevanje nekaterih besed. In pripomniš mi: »Ma ne zastwps ti usga, ne?« Tu prikrade se mi še vonj. Vonj, ki riše tvojo podobo, »u tismi rumeno-zelenmi kapoti«, ki si ga tako rad nosil.

Enega zadnjih toplih dni avgusta se ozreš proti oknu spalnice, kjer te skozi odprta »škura« sonce pozdravlja in praviš besede, v katerih vre življenja moč: "Ala pejmo ke dol na marendo in spijmo kozarc dobrega vina."

Ko kukavice glas bom zaslišala, dragi nono, takrat vem, da nasmeh bo narisana na mojem obrazu. Najino popotovanje pa bom v mislih skrbno hranila, kot si ti trte negoval.

Tvoja vnukinja, Katarina Adamič

ANTON PRUNK

Rojen je bil v Dolnjih Vremah 13. 4. 1937, očetu Antonu Prunku in materi Ani Prunk. V

bližnjih vaseh je že s sedmimi leti služil kot pastir. Šolal se je v Vremah v italijanski šoli, nato na Kozini in v Tomaju. Za strugarja se je učil v Postojni, kjer je kasneje tudi delal in si kupil prvi motor. Tisti čas je bil to drugi motor v Postojni. Vojsko je služil v Beogradu in tam so kmalu opazili njegovo znanje in strast do elektronike, tako pa je hitro postal operater telefonske zveze za celo vojašnico. V vojski je tudi naredil izpit za kamion, čeprav je zapeljal samo en krog po vojašnici. Nadrejeni se je pošalil: "Ma vi Slovenci znate že od rojstva vozit."

Ko se je po vojaščini vrnil v Ljubljano, si je nadvse želel zgraditi hišo, v kateri bi si ustvaril družino. Ker materiala in orodja ni bilo, si je pomagal na vse mogoče načine. Ker ni bilo prikolic, si jo je naredil sam (v večini iz materiala, ki ga je dobil na odpadu). Ker ni bilo mešalcev, si ga je naredil sam. Prav tako si je izdelal gradbeno dvigalo, dvigalo za avto, varilni aparat, rezkalni stroj, cirkular, brusilni stroj, motokultivator, mini traktor, frezo za oranje in razno drobno orodje.

Sosed mi je zadnjič povedal, da se spomni, kako sta oče in njegov brat Rajko sama betonirala drugo ploščo na hiši, pri čemer sta morala biti iznajdljiva. Oče je preko škripca privezal samokolnico na fička in se po cesti vozil gor in dol, Rajko je bil pa medtem zgoraj in stresal beton iz samokolnice. Oče se je dostikrat pošalil: "Veste, jaz sem Kraševce. In mi Kraševci smo zelo leni ljudje. Raje, kot da se matramo, naredimo orodje in si z njim pomagamo." Tudi ko je bila hiša zgrajena, je oče ostal zvest gradbeništvu. Spomnim se, kolikokrat mi je pokazal kakšno hišo in razlagal, kako so na njej betonirali plošče. V bližnji okolici jih je bilo zagotovo čez 50.

Najbolj se spomnim naslednje njegove prigode. Nekdo se je z njim dogo-

voril za betoniranje plošče za njihovo hišo. In na dogovorjeni dan pride oče zjutraj na dogovorjeni naslov. Tam pa oče tistega, s katerim se je dogovarjal za betoniranje, vpraša mojega očeta, kje ima stroje. In oče odgovori: "V avtu (fičku)". Njegov oče začne skoraj jokati, da zakaj je zaupal tako pomembno nalogo sinu. Moj oče mu odgovori, da kar bo betona ostalo po 12. Uri, ga bo sam pojedel in da mora biti do kosila doma. Gospodar še vedno ni bil prepričan. Oče je vzel mešalec in gradbeno dvigalo iz fička in ju sestavil (oba sta bila zlozljiva), plošča pa je bila končana do 13. ure.

V Ljubljani je delal na železnici, nato v SCTju. Veliko zadovoljstvo in možnosti za širitev znanja je našel pri naslednji zaposlitvi na kopališču Ježica (takrat Gostinsko podjetje Ljubljana), kjer je bil edini vzdrževalec za notranji in zunanji bazen, savne, kegljišče, gostinski obrat, pralnico in bugalove, ki so jih imeli v avtokampu. Naučil se je servisirati mehanizme na kegljaških stezah in uvedel kar nekaj izboljšav, ki jih je kasneje pri novejših stezah upošteval tudi njihov proizvajalec.

Tam se je zelo dobro razumel s tedanjo direktorico gospo Sonjo Vrščaj, ki ga je tudi zelo cenila, saj je vedela, da se lahko vedno zanese nanj. Neko jutro ga direktorica pričaka že na vhodu in ga pelje do črpalk. Pritiska v ceveh ni bilo – črpalka se je pokvarila. Oče odmontira črpalko in jo odpelje v Litostroj. Tam mu povedo, da jo lahko popravijo, le da je čakalna vrsta in bo zato prišla predvidoma na vrsto čez tri mesece ter da bo strošek nekaj tisoč mark. Oče vzame črpalko in se vrne na Ježico. Pove direktorici, kar je izvedel v Litostroju. Bila je vsa obupana, ker bi v tem času pretekla celotna sezona, saj bi bil junija, julija in verjetno tudi avgusta celotni kompleks brez tekoče vode. Pa oče reče, da jo bo poskusil sam popraviti. Vzame črpalko in odide domov, kjer je imel dobro opremljeno delavnico s stružnico in veliko orodja. Povedal je, da je črpalko popravil skoraj do jutra. Ko je končal, se je vrnil na Ježico, zmontiral črpalko in videl, da ponovno deluje ter lepo črpa vodo. Ko je pozneje di-

rektorica prišla v službo, je šla najprej k črpalkam. Oče ji pokaže, da črpalka ponovno deluje, pritisk v ceveh pa je normalen. Po očetovih besedah pa ni niti spregovorila, samo odšla je. V njenih očeh in izrazu je pa videl, kako zadovoljna in pomirjena je. In kot je rekel, to mu je pomenilo več kot kakršnakoli hvala in nagrada.

Enkrat je direktorica rekla: "Brez mene lahko Ježica dela teden ali dva. Brez Prunka samo kakšen dan."

Oče je s Sonjo Vrščaj in njenim možem ostal v prijateljskih stikih vse od njene smrti (umrla je l.2021).

Iz Ježice je oče odšel v Saturnus in tam ostal do upokojitve. Zadnje delovno mesto je opravljal v oddelku za razvoj in inovacije. Po upokojitvi se je preselil na domačijo v Vremski dolini. Kasneje je spoznal Narciso iz Izole in v naslednjih dveh desetletjih postal skoraj Izolan.

Z Narciso sta postala dobra prijatelja in v naslednjih dveh desetletjih bila neločljiva. Z Vandrovčki sta v zadnjih 15. letih obiskala naslednje države: HR, BiH, Črna gora, Albanija, Romunija, Bolgarija, Turčija, Tunizija, Italija, Malta, Švica, Francija, Ukrajina, Madžarska, Nemčija, Švedska, Finska, Norveška, Moldavija ...

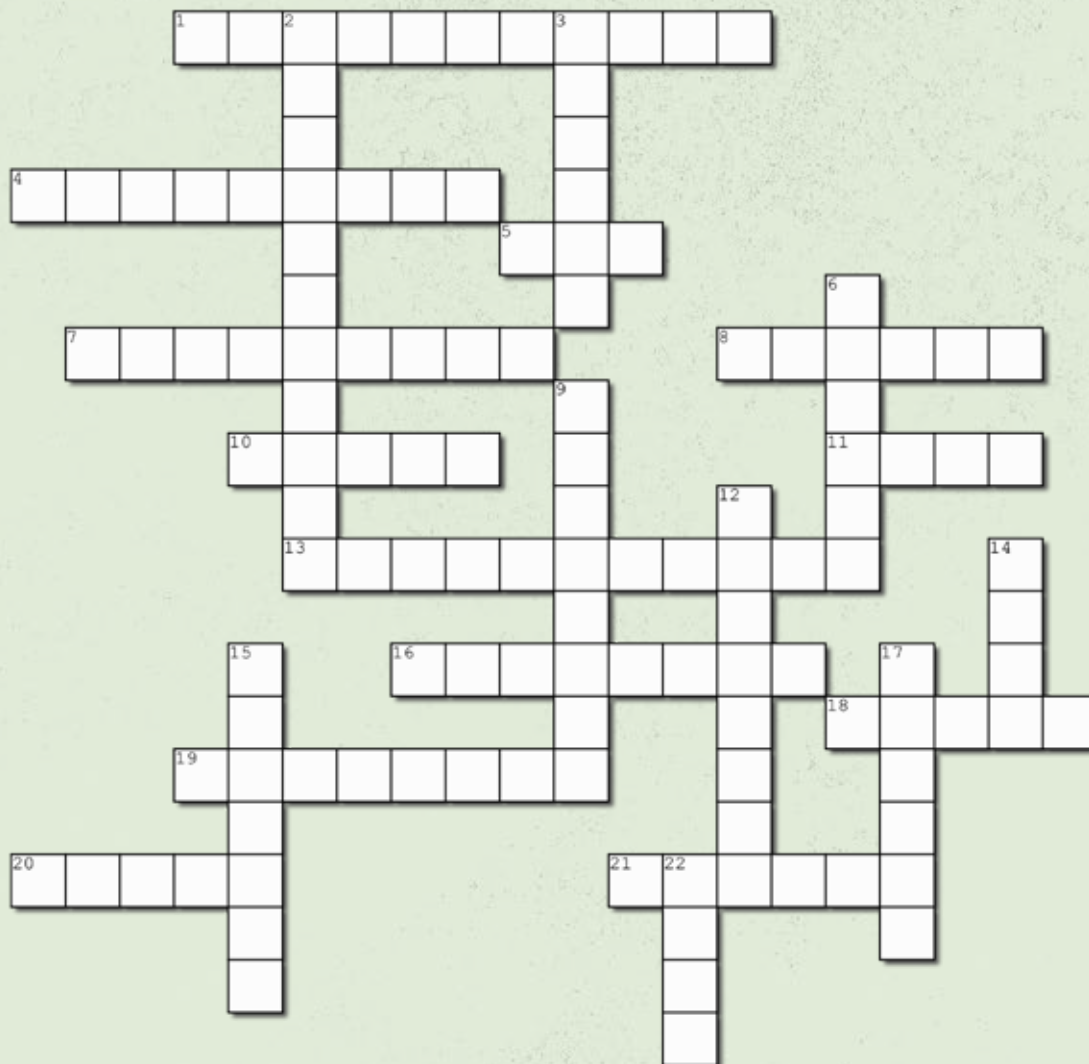
Moto očeta je bil: "Živi tako, da ne bo treba župniku na pogrebu lagati."

No, na očetovem pogrebu, res nikomur ne bo treba lagati, ker se je celo življenje trudil pomagati vsem ljudem. Oče mi je velikokrat pripovedoval svoje zgodbe, ki sem jim vedno prisluhnil, čeprav sem jih že slišal, saj je vedno pripovedoval s takim zanosom in veseljem. Prepričan sem, da so mu bila ta pripovedovanja "vrelec mladosti". Te zgodbe so v sebi seveda tudi skrivale marsikatero življenjsko modrost, kot recimo: "Nikoli ne reci da se nečesa ne da narediti."

Covid-19, izolacija in pomanjkanje druženja ga je res prizadelo.

Inovacije, na katerih je delal odkar je bil v pokoju:

- WC z zračnim oddušnikom,
- vesla za veslanje naprej,
- varnostni pas za reševanje z višin.

9. NAGRADNA KRIŽANKA**Vodoravno:**

1. stara sorta jabolk s kratkim, ukrivljenim pecljem
4. obrt za izdelovanje lesenih delov vozov
5. instrument, ki je skupaj z oprekljem in violino tvoril godčevski sestav za leseno muziko
7. praznik krščanskega zavetnika konj v decembru
8. narečni izraz za z zidom ograjen travnik
10. lesena priprava za izdelovanje manjše količine masla
11. vas v Brkinih
13. metode zdravljenja s pomočjo čebeljih izdelkov
16. kdor se ukvarja s popraviljanjem dežnikov
18. narečni izraz za petrolejko
19. velik robni kamen na koncu suhega zidu
20. rastlina mokrišč, uporablja se za pletarstvo
21. neobdelan, na redko porasel svet, navadno skupna last vaščanov

Pred vami je **9. nagradna križanka**, v kateri se lahko preizkusite v poznavanju in iskanju gesel na temo naravne in kulturne dediščine lokalnega ter slovenskega prostora. Želimo vam prijetno in poučno razvedritev, če se vam pri kakšni besedi zatakne, pa odgovor najdete na spletni ali Facebook strani Zavoda Dobra pot ali v aplikaciji Zapisi spomina (www.dobra-pot.si, <https://www.facebook.com/DobraPot>, <https://zapisi-spomina.dobra-pot.si/>).

Nagrade so prispevali: **Katarina Barbara – unikatna keramika, Katja Prunk; Sivkin Butik, Divača; Leon Butinar, Divača; Sadjarska kmetija Biščak, Buje.**

Srečni nagrajenci 8. križanke so: Leja Pelc iz Senožec, Kristina Sikošek iz Sežane in Hilda Lončarič s Kozine.

Navpično:

2. risba kot pojasnilo ali okras tiskanega besedila
3. avtor satirične komedije Za narodov blagor
6. ročni voziček na dveh kolesih, s katerim so nekoč vozili mleko v prodajo
9. svečan kruh, ki je bil na mizi pokrit s prtom
12. prleška praznična pogača
14. žensko pokrivalo, del ljudske noše iz belega blaga z vezeno
15. spremljevalec Miklavža
17. lastnik majhnega posestva
22. sladek sok iz mletega ali mečkanega sadja

Rešitev prejšnje križanke (1-20): duri, pavlinček, murva, Peršolja, cesarska štirna, Tatre, oglarstvo, žganjekuha, dren, lokev, Aleksandrinke, stot, bendima, brvinci, kokon, koline, Radvanj, jerbas, bršljan, hram, soline.

Ponovno vabljeni, da rešeno križanko fotografirate in pošljete do **31. decembra 2022** na sitka.tepeh@dobra-pot.si ali po pošti na Zavod Dobra pot, Barka 31, 6217 Vremški Britof. Imena nagrajencev bodo objavljena v eni izmed naslednjih števil glasila. Še enkrat se zahvaljujemo vsem donatorjem za prijazen odziv in darovane nagrade, s katerimi bomo obdarili navdušene poznavalce kulturne in naravne dediščine naših krajev.

				SESTAVIL: MARIJAN SOTLAR	FINSKI NOGOMETAŠ (ARI-PEKKA)	MESTO V OKROŽJU OKLAHOMA	SUŽNJA IZ MASSENETOVE OPERE THAIS	PRAZNIK MARIJINEGA VNEBOVZETJA	MUSLIMANSKA VEČERNA MOLITEV	ZIDAR IVAN	REDKA KOVINA, KI LAHKO OKSIDIRA	BOGOSLOVEC	ALBANSKA PEVKA (1981)	GORA V KARAVANKAH 1614 M			
				GLEDALIŠKI DELAVEC													
				MOŠKI, KI KOGA ODREŠI													
				ZNANO ITALIJANSKO DIRKALIŠČE FORMULE 1									DROBNE VODNE KAPLJE				
				SLOVENSKA KOSTUMOGR. (MARIJA) NEPOPISAN LIST (LAT.)								TURŠKA RIŽEVA JED AMERIŠKI PESNIK (OLIVER)					
90 LET ANDREJA JELAČINA	HRVAŠKO MESTO IN LUKA PRI REKI	PULJSKA ZNAMENITOST, AMFITEATER	HANJU ORGANIZIRANA IGRA NA SREČO		POKRIVA KOŽO SESALCEV SUMERSKI BOG NEBA						PIRANSKO GRADB. PODJ. NORV. IGRALKA (ANNETTE)						
BANTUJSKO LJUDSTVO V ZAIRU						PRIJATELJ V ŠPANSKEM OKOLJU VEZNIK						SAMO JAPONSKA MILJA					
ROMSKO LJUDSTVO NA BALKANSKEM POLOTOKU							ALUMINIJ MERSKA ENOTA ZA POVRŠINO			OTOK V SRED. JADRANU SLOVENSKA NOVINARKA (JANJA)							
ALKOHOL, KI VSEBUJE KETOSKUPINO					FINŽGARJEVA DRAMA NANAŠAJOČ SE NA KAD								MOŠKO IME JAPONSKI PISATELJ (KOBAYASHI)				
VETRNI JOPIČ S KAPLUCO						SLOVENSKA PLESALKA (VALERIJA)						ARABSKI ŽREBEC ARITMETIČNA ENOTA					
EGIPTOVSKI BOG SONCA			RIMSKA BOGINJA JEZE NEPLAČANA PRIPRAVNICA							DELUIJOČI VULKAN NA JAPONSKEM OTOKU HONŠJU							
GLASNIK	GRM Z LEŠNIKI	JAMA ZA STROJENJE KOŽ ČEŠKI PISATELJ (EMIL)								DEBELEŠJI ZREZEK IZ GOVEJEGA STEGNA							
GORA V HIMALAJI 8516 M										OSLOVSKI GLAS JAPONSKA PLAVALKO (MAYUMI)		RIMSKA 501 DIŠEČ ZIMZELEN ZDRAVILNI GRM					
GRŠKI BOG VETROV IN VIHARJEV			BRAZILSKA TISKOVNA AGENCIJA NAŠ TEDNIK														
NAJVEČJI KOPENSKI SESALEC				GLASNIK	LONDONSKA TISKOVNA AGENCIJA	JORDANSKA LUKA	PODJETNIK PEČEČNIK ŠPANSKO DIRKALIŠČE				AFRIŠKI HRAST NASELJE V OBČINI HRPELJE KOZINA						
NEMŠKI FILOZOF (IMMANUEL)					ŽIVAL, KI PLETE MREŽO LOVSKO ČAKALIŠČE					AVTOMOBIL. OZNAKA ZA GORAŽDE			ZAMISEL, NAČRT	GLAVNO MESTO SENEGALA			
PRIPADNIK SLOVANSKEGA PLEMENA					VOLKU PODOBNE ZVERI HRVAŠKA LUKA NA PELJEŠCU					PRVI IRANSKI SATELIT SNOV ZA VZHAJANJE TESTA							
GLASNIK	SLOVENSKI TENORIST IN PEDAGOG (DARIAN)	AVT. OZNAKA ESTONIJE SKANDINAVSKI DROBIŽ				PREDPLAČILO				TNALO ZA SEKANJE DRV							
GLAVNA, NAJVEČJA ARTERIJA						VAS PRI PIVKI TANTAL				DEL VARA NAREJEN Z ENO POTEZO NIKELI							
ODSTRANITEV STRUPENIH, RADIOAKTIVNIH SNOVI																	
PODOBA GOREČE MOLIVKE						POSUŠEN PLOD JANEŽA					ANTIČNO IME ITALIJANSKE REKE NERE						

UGANKARSKI SLOVARČEK: GIP – piransko gradbeno podjetje, BALUBA – bantujsko ljudstvo v Zairu, KETOL – alkohol, ki vsebuje ketoskupino, VSAD – jama za strojenje kož, OMID – prvi iranski satelit, NAR – antično ime italijanske reke Nere, ROIKO – finski nogometiš Ari-Pekka, AOKI – japonska plavalka Mayumi

REŠITEV KRIŽANKE IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE: SKLADATELJ, KRAJEPISJE, ENRICA, MUS, LON, LČ, EBE, DIVAČA, ARIT, POEN, KAN, NACE, DHIRK, AAV, TOLAR, LAHKOST, EVALD, ALAERTS, NORIARI, NELS, TAR, RIS, AD, NTU, MASUM, ABA, TRIERA, SRH, UDAR, RO, RAG, SMALE, ATA, GA, TOMAD, SOBRAT, ETI, ARDENI, TAVČAR, UDIR, MIKO, BE, DNK, SAKI, REDD, RUTAR, METRO, DEU, ČLOVEKOLJUBNOST, AARE, ARCADIA, TA

INFORMACIJSKE PISANE: PRVE STORITVE V SKUPNOSTI

Socialnovarstveni zavod Dom na Krasu bo v procesu deinstitutionalizacije odpiral nove enote na Krasu in Goriškem. Ljudem želimo več kot to, da se preselijo v manjše enote – želimo jim omogočiti višji bivalni standard in višjo kakovost življenja. Življenje v skupnosti pa pomeni tudi vzpostavitev novih storitev, zato bomo odprli tudi informacijske pisarne, ki bodo namenjene vsem občanom v skupnosti.

Ko se ljudje najdemo v stiski, pogosto ne vemo, na koga se obrniti, ne poznamo vedno svojih možnosti in pravic ali oblik pomoči v skupnosti, včasih tudi težko pridemo do ustrezne podpore in svetovanja. Prav v ta namen smo v Divači in Sežani odprli prvi dve informacijski pisarni Doma na Krasu, ki bodo nudile pomoč prav pri pridobivanju teh informacijah.

Ob odprtju informacijske pisarne v Sežani 6. oktobra smo organizirali okroglo mizo z naslovom Storitve v skupnosti za osebe s težavami v duševnem zdravju. Na strokovno srečanje smo povabili vse ključne akterje na področju duševnega zdravja v skupnosti s področja Krasa, z namenom pove-

zovanja in ustvarjanja skupnostnega socialnega dela. Strinjali smo se, da nas na tem področju čaka še veliko dela, pri čemer se moramo povezovati ter ustvarjati skupne vizije in strategijo. Srečevali se bomo predvidoma na dva meseca, načrtovali skupno delo, skupne projekte in skupne prijave na projekte, kar vidimo kot prvi korak k vzpostavitvi skupnostnih služb v lokalnem okolju.

Odprtje informacijske pisarne v Divači smo 27. oktobra proslavili s predstavitvijo knjige *Titov sin*, pogovorom z avtorjem knjige ter nagovorom v. d. direktorja Nevenke Ražman in vodje območja Kras Arijano Cengle. Hkrati je odprtje pisarne pomenilo bližnje prve selitve v Divačo, ki bodo predvidoma konec decembra.

Dom na Krasu

Uradne ure	
Informacijska pisarna Divača	6. 12. 2022 10.00–12.00
Občina Divača	20. 12. 2022 15.00–17.00
• Nudenje informacij o možnostih in pravicah na področju socialnega in zdravstvenega varstva,	10. 1. 2023 10.00–12.00
• pomoč pri uveljavljanju pravic,	24. 1. 2023 15.00–17.00
• pomoč pri izpolnjevanju potrebne dokumentacije,	14. 2. 2023 10.00–12.00
• pomoč pri usmeritvi k pristojnim organizacijam za razrešitev potreb oziroma stisk,	28. 2. 2023 15.00–17.00
• zagovorništvo v sodelovanju z drugimi službami,	14. 3. 2023 10.00–12.00
• prostor za multidisciplinarne time,	28. 3. 2023 15.00–17.00
• svetovanje za svojece,	11. 4. 2023 10.00–12.00
• informiranje o storitvah na terenu,	25. 4. 2023 15.00–17.00
• družabništvo,	9. 5. 2023 10.00–12.00
• zagovorništvo (v sodelovanju z drugimi službami),	23. 5. 2023 15.00–17.00
• pisanje osebnih načrtov.	27. 5. 2023 10.00–12.00
	13. 6. 2023 15.00–17.00

Vabimo vas na otvoritev razstave
Siete gentilmente invitati all'inaugurazione della mostra

STOJAN ZAFRED

Grafike in slike | Grafica e pittura

ki bo v četrtek, 8. decembra ob 18. uri
v Galeriji Insula v Izoli.

che si terrà giovedì 8 dicembre alle ore 18
nella galleria Insula di Isola.

Roma per un'isola da 15 gennaio 2023 / La mostra sarà visitabile fino 17 gennaio 2023.

Galleria Insula - Strada 10, 33010 Isola, Trieste - FR Galleria Insula
Mail: galleria.insula@tiscali.it

INSULA
GALLERIA - GALLERIA

**KOSOVLOV
KNJIŽNIC
SEŽAN**

IZ KNJIŽNICE DIVAČA V SVET

... ŠKOTSKA

Z gostjo **dr. Ano Tominc** se bo ob slikah o življenju na Škotskem, hrani, delu na univerzi ter še o marsičem pogovarjala **Katarina Adamič**.

**Torek, 13. december 2022, ob 18. uri,
Knjižnica Divača**

Dr. Ana Tominc je izredna profesorica komunikologije in medijskih študijev na Univerzi kraljice Margarete v Edinburgu na Škotskem. Po šolanju in mladosti v Divači je diplomirala iz antropologije in kulturologije na Univerzi na Primorskem, kasneje je nadaljevala študij na Univerzi v Lancastru (Velika Britanija), naprej iz jezikoslovja pri prof. dr. Geoffreyu Leechu in nato pri prof. dr. Ruth Wodak iz kritične analize diskurza (2012). Raziskovalno jo zanima komunikacija hrane; sodelovala je pri nastanku interdisciplinarnega podiplomskega programa Gastronomije, kjer poučuje že več let kulturo in komunikacijo hrane. Mednarodno je aktivna v več akademskih mednarodnih prehranskih združenjih, leta 2018 je ustanovila mednarodno konferenco na temo komunikacija hrane. Je avtorica več člankov in knjig na temo prehrane, kulture, medijev in komunikacije. Z družino živi v Edinburgu na Škotskem, poletja pa preživlja v Divači. Več na www.anatominc.com.

Prijazno vabljeni.

VABILO OBČANOM IN OBČANKAM

PRAZNIČNA BRDA. VIPAVSKA DOLINA. KRAS IN BRKINI.

December je čas praznovanja, pa tudi ocene prehojene poti in načrtovanja novih smeri. V turističnih destinacijah Brda, Vipavska dolina, Kras in Brkini ter Miren Kras v zadnjih letih z veseljem spremljamo statistiko o obisku, ki je na celotnem območju veliko boljša od slovenskega povprečja. Prepoznali smo moč združevanja virov in znanja za doseganje večje prepoznavnosti teritorija. Dober obisk in zadovoljstvo gostov sta odraz kakovostnih storitev naših ponudnikov ter gostoljubja prebivalcev, predvsem pa vedno boljšega sodelovanja na vseh ravneh. V prihodnje bomo morali še tesneje strniti vrste, da bomo lahko kos velikim globalnim, podnebnim in geopolitičnim spremembam.

Naše skupno voščilo za leto 2023, ki smo ga oblikovali v luči iskanja prave smeri, se glasi:

Skupaj, srčno in trajnostno!
Za mir, za zdrav planet, za bolj pravičen svet!

Vse prebivalce povezanega teritorija **vabimo, da to sporočilo** ob vstopu v novo leto 2023 **podpremo s praznično okrasitvijo domov, okolice in poslovnih prostorov z motivom SRCA** – simbolom življenja in ljubezni!

Poenotena novoletna dekoracija simbolno, a hkrati nazorno podpira iskreno željo po dobrem sodelovanju in medsebojnem spoštovanju, varovanju skupne dediščine in narave ter tkanju pristnih vezi med ljudmi, ki želimo skupaj zgraditi boljši svet za nas in bodoče goste čudovitega planeta Zemlja!

Naj bodo DECEMBRSKA SRCA rdeča, pisana ali zelena, naj ležijo, visijo ali slastno dišijo – izdelana iz naravnih materialov in z veliko ljubezni bodo sijala tudi brez obilice luči!

Svet se spreminja in mi z njim. To, kar ostaja isto, je dejstvo, da povezani lahko premikamo meje mogočega! Tudi v času neprijaznih napovedi lahko skupaj naredimo jutrišnji dan boljši od včerajšnjega.

Srečno in srčno 2023!

Za Brda
ZTKMŠ Brda

Za Vipavsko dolino
JZ za turizem NG in
VD ter Zavod Trg Vipava

Za Kras in Brkine
ORA Krasa in Brkinov

Za Miren Kras
JZ Miren Kras

Zavod za turizem
Nova Gorica in
Vipavska dolina

TRADICIONALNI BOŽIČNO-NOVOLETNI KONCERT

Pihalni
orkester

DIVAČA

VABLJENI

na tradicionalni Božično-novoletni koncert **v soboto, 17. decembra 2022, ob 18. uri** v telovadnici Osnovne šole dr. Bogomirja Magajne Divača.

Letos pripravljamo nekoliko poseben program, ki ga bodo zaznamovale tudi polke in valčki znanega avstrijskega skladatelja. "Božanski je občutek, ko premagam zemeljske želje. A tudi ko mi ne uspe, je užitek prav prijeten ...", bi rekel Josef Strauss, zato vljudno vabljeni, da prisluhnete, kako bodo zveneale mojstrovine tega virtuozu v izvedbi našega orkestra in vam ob zaključku starega leta pričarale delček dunajskega prazničnega vzdušja.

Vstopnine ni. Hvaležni pa bomo za vaše prostovoljne prispevke.